

BIBLIOTEKA

Zakł. Nar. im. Ossolińskich

XVII

4443

10004

Wzrost
1096

Zap. r. 1839.
N° 189.

HISTORIA
PASSIONIS CHRISTI
punctatim, animæ devotæ, per tres
libros & capita expolita

AUTHORE

ILLUSTRISSIMO

DNO DNO

ALBERTO STANIS-
LAO RADZIVILLO

S R J. Principe,

Duce in Olica & Nieswiesz, M D L.

Cancellario, Pincensi, Mevensi, Tucholien-
si, Caunensi, Vielunensi, Daugensi Capita-
neo, Oeconomia Cobrinensis &
Saulensis Administra-
tore.

Prostant Varsavia in Officina

GEORGII FÖRSTERI,

S. R. M. Bibliopolæ

ANNO M. DC. LV.

13.804

Ex Bibliotheca
In Dni Stanisława
a Wronow Stanisława
Wronowscy CP.
Tub: 1^a Iny. Cony
Scopos.

XVII-4443-II

J. M. A. J.

Veni Sancte Spiritus.

Vniversæ Societati JESU
Sanctissimæ salu-

tem. *Inuentu. Melon.*

EDideram ante aliquot annos de
Passione JESU libellum in quo
suppresseram nomen meum
quod in aliis meæ editionis libel-
lis inscribi & exarari permiseram,
verum cum aliquibus inculpata vita
viris visum fuerit ut eundem typis re-
novari curarem, oblato parvi consilio ac
inclyta Societati JESU dedicare sta-
tui. Quidni congruè? si enim socie-
tatis JESU congregatio vocatur, in
quo maxime quam nomine & Passione
JESU sociatur? Ut DEO creatura de-
bitum prastaret honorem quibus non
mediis utebatur Deus, varia quoque Ma-
jestatis nomina sibi usurpaverat, nec
tamen optatū sortitus finem nisi ut pri-
mum nomen Jesu impositum fuisset.
ubi vero hoc nomen assumpsit, illico po-

Num in signum cui contradicitur, nulla
 ante præcisè propter nomen Dei secuta
 persecutio, propter nomen JESU varia
 in Ecclesiam procella ac tempestates
 exorta. Simile quid Societati JESU
 contigit, subito conspiratio Paganorum
 Hæreticorum improborumq; Catholi-
 corum invaluit, postquam hæc sancta
 Societas mundo comparuit, jam arro-
 gantia adscribitur, quod tale nomen
 usurparint cum tamen JESUS fratrem
 se vocet, & Arrianus idem est in usu, mi-
 nus autem socium quam Fratrem voca-
 ri, & socii illi veri sunt qui in passi-
 bus & tribulationibus sociantur. Sine
 furo & omni livore invidia videat
 mundus in quantum ubiq; locorum ali-
 eni a fide Orthodoxâ persequantur So-
 cietatem JESU, omnes alios tolerant
 Religiosos, ipsorum ne quidem nomen
 pati possunt, quot modis juxta ac verbis
 perstringunt Societatis alumnos, quanta
 affingunt mendacia quibus, inquam &
 quam procacibus dictis, vestes, gestus
 labo-

laboresq; ipsorum improbant? sed reverē
 ra vestes sunt nigrae in quibus macula
 non apparent; potest dici de Societate
 quod de sponsa in Canticis, Nigra sum
 sed formosa, nigra malitiā aliquorum,
 nigra invidiā malevolorum, nigra con-
 temptu scelestorum; Formosa fragran-
 tiā virtutum, formosa dilectione decorio
 Domus Dei, formosa in excolenda ju-
 ventute & promovendo cultu divino &
 Mariana congregatione: ut sancti di-
 ctum ad Titum aptissime Societati con-
 veniat. In omnibus te ipsū prae exem-
 plum bonorum operum, in doctrina, in
 integritate, in gravitate, verbum sa-
 num irreprehensibile ut is qui ex ad-
 verso est, vereatur nihil mali habens di-
 cere de illis id est paganus Ecclesiae ho-
 stis nihil sinistri objicere possit. Velet-
 iam qui ex adverso est ut ait Christo-
 mus, diabolus intelligi potest & omnis
 qui eidem obsequitur. *Audivi Fra-*
trem meum optima memoria Rad. viliū
Palatinum Vilnensem & Generalem

M. D. L. dissidentem mihi dicentem, Li-
 cet habeamus exploratores qui notent
 defectus Religiosorum, in Societate ni-
 bil possumus reperire quod arguamus,
 meo iudicio probos viros ipsos pronun-
 tio: Societas hac in parte mari non ab-
 similis quod cadaver non patitur, in
 littus abjicit emortuum, sic illa dimit-
 tit, ne inficiat si talis quispiam compe-
 riatur. Persecutione ergo & tribulatio-
 nibus crevit & in dies crescit Societas,
 nam non tantum infestatur ab haretic-
 is, contra quos si ulla religio in quavis
 mundi parte doctius atq; solidius vibrat
 calamum, verum proh dolor & à Ca-
 tholicis & à Spiritualibus quod dolen-
 dum, & à quodam Canonico recenter
 quem nec nominare dignum puto, cujus
 fortè ob scandalum & celo exulabit
 nomen, impetitur Societas J E S U &
 tamen patienter tolerat, nec agit jure
 uti expediret, nec debitam aculeato
 sumit vindictam scripto, cujus sunt socii
 J E S U, eidem committunt vindicem
 dexte-

dexteram. Proprie igitur ac merito
 nigro vestiuntur colore, ubi macula
 falso adscripta in ipsos resiliunt semper
 calumniatores. Pergite igitur alacri-
 ter Societatis JESU alumni, contra ho-
 stes Evangelii, hoc certamen spirituale
 subeuntes fortiter dimicite atq; decer-
 tate, improborum dicta contemnite ac
 iniqua vos contra prolata verba, qui
 verbo JESU confirmati estis, cujus so-
 cios per Sanctissimum Patriarcham
 vestrum Ignatium dignatus est vos ap-
 pellare DEUS; propitius ille vobis erit
 non modò Roma at in orbe universo. Pel-
 lant vos è Provinciis, Collegia diruant
 vestra, Hæretici, Schismatici, Pagani,
 vestrum bonum nomen impura proscin-
 dant lingua, atro licet notent calamo,
 nihil oberit vobis quia socii estis JESU
 in passionibus & persecutionibus, eritis
 igitur quoq; in consolationibus, siqui-
 dem nunc stultitia adscribitur vobis à
 dissidentibus, scandalum estis omnibus
 vos persequentibus, uti de Cruce Christi

R

Doctores gentium annotavit. Ego cum
 ab anno quinto aetatis mea scholas ve-
 stras frequentare ceperim, & litteris
 ac pietate (licet ipsa complexio & im-
 becillitas natura minus capacem me
 redderet) instructus, hoc quod à vobis
 post DEUM accepi recipere reddo gra-
 titudine, & me defensorem honoris ve-
 stri semper futurum profiteor. Valete
 & mei in sacrificiis vestris mementote.

R.R. D.D. V.V.

Ad officia parat.

ALBERTUS STA-
 NISLAUS RADZI-
 VIL.

J E S U S.

Instruit Evangelium, Salutaris vita Se-
mitam.

In Ecclesia Summa Veritas Sapientia.
Inenarrabili exulto Spe Vidēdi Salvatorē.
Innumeri Electi Sangvine Unigeniti Sal-
vantur.

Infelix Exul Societatem Volo Sanctorum.
Ignis Et Sulphur Vret Scelestos.

Intelligenda Est Spernendaq; Vanitas Se-
culi. (Scandala.

Judicium Exterminabit, Severè, Vulcano,
Intrinfeca Ecclipsis Sublato Vero Sole.

In Extremis Sumēda Verecundè Sinaxis,
Invoca Eheu Suspirio Vulnera Sacra.

Jubilo Extolle, Serenèq; Voce Servatorem.

M A R I A.

Mater Admirabilis Redemptoris JESU Ave.

Mortem Amaram Remove In Agone

Maxima Advocata Respice Infimos Alum-
nos. (lorum.

Meritis Altissima Regina Inclyta Ange-
Mirabile Antidotum Renovans Inquina-
tas Animas.

Matutina Aurora Radians Incredibilè
Ardore. (Auro.

Margarita Artificiosa Resplendet Inclusa
Munitum Afflictorum Refugium Inter
Adversitates.

*Misericordiam Attritus Reus Implorans
Agnosco.*

Musica Angelica Resonet In Auribus.

*Mystica Arca Reclinatoriumq; Immacu-
lati Agni.*

*Murus Antemuraleq; Resistens Ingressui
Averni.*

J O S E P H.

*In Oculis Salvatoris Eminentem Passione
Habeto. (de Humo.*

*Intenta Oratione Supplex Extensa Proci-
Inter Opera Stude Exercere Pietatem
Homo. (rore.*

*In Orco Scelesti Extremo Punientur Hor-
Illicita Offensa Sauciat, Exulceratq; Peri-
culosa Hamo,*

*In finita Omnipotentia Sanat Excessus Pœ-
nitentia Honore. (Hoste.*

*Immoriar Obans superato Egregia Pugnâ
Indica Obsecro Servator Effluentem Pere-
grinationis Horam.*

*Interitus Optandus Spiritum Educendo
Placido Halitu.*

*Intus Omnes Sanctificemur Extincto Pra-
vo Habitu.*

*Imprime Osculum Sacra Effigiei Profun-
dâ Humilitate.*

*In vigila Operibus, Semper Exhibe Paupe-
ribus Hospitalitatem.*

V E N I

VENI SANCTE SPIRITVS.

Tua Christe Passio, sit nostra meditatio & compassio.

*Fasciculus Myrrhæ Passionis CHRISTI,
collectus pro anima redamante.*

CUM non potueris patientissime Jesu uberius beneficium inimico generi humano contulisse, in excessu benignitatis & charitatis tuæ carnem assumendo; eam pati dira tormenta, crucem, mortem, sepulturam permisisti, vel potius te in ea ut homo ad passionem obtulisti. Quod ergo præmium tanti amoris requiris? quale telonium à natura humana exigis? Non aliud scio nisi gratitudinem, quæ & desiderio tuo respondeat, & nos ad ingrediendum in coelestem patriam per te invitet. Compati imperas tibi in hac vita, & quid justius? Congaudere æternaliter in altera promittis, & quid felicius? Pro Passio-

ne

W

ne acerbissima tua, exiguo dolore
te imitari jubes, & solatio perenni
refundis.

Libentè & ego mandato tuo
ex amore reciproco obtempero,
& Passionem tuam vivis repræsen-
tabo affectuum coloribus (in tres
libellos dividendo) cordibus Pas-
sionis tuæ mærore transfixis.

Primus ergo libellus ante Passio-
nem facta tua ac dicta percurret.

Secundus totam Passionis tuæ
proponet historiam.

Tertius, quæ à morte gesta sunt,
debili ac fideli notabit calamo.

Tu qui passus es. ad sis conceptui
& menti, ut dignè exprimatur tuo
juvamine, quod destinatum est tuo
dictamine.

GESTA CHRISTI
ante Passionem.

LIBER PRIMUS.

CAPUT I.

*Hora Passionis à Christo cognita,
Et Matri suæ Mariæ communicata.*

Discessus lugubris utriusq̃.

Ratentissime JESU, Crea-
torem non latet quod crea-
tum est, nec cogitationes
hominum absconditæ: ergo
nec tempus, nec hora Passionis tuæ
tibi ignota, dum ab æterno elegeris,
quo & quâ redemptioni inchoandæ
initium dares: te ipsum motibus cœ-
lestibus subiecisti, & obsequio eorum
paruisti, dicens: Hæc est hora vestra,
& potestas tenebrarum; eritne hora
otiosa oculorum meorum, & hoc tem-
pus tam aridum, ut fontes lachry-
marum non decurrant, neque gut-
tam emittant humidam, quâ admira-
tionem & dolorem testentur? non fa-
ciam Domine, non: exprimam tan-

Luc. 13, 55

*Intentio Aug-
ustinus*

A 7

quam

quam torculari compassionis affectu è
 genis meis aquam pœnitentem, & si-
 mul obtestabor, ut tui imitatione
 (non exquirendo curiosè horam, &
 tempus discessionis meæ è corporis
 sarcina) subdam me voluntati tuæ:
 ut quando & quomodo vis, fiat quod
 vis, dummodo sit potestas lucis tuæ,
 horâ meâ ultimâ vel potius tuâ, ut te-
 nebræ peccatorum meorum lumine
 gratiæ tuæ discutiantur, & obedientiâ
 horæ Passionis tuæ ad obedientiam
 mandatorum tuorum deducar, & ad
 præmium remunerationis, mediante
 vulnerum tuorum medicinâ transpor-
 ter.

Nec dubito horam & tempus Passio-
 nis tuæ communicasse te MARIÆ
 Matri dilectissimæ, sed tunc afflictissi-
 mæ, cui uti alia secreta æterna, ita
 quoq; te æternum commiseras, etiam
 in dolorosa vita, dolore tibi sociare
 decrevisti. Fortè sic alloquendo eam:
 Scis, ô mea Mater supra omnes crea-
 turas dilecta, me de cœlo ideò in ute-
 rum tuum descendisse, ut perditum
 genus humanum ab æterna morte li-
 berarem, morte meâ iram Patris pla-
 cando: & quia gravia delicta mortu-
 rum cœlum offenderant, ne inferni

Alloquitur
 Christus ma-
 trimoniati.

cruciatibus addicerentur, ego in meo corpore inaudita vulnera sustinere proposui. Hactenus ergo, ô Mater, tibi subditus fui, & consolabar te in puerili ætate mea, sed admixtus consolationi fuit dolor, cum & in Ægyptum fugâ te & me salvaveras, & in templo me perdideras. Verum eheu, quæ comparatio doloris tui quem patieris, dum acerbissimam mortem meam propriis videbis oculis, hodie vesperi à Juda proditore discipulo meo, furentibus tanquam leonibus Judæis extradat, neque requiem ullam habebō, usque ad exitum animæ meæ è corpore. Attamen ne deficias dolore, ô Mater mea, considera voluntatem esse Patris mei, qui in cœlis est, cui & ego & tu te conforma. Jam tibi valedico, quarto die ab hinc in gloria post Resurrectionem te revisurus, plorabis quidem per hos dies, sed tristitia tua vertetur in gaudium.

Quis posset attingere conceptu, quantâ tristitiâ repletum fuit *Maria ma-*
 COE. *nitia,*
 MARIÆ, auditis talibus verbis
 amantissimi Filii sui, tacita provoluta
 in terram consensum præbuit, mente
 volvens illum prædictum à Simone *Luc. 2, 15,*
 gladium, qui animam ejus transire
 debue-

Reg. 15, 32.

debuerat; sensit primum illius ictum sibi infigi, & desiderasset tunc mortem. Imò pro summo beneficio eam reputasset, diverso modo ab illo Rege dicendo, & exclamando : *Quare non separas amara mors?* quam jam non dicerem amaram, sed suavem præ anxietate animæ de imminente Passione unigeniti Filii mei. O quæ lingua discessum utriusque lugubrem verbis comprehendere valebit? mæror & fletus erant tunc testes doloris ex separatione amborum, sed neque nunc desunt descriptores amaritudinis & Filii & Matris.

Incitatur anima ad lacrimas

Tu anima mea rumpe cataractas duri cordis, in fluctusque poenitentiae convertere, tum & Dominum, & Matrem ejus, ad terram prostrata roga, quatenus in separatione tui à corpore ita diffluas copiâ lachrymarum, ut mediante dolore illorum in discessu mutuo, congressu felici in gloria Resurrectionis cum illis jungaris.

CAP. II.

Juda pactum cum Judæis: Vili pretio vendita inestimabilis Margarita.

Patientissime JESU, dolor tuus augetur domestico & familiari tuo, factu

quo ex discipulo traditore: avaritia & amor pecuniae cæcus, inestimabilem vendit pro triginta aureis unionem: Emptio & venditio horrenda, detestabilis, cruenta, pro numero exiguo sanguinem purissimum & innocentissimum distrahere. Perditus venditor & emptores abominandi: Ille pro beneficiis & eruditione, Magistro mortem mercatur, hi pro miraculis & paterna correptione, tormenta, rependunt: infelix discipulus surdâ aure non admiserat dictum Creatoris. *Simile est regnum calorum homini negotiatori, quærenti bonas Margaritas, inventâ autem unâ pretiosâ Margaritâ, vendit omnia quæ habet, & emit agrum illû: Invenerat Judas Margaritam pretiosam; nimirum tantum Magistrum, & doctrinam ejus: imò ipse erat Judas pretiosa Margarita, cum in numero duodecim discipulorum fuisset, sed vilii pretio vendidit & Dominum, & animam propriam.*

Ita mi Redemptor in extremo gradu pati incepisti, quando à dilecto quondam discipulo tuo traditus, inimicis tuis in prædam cessisti, non continebo lachrymas, animadvertendo me pejorem esse Judâ, quem tanto perè

Pecator peccidit v. ans peccator ludâ.

perè

perè jam condemno, ille semel, ego
millies te trado, ille pro pleno marsu-
pio, ego pro vacua voluptate, ille Ju-
dæis vendit, ego tua dona mihi con-
cessa Diabolo, ille statim punitus, ego
tam diu impunitus vivo, ille suspen-
sus, ego misericordiæ tuæ abyssus à la-
queo præservatus.

*Esse tamen
pœnitentiã
felicior.*

Verum si misericordiæ tuæ magni-
tudinem animo revolve, recolligo me,
& doleo, quòd tuam Majestatem of-
fenderim: non Judæ maledictâ pœ-
nitentiã ductus, at spe veniæ erectus,
major enim tua æquitas meâ iniquita-
te, copiosior tua redemptio, meâ tot
malorum commissione, abundantior
absolutio, meâ iniquatione; non vis
verè Domine mortem peccatoris, qui
me morte tuâ ab æterna morte eri-
puisti.

*Vili suspitio
emittur Chri-
stus à pecca-
toribus.*

Vili pretio Judas te Judæis addixit,
ego viliori pro me te emam, non ut
te tradam, sed ut me ipsum tibi totum
offeram. Quid vilius & abjectius,
quàm suspiria, & aqua oculorum? hæc
faminiæ naturæ imbecilli, illa timi-
do adscribuntur pectori: at tu qui
omne superas pretium, ideo exiguo
lucro venditus es, ut & nos levi obla-
tione pœnitentiæ te emamus: Væ ta-

men

men mihi, qui te toties & emo, & iterum vendo, statim enim post pœnitentiam revocatur peccatum, & post veniam redit culpa.

Quæ autem fuerit causa, cur eò Judas electus ab ipso Deo devenerit, ut benefactorem inimicis vendiderit? in primis radix avaritia, cum & Evangelista scripserit *eum habuisse oculos*. Et cum non sufficisset pecunia, cogitaverat de vendendo unguento, quo Christus à Magdalena inunctus fuerat ante passionem: & quidem non manifestè, sed quæsito colore, & prætextu juvenum pauperum: hac spe frustratus, coactus tandem vendere Dominum suum, quem sciebat esse Deum, & videbat sæpius evasisse periculum Judæorum, cum capere eum destinassent. Sic ergo secum argumentabatur. Impossibile est, ut DEUS possit à Judæis vinciri & occidi, (nam & Petrus & alii discipuli idem putarant) ergo accipiam nummos, ipse verò evadet manus eorum, cum aliàs & per medium eorum transferit, & absconderit se ab eis: nunc quoq; idem facere potest, & ego memor notæ mihi misericordiæ ejus, deprecabor culpam, cujus & veniam obtinebo, quæ certò ab illo mihi ignoscetur,

*Quare Judas
Christum
vendidit.*

Joan. 12, 6.

Marc. 14, 5.

*Ingenium
Jude*

scetur, & pecuniam possidebo: miser
malè consequentiam intulerat: Nam
& Christus fuit captus à Judæis & mor-
tuus; & ipse pecuniam oblatam resti-
tuit, veniã indignus judicatus, patibu-
lum, execrandi sacrilegii sui præmium,
potius mercatus est.

*Cave
necessaria.*

Cave anima, duo quæ in Juda tibi
proponuntur pro exemplo, ante pec-
catum nimis extollere misericordiam
DEI, post peccatum desperatè rigorem
justitiæ Divinæ timere: ante lapsum
præsumptione laborare, postea in de-
sperationis barathrum incidere, per
hunc aculeum doloris à discipulo Re-
demptori inflictum, supplex ores ani-
ma mea, ne in iudicio extremo cum
maledicto Juda sortiaris partem æter-
næ damnationis, verum pretioso san-
guine ejus redempta, tanquam magni
pretii Margarita, in thesauro gloriæ
coelestis colloceris.

CAP. III.

*Lavat pedes discipulorum Majestatis
Dominus, etiam Juda sacrilegi;
Magna Petri humilitas: sed quanto
sublimior CHRISTI*

Patientissime JESU, ô quàm plenum
charitatis fontem aperuisti, dum
vete-

Veteris Testamenti peractâ cenâ legali, quâ figura Agni mox verè immolandi conclusa, veste deposuâ, linteote præcinxisti, & ad lavandos non solum aliorum, sed & maledicti Judæ pedes te inclinâsti. Cohorruit ad tantum humilitatis actum ipsa Petra Ecclesiæ à te constituta: quis hinc Angelorum sensus? quæ cæli attoniti extasis? quis ipsius Patris coelestis intuentis affectus? cordis secreto relinquo ruminandum: quâ confusione Lucifer, & affectæ ejus affecti? videntes Creatorem, ad pedes discipulorum, sacrosancta genua inclinantem, & benedictas manus demittentem: Ululatus, indignatio, & fremitus inferni secutus, simulque invidia, quâ peccatum humanæ superbiæ, profundâ humilitate DEI incarnati abolebatur, & illorû ambitio absq; spe condonationis luenda, igni æterno relinquebatur.

Ceremonia hæc sancta cujuslibet animæ devotæ oculis obversari deberet, quomodo Petrus detrectet lavari sibi pedes, cum Salvatore certando humilitate: quasi diceret, Quis ego sum, ut mihi sordidos pedes lavari ab ipsa puritate permittam? sed intellecto responso, quòd de parte in Regno exle-

*Lavio pedes**Petri quid
designet?*

sti possidenda, ab ipso Domino dubitatio injiceretur, totum se lavari desiderat: at Christus pedes tantum lavare decreverat, per quos (humilitate armatos) totum mundum convertere statuerat: fundamentum ergo in lotionem pedum jecerat, & à Petro quidem, ut à primo lapide fidei à se electo, inchoaverat; tum & reliquorum discipulorum, quorum peregrinatione Evangelizando, & peragrando orbem terrarum, superba trophæa diversorum dogmatum dejicere parabat.

*Cur lavat
Christus pe-
des Iudæ?*

Quid autem causæ, quòd & Judæ proditoris non præterierit? Dominus spurcos lavare pedes? At hæc cogitanti, an non interrumpent lachrymæ & scribendi & legendi cursum? facient certè: Auditurnè unquam à sæculo, proditoris pedes à Deo lavatos? Auditurnè adhuc magis, humanitate tantâ & humilitate non elotos? Auditurnè adhuc magis, lavatos non ad munditiem, imò impulsos ad proditionem? sic exuberat charitas, ubi perfecta: verum ubi quàm in Deo perfectior, & tamen, quod deplorandum, ignis infernalis, instrumento avaritiæ humanæ accensus, extinxit, vel obruit
aquam,

ur; neq; Judæ profuit, denigrato car-
one internali caractere avaritiæ, &
esperationis.

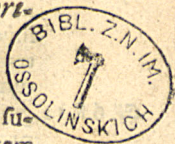
*Apostrophe
ad animã.*

Ergo tu anima mea, in genua tua
rocidens ante Salvatorem dic: Rogo
e, humilime Domine, velis meos la-
are pedes meorum affectuum ad sa-
item, lavâsti me lavacro Baptismatis,
ed maculæ teterrimæ actualium pec-
atorum successerunt; lavâsti balneo
anguinis tui, sed iterum peccata mea
inquinaverunt. Fateor me pejorem
esse Judâ, dum te sæpius tradens, &
oluptatibus indulgens, abusus sim lo-
ione pedum & tanti pretii lavacro.
Lava tandem aquâ efficacis poeniten-
tiæ, ut in exitu vitæ meæ munda in
conspectu tuo appareat, à quo coin-
quinatum omne ejicitur. ne ejicitas me
Christe sanguine tuo mediante, & à
gratia, & à gloria tua.

CAPVT IV.

*Institutio SS. Sacramenti à Chri-
sto; nec Judæ denegata
ejus sumptio.*

Patientissime JESU, verè Aquilæ su-
blimitate exuberantem charitatem
B tuam

- tuam describit, recumbens in pectore dilectus tuus Evangelista, illis verbis:
- Ioa. 13. v. 1.* *Cum dilexisset suos, in finem dilexit eos.* Non poterant ex armamentario cœlesti contra insultus Principis mundi eligi fortiora arma, DEUS qui eligit ut Dei filii adoptivi essent homines, etiam carnem in Deo existentem ab hominibus manducandam proponere, & sanguinem Divinum propinare elegit: finis est bonitatis & charitatis Divinæ in finem æternum collatum beneficium, quod ex finitis & mortalibus, in infinitos & in immortales transmutat,
- Cant. 8. v. 6.* *In finem dilectio:* quia mora temporanea successit diligentis, *Fortis ut mors dilectio:* comprobata morte brevi amantis, imò fortior morte, eximens à
- Ioa. 6. v. 58.* morte æterna genus humanum: *Qui manducat hunc panem, vivet in æternum, dura ut infernus emulatio:* infernus per os impurum evomuerat:
- Ioa. 6. v. 60.* *Durus est hic sermo,* noluit intelligere medicinam contra venena spiritualia, nec potuit; ultra Cerberi cerebrum inventum, antydotum peccati; contra paradisi vetitum cibum degustatum, nectar ambrosium. Caro & Sanguis offertur Christi. Ante diluvium prohibita carnes. *Quia omnis caro corrupta*

superat viam suam : Post diluuium concessus estus carnis : intraverant ante aquæ, usq; ad animas mortalium : tanquam cadavera foetentia, huc & illuc ferebantur impulsu voluptatum. Post diluuium, videlicet, post effusum Sanguinem, & laniatum in cruce Corpus Domini, indultum epulum Carnis Sacrosanctæ. Illa dispensatio diluuialis carni, minuit vitam & vires : hæc oblatio cibi & potus CHRISTI, corroborat vitam in æternum, & vires Giganteas Leoninasq; largitur, exhortante D. Chrysostomo. (*Tanquam Leones ignem spirantes ab illa mensa recedamus, facti Diabolo terribiles, & caput nostrum mente revolventes, & charitatem quam erga nos, ostendit.*) Non visum in terris donum, quia non visus in terris ut homo Deus : nemo absens seipsum reliquit. DEUS ubiq; præsens, ut homo specialiter in Sacramento manducandum Corpus & Sanguinem Testamento deposuit : Hoc ergo admirandum & adorandum, verum & exhorrescendum, cum & tunc dispar fuerit exitus comedentium : bolo suavi sumpto Judas armatur in Sanguinem Magistri Petrus confortatus eadem refectione, gladio arcet à

Sanctus

Chrysof.

hom. 61. ad

pop. Ant.

Domino in vasorem. Cur hæc? Charitas operabatur in Petro defensionem, obstinatio & avaritia in Juda, impulit eum ad proditionem. verè dictum illud: *Sumunt boni, sumunt mali, sorte tamen inequali Corpus CHRISTI.* Quanta inæqualitas, unus è manducantibus & è schola Christi, fit fundamentum fidei, danturq; ei simul claves ad cælum aperiendum. Alter ex eadem schola, & ex recumbentibus in cœna, crepuit medius in patibulo, & absq; clave, aperto ore infernus eum devoravit.

Cur Christus Sacramentũ corporis sui instituit.

Tu anima, considera bonitatem Salvatoris in instituendo venerabili Sacramento, & quam ob causam hæc Cœna peracta sit? Vel ut necessitatem nobis sumendi Corporis & Sanguinis proprii imponeret: quid enim magis necessarium quàm cibus & potus homini, & quo magis alliciuntur mortales ad recognoscendam benevolentiam alicujus, quàm pane & vino? ideo sub specie panis & vini Christus proposuit manducandum Corpus & Sanguinem, ut ad frequentem accessum mensæ suæ nos alliceret. Vel ut potentiam suam ostenderet, quòd non tantum uno verbo mundum tam mirabilem

rabilem creârit : sed etiam uno verbo Sacerdotis , Panem & Vinum in Corpus & Sanguinem veri DEI immutare posset ; vel , ut ad immortalitatem consequendam nos accenderet , immortali cibo animam immortalem in vita mortali pascendo. Vel , ut æternitatem intimaret , cum eundem panem cælestem , & unus , & tot millia sumant , semper remanente integro Corpore Christi , vel ut charitatis abyssum palàm faceret , se ipso relicto in pignus amoris generi humano. Lachrymæ ubi estis ? congregate vos ad oculos meos : & tu anima procide in terram , rogans obnixè , ut dilectioni Domini , amore reciproco , à te respondeatur , ut Caro & Sanguis Christi , quem sumis , non Judæ patibulum in imo terræ , verùm Petri sedem in Cœlo tibi præparet , ut quem gustas in terra peregrino sapore , eodem fruaris in Patria Cœlesti ,
inæstimabili ardore.

CAPVT V.

Colloquia CHRISTI post Cenam cum Discipulis, instar Testamenti.

Patientissime JESU. Excluso à
 successione hæreditatis æternæ sce-
 lesto Judâ, ac post ejus discessum, ad
 impiam mercaturam ab avaritia attra-
 cto, distribuis Domine testamento mu-
 nera adoptivis electione tuâ filiis.
 Una quidem hæreditas, ac summam
 omnium divitiarum complectens,
 dilectio, quam & discipulis in Coena
 pectori tuo indormiens ad senium
 usque propriis Discipulis commenda-
 bat, obsonia multa allata quæ com-
 mendarent charitatem, suavissimis la-
 biis distillabas verba amore plena. Ex
 tot, sumam mihi quinq; ruminanda,
 ad cor meum charitate accendendum,
 Spiritum Sanctum consolatorem à te
 discipulis promittis mittendum. Mun-
 di tempora etiam longissima & a-
 tetes millenas modicum appellas. Man-
 siones multas & diversas in domo Pa-
 tris tui esse, firmiter asseveras. Mun-
 di Principem, nihil in te habere,
 nec in tuos, constanter prædicis. De
 tua glorificatione, quam habuisti in
 coelo, antequàm mundus fieret, enar-
 ras.

O verè Divinum Testamentum,
 accomodatum & tempori & personæ:
 Spiritus Sancti promissâ missione suc-
 curristi

eurristi afflictis Discipulis consolatione futurâ, cum se orphanos brevi, te absente, fore cognoverant, prævenisti itaq; eorum mœrorem, ne tristitiâ nimîâ, ob tui ex hoc mundo abitum consumerentur. Scimus enim quales fuerint ante adventum Paracliti, & quales post acceptum eundem: non quidem capiebat mens caduca eorum tunc, nam in Passione tua fugâ dilapsi, de tua redemptione desperârant; postquam verò supervenit promissus Spiritus Sanctus, timor versus est in audaciam, ita ut irent gaudentes à conspectu concilii, quòd passione tuâ eos dignos effeceris. Et modicum tunc intellexerunt, esse mundi longissimas ætates, cum variis tormentis & tortoribus ipsi sese offerrent, ut è modico hoc abirent, & ad æternitatem aspirarent, infinitisq; aliis persuaserunt, ut modicum hoc relinquerent, & æternitati se manciparent; parvus mundus videbatur illis, non ut Alexandro magno ob ambitionem, sed ob desiderium eum tibi lucrandi.

Quid enim mirabilius, quàm ut duodecim Personæ, non præliando; nec armis militaribus vincendo, sed faciendo & moriendo, idola destruerent,

rent, & ad verum Dei cultum totam
 machinam mundi adducerent. Con-
 dimentum fuit ad labores perferendos
 Apostolorum, multitudo mansionum
 in tua residentia cœlesti commendata,
 ne incapacitate loci putarent multos
 fore exclusos, vel illâ comparatione
 sagenæ missæ in mare, existimarent
 esse exigua loca & angustias, quibus
 coarctari electi deberent, agnoverunt
 plurima loca, eaq; infinitæ magnitu-
 dinis dictante Spiritu Sancto, & tuum
 verbum hac in parte de mansionibus
 diversis in cœlo explante; ut unus
 ex Evangelistis viderit turbam electo-
 rum, quam dinumerare nemo pote-
 rat, ex omnibus gentibus, & nationi-
 bus, & tribubus, his omnibus specia-
 lia loca assignata sunt à Patre Cœle-
 sti, ante constitutionem mundi. Quo-
 modo non poterant Apostoli mederi
 suæ tristitiæ, cum hæc audirent? For-
 tasse tamen imperfectio & imbecilli-
 tas, oculos & intellectum eorum ve-
 laverat: quod velamen Spiritus San-
 ctus superveniens sustulerat, ut hunc
 timorem Apostoli excluderent. De
 Principe mundi, incassum vena-
 bula sua vibrante, edocuiisti Domine:
 abiit ille tristis & confusus in bara-
 thrum,

thrum, absq; lucro, potius cum detrimento tot animarum electarum.

Tu enim Christe, dixeras in exordio Passionis tuæ ad Patrem: (*Quos* Ioan. 13. v. 9. *dedisti mihi, non perdidisti ex eis quemquam*) Contentus sis Sathana solo Judæ, reliqua caterva extra tuam potestatem in sinu Salvatoris mansit, manebitq; in æternum. Et hoc est quod subintulisti, Domine, *de claritate tua, quam habuisti ante mundi creationem.* Apage Ariane, cum tuo temporaneo DEO: Testamento credo Christi, qui rubicundo sanguinis sui sigillo veritatem consignavit, omnesq; in se credentes ad illam claritatem ab æterno habitam suæ Passionis triumphali gradu perduxit. Hæc consideranti, anima mea, defluant ex oculis plurimæ guttæ pœnitentes, demissè agendo gratias Christo, quòd tantâ curâ salutem tuam procuraverit, & loquere ad tuum Redemptorem: Dic Domine, & factum erit, ut idem testamentum audire possim, in abitu ex hoc mundo. Spiritus Sanctus, inter anxietates intrinsecas consolator adsistat. modicum hoc contemnatur, quod quotidie evanescit, mansio æterna electione tuâ divinâ

mihi attribuatur : Princeps tenebrarum in agone victus tuis meritis abscedat : Claritate tuæ gratiæ perfusa & illuminata , cruoreque tuo (licet immunda) mundata , ad illam perueniam claritatem, quam habuisti priusquam mundus fieret, & in æternum habebis.

CAPUT VI.

Recessio Juda ad Judæos: CHRISTI iter ad Hortum, & conversatio.

Patientissime J E S U. Absolutâ coenâ, & Testamenti Discipulis enucleatione, dixisti : *Surgite eamus hinc* : Ivisti ad hortum, tuæ capitivitati designatum, in quo elegisti, ut initium Passioni tuæ ab æterno præordinatæ dares, neq; Judæ ipsi locus non cognitus. Ille ergo tum temporis cum Davide loquendo, habuit *veloces pedes ad effundendum sanguinem* : discurrebat furens, ut acceptâ pecuniâ, verbo iniquo staret : ergo synonyma inter se tripudiant ; & similis similibus & nomine, & infaniâ, & malitiâ congaudet. Judas cum Judæis instruit contra te aciem, ut quantocius ad effectum, perfidiam & pravam intentionem

Joan. 14. v. 31.

Ps. 17. v. 3.

entionem perducant. Tu verò armatus charitate, quæ tibi vindictam abstulerat, expectabas voluntariè ictum: Turbatus est oculus tuus (cui nihil secretum est) passione crudeli imminente, & stante ante faciem tuam, representabat memoria, recentibus coloribus, plagas & vulnera; intellectus cogitabat enormitatem dolorum & vellicationum; voluntas ad hæc omnia toleranda, amore animarum lucrandarum terebatur. Hoc illis verbis testatus es Domine: *Tristis est anima mea usq; ad mortem.* Mar. 26. v. 38.

O quàm grave scelus peccatum! Ipsam consolationem, & Deum totius consolationis mœrore ingenti afficit, præsertim eo perseverante ad mortem: noverat Salvator mœrorem futurum in inferno mortalium infinitum: ideo propria tristitiâ ad mortem satisfecit justitiæ divinæ, illamq; avertit, ut ipsemet Discipulis retulit: *Tristitia vestra vertetur in gaudium:* Ioan. 16. v. 20. quasi voluisset dixisse: Ego jam contristor, sed mea tristitia, causa erit, ut vos afflicti, consolatione superveniente, oblivisci tribulationum vestrarum possitis: interim tamen, occupaverat pavor corda Discipulorum,

B 6   cum

cùm Magistrum tædere animadvertent, verùm non frustra hæc dicta verba à Salvatore: Hominem verum se esse, hac voce verè confessus est, neq; ficta futura tormenta, neq; in apparenti corpore tolerata, prædixit: confusis Hæreticis, qui talia affingere capitibus suis erroneis conabantur. Deum etiam se esse non negavit, dum futura ut præsentia intuitus, verbera & mortem, & horrorem fragilitati carnis communicavit. O quàm funesta conversatio! cùm incapacibus discipulis, in via, mortis suæ austerum nuntium adesse propalavit, signumq; moeroris ex vultu sacrosancto & gestu ostendit.

Inter hæc colloquia mutua, horti conspectus adfuit oculis, memoriâ subeunte horti Paradisi, à quo primi Parentes ejecti, inobedientiâ & prævaricatione instigante, in exilium hujusmodi, & ex hoc mundo ad gehennam destinati; ut iterum non horto, sed coelo restituerentur, & cum illis omne genus humanum, hæctenus perditum, in funestum hortum, Pater, justitiâ instante, & amore non repugnante, inclusit Salvatorem, in quo, satisfaciendo delicto delicti cibi, contra
man-

mandatum gustati, amarissimum poculum expectabat; ut tanquam medicinæ pharmaco ejiceretur noxa pomi comesti, & ut Angelus post delictum primorum Parentum, clausæ at portas Paradyfi; ita jam Angelus etiam annuntiaret, postevacuata p̄tionem à Christo, non tantum Paradyfum, unò totum cœlum apertum fore, nunquamque occludendum.

O nimia charitas! quæ dum oculis peccatorum occurrit, ariditate nè lapidescent? De hoc horto loquitur Sponsa aliquoties in Canticis, semel invitando in persona naturæ humanæ, quasi nolentem. *Apprehendam te, & ducam in domum matris meæ, ibi me docebis, & dabo tibi poculum ex vino condito, & mustum malorum granatorum meorum.* Quæ domus alia Matris Evæ, nisi hortus Paradyfi? itaque ad similitudinem illius horti, ad hunc invitat. Docetur à Sponso in eodem horto, & modus orandi, quo Divinæ voluntati se subjecit: & vigilantia commendatur Discipulis, & mansuetudo, quâ inimicum Judam benigno responso excepit, innotescit.

Propinatur poculum ex vino condito amaritudine: & quia recens, ideo

mustum vocatur, in Cruce, tum demum antiquum vinum & forte, ebibetur: malorum granatorum, quæ & rubra sunt & amara; ita in horto Sponsus, sudore sanguineo granata rubra & amara, expressit. In alio loco, invitat

Cant. 5, 1.

Veniat dilectus meus in hortum suum, & comedat fructum pomorum suorum. Fructus, ex pomo à Parentibus nostris consumpto, sunt peccata; hæc absorpsit voluntariâ in horto resignatione suâ ad Passionem tolerandam. Eadem Sponsa, declarat

Cant. 6, 1.

venisse in hortum Sponsum: *Dilectus meus descendit in hortum, ut pascatur in hortis, & lilia colligat.* Collegit CHRISTVS in horto, vel potius seminavit Lilia, ex quo tanta messis Martyrum excrevit. Eheu anima mea, resolves te in planctum, & si non primorum Parentum, saltem tua desse peccata, quæ Dominum cæli & terræ, in angustum hortum concluderunt, procidens roga, ut tristitiam tuam de peccatis, in gaudium æternæ gloriæ transferre, mediante pretiosissimâ suâ morte, Salvator velit.

CAP.

CAP. VII.

Derelicti alii Discipuli, tres tantum à Domino in hortum assumpti.

Patientissime JESU, Nihil à te actum est sine insigni mysterio, at occultum nostræ simplicitati manet, possumne te tamen interrogare, ô Domine, cur non omnes, verum tres in hortum, locum traditionis tuæ Judæis, discipulos tibi associasti? agnosco me indignum responso tuo, quæ enim communicatio creaturæ abjectissimæ cum Creatore, cū ca mysterium Redemptionis? Ergo audebo ipse mecum ratiocinari, cum amatorio affectu. Hæret mihi illa tua severa sententia: *Multi vocati, pauci electi.* Fortè paucitas discipulorum, electorum exiguum denotabat numerum, non quidem & alii Discipuli reprobati; similitudo tamen terret, si intueor, & plures Catholicos, & me ipsum licentiosâ lege decurrere scenam vitæ: vel; Domine, paucos incolas prioris infelicis horti imitatus, expectasti serpentem, quem fovisti in sinu tuo, ut te astu blandi osculi, non seduceret, sed abduceret, non excluderet, sed edu-

Cur Chri-

stus tres

tantum di-

scipulos se-

cū in hortū

assumpsit.

Matth. 22,

14.

ret,

Joan. 18,
36.

ret, non intercluderet mœrorem, sed augetet mortis dolorem; vel, ut in minima assistentia, resolvendo te, ut tradereris Judæis, comparuisti, ut eò magis, voluntati Patris te accommodares, ut ipse postea in passione Pilato respondisti: *Regnum meum non est de hoc mundo*: si ex hoc mundo esset Regnum meum, ministri mei utiq; decertarent, ut non traderer Judæis. Habebas defensores & Angelos, & Discipulos: illos prohibuisti, nè auxilium tibi ferrent, hos pavore perculisti, ut fugerent.

Quid si, ut in quatuor partes mundi, fructus tuæ passionis dilataretur: ideò cum tribus Discipulis, tu ipse quartus, hortum petiisti? Occasum tuâ morte tibi sumpisti, & verissimè; quia & ascendisti in crucem super occasum, & occidere in passione solem, non servato cursu naturali, fecisti; & idola omnia, Ethnicasque superstitiones, tum & ceremonias veteris Testamenti occumbere jussisti. Petro, Septemtrio debebatur, frigebat miser, destitutus calore charitatis, ideò calefaciebat se, Boreâ timoris flante, & in corpore, & in corde. Cùm enim te **CHRISTE** negasset, intensum frigus sensit.

lensit. Joannes Orientem, juventâ castimoniam & Asiæ mansione, figurabat. Nam cum in pectore Redemptoris in Cœnâ obdormisset, evigilans intellexit in se ortum specialis gratiæ Divinæ, unde præ cæteris discipulis magis diligebatur, & secreta Cœlestia præcipua ei fuerant communicata, & ex Discipulo, Filius DEI Matris, voce pendentis Domini in Cruce factus, quasi denuò renatus, & ortus videbatur. Meridiem Jacobus præsignabat, in calidis partibus, doctrinæ Christi præco effectus, tantoq; ardore erga Dominum spirituali accensus, ut primus omnium Apostolorum, sanguine proprio obtulerit holocaustum, & jam, ubi in vitam fidem Catholicam seminaverat, ferventissimos fructus Evangelii, vigere mundus agnoscit.

Sed quid hoc, quòd secretum Orationis tuæ ad Patrem, exiguâ, eâq; dormiente assistentiâ, absolvere elegeris? Non mirum, id fecisti, quod docuisti, clauso ostio cordis, & solo Deo Patre teste, Precando, ut & nos similiter ad te supplicationes nostras attollamus. Fortasse etiam tot numero Apostolos, ad Transfigurationis tuæ gloriam ostendendam, quot ad ignominiam captivi-

Matt. 6, 6.

ptivitatis tuæ testandam, elegisti; eosdemque adesse voluisti, ut quem Deum antea nossent, humilitatis saccum induisse, etiam scirent; & ubi antea in monte Thabor, bonitatem Dei prædicabant, & residentiam loci optabant, jam fugâ, solâ abscisâ hostis auriculâ, sibi consulerent. Adhuc hac paucâ electione discipulorum, quis scit, an non vocationi nostræ regulam præscribere voluisti Domine, dum hos propius invitâsti, alios longius abesse permisiisti, ut quilibet suâ vocatione contentus, sentiat tuæ passionis meritum. Ut enim vita tua communis omnibus fuerat, participareq; cuiuslibet licitum eam considerando, sic & passio omnis generis peccata delet, & in quacunque vocatione ad bravium capeffendum, invitavit.

An non per hos tres discipulos vicinos tuæ orationi, tres virtutes præcipuas ad promerendum cœlum, & DEO appropinquandum eminenter proposuisti: videlicet, fidem in Petro, quem & fundamentalem lapidem post te in terris designâsti: Spem in Iacobo, qui à dextris, vel sinistris, in regno tuo desiderabat esse, colorâsti: Charitatem in Ioanne depinxisti, quâ,
recum-

recumbentem in pectore tuo, abundè imbuisti. Hinc Ecclesia recitat illum versum. *Omnipotens sempiterne DEUS, da nobis fidei, Spei, & Charitatis augmenta, & ut mereamur assequi quod promittis, fac nos amare quod præcipis.* Anima mea, humi succumbens, ora, ut in virtutibus, maxime verò his tribus, proficias, & assequaris quod Passio CHRISTI promittit, nimirum vitam æternam.

CAP. VIII.

Oratio Christi ad Patrem brevè stylo Evangelistæ descripta.

PAtientissime IESU. Quis non miretur, dum sciens voluntatem Patris tui, quæ immutari nunquam potuit, & tua in idem consentiente, tamen ut auferretur calix à te, diligentissime orasti, & quidem ter repetiisti, quandam immutationem Paternæ voluntatis desiderando? Latet arcanum nobis, nostræque serviens utilitati, præscribendo mortalibus normam precandi, scilicet, ut & nos etiam si imminens flagellum pro excessibus nostris, cœlitus conspiciamus, oratione,

*Quare
Christus
calicem à
se auferri
oravit.*

Matth. 6,
20.
&
Luc. II, 2.

tione, lachrymis, pœnitentiâ avertere, conemur, si verò nihilominus fulmen illud non recesserit, subeamus, colla subijciamus cum Salvatore nostro dicendo: *Fiat voluntas tua Deus sicut in cælo & in terra.* Vel cum alio Sancto: *Ipsa gratissima voluntas tua, sit semper summa consolatio nostra.*

Sed cur pro tanta Passione avertenda, tam succincta & brevis Oratio? Fortè dormientibus testibus Discipulis, non tota nota. Ait enim unus ex Evangelistis, prolixius Christum orâsse, ut ut est, brevis quidem illa; at quintam essentiam, & succum petitionis doctrinæque exprimit. *Pater mi, Matth. 26, si possibile est, transeat à me calix iste, 39. verum tamen non sicut ego volo, sed sicut tu.* Ter ore tuo sanctissimo Domine repetiisti hæc verba: vel, ut Sanctissimam Trinitatem & tres Personas in unitate Deitatis, edoceres: ideoq; eandem orationem ter iterâsti, ut unum DEUM in tribus Personis esse, nobis aperires: vel, quòd pro hominum triplici genere pati designas, videlicet, quòd ante Incarnationem tuam erat, & quòd tunc sub tempus Passionis tuæ vivebat, & quòd residui erant ad consummationem sæculi.

Omnia

Omnia tria tempora : præterita , præsentia, & futura , Deo Patri præsentando, & passionem, in satisfactionem delictorum diversorum temporum, offerendo . Vel, denotando tres horas, quibus cruci affixus , vivus , voluntati paternæ obediisti, eamq; ad effectum deduxisti. Mira & imitanda Oratio tua nobis , in omni etiam summa angustia nostra, Patrem Deum vocare , qui paternè immittit correctiones, quibus ei placuerit castigare mortales, hoc tu nos facere docuisti.

Quod sequitur ; si fieri potest , ut transiret calix , quid aliud exercuisti, nisi nostras orationes improbando , quibus extorquere à Deo volumus, non quod illi, sed quod nobis placet, qui solus scit melius quid nobis conducatur ; imò si vel non statim recedit à nobis afflictio ; vel non eo modo, ut nos optamus , succedit ; cœlum implemus clamoribus si non blasphemis : utamur potius illo verbo : si fieri potest , si non fiet , patienter sustineamus ; si verò fiet , gratissimus pro beneficio accepto : Ultimò addidisti :

Verùm tamen non quod ego solo , sed *Matth. 26,*
quod tu. Ecce summa & regula nostra, considerando Filium Dei, Passio-

39.

nis

nis tempore, DEI Patris se submississe voluntati, quid nos, & ego maxime cinis & pulvis, facturus sum? Debeone refragari voluntati Divinæ, & Patri meo clementissimo recalcitrare? Si ruminares, anima mea, quoties rejecisti à te voluntatem Divinam, & oblivioni dedisti orationem Redemptoris? Doleas & dic: feci id millies, jam sicut tu Domine, dolore ingenti circumdatus, & lachrymis uberrimis perfusus, hæc verba protulisti, ita fac ut & ego aquam diffluentem contritionis, in omni tribulatione & mœrore, instruar petere, id quod Deo, non mihi, videtur bonum, quod iudicio superno, non quod meo imbecilli, prodest animæ.

Audebo tamen plorans, similitudine tuæ orationis, interpellare Patrem illum cœlestem: Pater mi, si possibile est, transfer à me calicem perpetuæ damnationis, & calicem furoris tui, qui est in manu tua, & quem bibent omnes peccatores terræ in æternum, transfer à me lugubre canticum. Væ, væ, quo à tua gratia in ævum separati, horribili voce ululabunt: verumtamen non sicut ego volo, sed sicut tu: scio autem tuam
volun-

voluntatem, quòd non vis mortem peccatoris, sed ut convertatur & vivat, Magistrum meum te esse agnosco, & in schola tua erudiri cupio, maxime, ut orationis tuæ modum, & tenorem retineam, nihil unquam, neque orando, nec operando admittam, quod Majestatem tuam offendere possit. verum eheu quoties illud mihi servit, quòd te tantum labiis honorem, COL. *Matt. 15, 8.* meum autem à te longè sit, ante conspectum tuum verbis me sisto cogitationibus per mundum discuro, & quod majus, peccatis me occupo. Humiliter itaq; peto, per meritum orationis & Passionis tuæ, da mihi, Redemptor, ut hinc & orem, & vivam, toto tibi devinctus amoris & gratitudinis affectu, quatenus in altera vita, in illa felicitate æterna vivam, defixus in glorioso tui aspectu.

CAP. IX.

Inauditus Christi sanguineus sudor, Angelo confortante presente.

Patientissime IESU. Plena quidem stupore Oratio tua, in præcedenti capite dicta fuerat, at excedit captum humanum, monstruosus & inauditus sanguis

sanguineus in Oratione sudor tuus, rapitur admiratione recogitans incensum amore cor, tale Passionis miraculum. Verba tua CHRISTE verè vera fuerant in Cœna coram discipulis prolata : *Desiderio desiderans manducare hoc Pascha vobiscum, antequam patiar.* Quid est desiderio desiderare, nisi prævenire Passione Passionem? id tu fecisti, cum desiderio Passionis prævenisti intrinseco dolore, omnia tua subsecutura vulnera : sicut enim anima præest corpori, ita & tu sanguineo sudore, cruciatus animæ tuæ, antequam Corpus tuum sacrosanctum exponeretur tormentis, quales debuerunt subsequi, ostendisti, ac forti, recentique imaginatione, guttas sanguineas ad terram usque decurrentes, expressisti.

Auditum nè hoc à sæculo, sudasse aliquem sanguine? Non. In tuo solo Corpore hoc apparuit, qui & crudeli tuâ Passione, ante Passionem illud colorasti, & anxietatem animi, emissio è Corpore cruore, manifestasti : nemo unquam mortalium tanta passus : nemo ad oculum tormenta imminentiâ, tam evidenter sibi proposuit toleranda, ideo nemo tanto exteriori signo dolo-

dolorem ostendit. Si licebit tamen causam tanti amoris investigare, quis scit? annon fuerit paucitas salvandorum, cum non per totum hortum, at exiguam partem conspersam cruore tuo videam. Ah Domine, timor & tremor occupat ossa nostra, dum copiosa recolitur memoria tam diræ tuæ afflictionis, & tamen tot animæ pereunt? Tu anima mea, compatiaris tanto dolori Christi, non sis cor lapideum, vel adamantinum: emolliat, & liquefaciat te Dominus in agonia positus, qui mala multa, indignissimaq; tormenta præsentens, moerore ingenti, fluctuq; curarum obrutus, ad imminencia sibi funera immanissima, provolutus in terram, sudore sanguineo, non solum corpus irrigavit proprium, verum & pulverem, rivis abundè defluentibus, purpuravit. Quare hoc? ut tuas terrimas nimirum maculas elueret, ut pavorem tuum excluderet, ut te perditum, & desperatum, & obrutum, & à coelo separatum, iterum reciperet, in gratia stabiliret, atque erigeret. O bonitas inexhausta! ô misericordia conceptu non assequenda.

In tali angustia interna Christo manenti, apparuit Angelus, illum con-

C

fortans

Luc. 22,

43.

*Cur adfuit
Angelus
Christum
confortās.*

fortans quidem , sed cum calice. Indigebasne tu Deus totius consolationis confortatione, ad cuius nutum omnes Angeli tremunt, & micam consolationis expectant? quid est, quòd à creatura tua consolationem tibi afferri voluisti, & simul horrendum calicem in manu ejus conspexisti. Ideò fortè admisisti Angelum, ut te non fictè afflictum probares, ut te verum hominem esse, & cœlum, & terra comprobaret, ut verè passum te mundus agnosceret, propterea confortatio illa cum calice adfuit, qui plenus à Patre missus, mixtâ acerbitate, tibi propinabatur, & porrigebatur. Tu ergo ebibisti totum plenè pro salute nostra, ita ut nihil nobis relinqueres, nisi exiguas reliquias doloris. Quid enim nos patimur pro propriis delictis, respectu euz Passionis pro alienis? Ebibisti totam amaritudinem, ut nobis conciliares, integram, & perennem dulcedinem. Exhaustisti poculum mœroris, ut nos cœlesti ambrosiâ potares: non rejecisti calicem dolorum, ut nos ad mensam lætitiæ æternæ collocares: Propinas quidem nobis calices angustiarum, sed quàm exigui, & quàm citò auferuntur à nobis, & præmi loco,

loco, si ebibimus, hilari vultu æternam mercedem promittis, & donas.

Procide ergo anima mea ad terram, coram Divina Majestate supplicans, ut quotiescunque sanguineus sudor Christi, polluens tellurem, tibi in mentem veniet, (utinam autem quàm sæpissimè veniret) perfundas & tu terram tuam copioso imbri lachrymarum, dicendi ad cruci affixum: Rogo te Christe per agoniam, & confortationem ab Angelo, da mihi, ne amplius timeam timorem illum nocturnum, cum exacto cursu diurno vitæ meæ, nox mortis aderit, bajula malorum, quæ meis demerui peccatis: fac, ut Angelus aliquis bonus, tunc in agone decertanti pius consolator adsistat, cum derelictus à sensibus, in illa hora tremenda, mortua lingua se nequibit movere ad invocandum te, neque oculi mei lucem capere poterunt, auresque nulli voci patefcent, tum missus nuntius à te, guttam salutifici sudoris tui, mihi moribundo instillet, desperationis foveam removeat, calicem pœnarum inferni auferat, & genimine coelestis scaturiginis, inebriatum roboret ad vitam æternam, per mortem transitoriam, capessendam, sanguine tuo

tuo mediante, cui & tunc, & nunc grates summas rependo.

CAPUT X.

Somnus Apostolorum præ tristitia, & ad vigilandum Christi admonitio.

Patientissime JESU. Mirabilia tua facta, & sanguineus sudor, antequam prodereris inimicis, non excitarent Discipulos dormientes, necesse fuit, ut tu ipse Domine, qualibet oratione absolutâ, ter eos excitares. Prædixeras illis traditionem ab uno ex discipulis, angorem animi, & in coena, & post coenam, sermone tuo longo patefecisti, de morte jam jam imminente tua, præmonuisti, & tamen nihil eorum, eos ad vigilantiam commovit: sic enim loquitur Evangelista. *Cum surrexisset ab oratione, & venisset ad Discipulos suos, invenit eos dormientes præ tristitia, & ait illis: quid dormitis? surgite, orate, ne intretis in tentationem.* Qualis iste somnus præ tristitia, quæ aliàs somnum excludit? Nam commotio animi impedire solet quietem. O magna benignitas tua, & summa ingratitude humana: nonne te mœ-

Luc. 22.
v. 45.

te mœstum usque ad mortem publicasti? nonne proditorem venturum indicasti? nonne vale ultimum illis dixisti? tamen somnus occupavit membra, & tristitia causa fuit tantæ debilitatis. Compassio tua Christe, declaravit originem soporis, dum eos alloquendo, gravedini corporis, non spiritui adscriberes, dicens: *Spiritus qui-* Matt. 26.
dem promptus est, caro autem infirma. 6. 24.

Quæ sententia non solis Apostolis convenit, rectius nobis, & tibi præcipuè anima mea, apud quam & spiritus infirmus, debilisque; quantò magis caro?

Dominus visitando discipulos, ter verbum illud, *Vigilate*, mentibus illorum imprimere voluit, innuendo fortassis, omni tempore necessariam esse vigilantiam, & omni ætate custodiendam, nec adolescentia careat vigilantia, nec adulta ætas cesset à vigilantia, nec senectus obliviscatur vigilantia. Nec tantum dormientibus Discipulis, præcepit vigilantiam Christus, sed & ante vigilantibus: *Vigilate ergo*, nescitis enim quando Dominus domus veniet, serò, an mediâ nocte, an galli cantu, an mane? ne cum venerit repente, inveniatis vos dormientes: quod autem vobis dico, omnibus dico: *Vigilate.*

Mar. 13.
v. 37.

Quatuor tempora assignat vigilantia, serò, ut in decrepita ætate, & mundo declinante ad corruptionem, vigilemus. Mediâ nocte, ut inter tot hærefes, & scandala, tentationesq; varias positi, vigilemus. In gallicantu, quando omnia ad nutum, & prospera accidunt, vigilemus. Mane, in florida ætate, in summo gradu sanitatis constituti, vigilemus. Nihilque expressius addit Dominus, ne fortè solis Discipulis dictum videretur. *Omnibus dico, vigilate.* Remedia contra dormitionem, quâ intratur in tentationem, tanquam duo scuta assumenda edocuit, nimirum vigilantiam, & orationem. Suntque hæc duo ita conjuncta, ut neque oratio sine vigilantia, neque vigilantia sine oratione, emphasim apud coelum habeat: immò non tantum vigilantia corporis, verum mentis & intellectus necessario adhibenda. Inspice tuam vigilantiam & orationem, anima mea, quia nec vigilas ut decet, nec oras ut debes: nam si vigilas, in opere Deum deprimeris, & somno pigrityæ opprimite leviter finis. Si oras, quales tuæ preces, vel vagabundæ, vel labiorum motione tantum notandæ, vel quod majus & pejus, peccatorum cogitationibus

nibus impeditæ, ut prorsus juxta Prophetam. *Oratio tua fiat in peccatum.* Quales tuæ vigiliæ! non citius declinas ad somnum, quam in ipsa oratione, & vigilantia unius horæ, in servitio Divino totius diei tempus imaginaris, & è contra.

Confusa ergo anima mea, doctrinâ Christi, gemens implora gratiam ejus, ut tandem tibi sedulam vigilantiam, & ardentem orationem donet, dicendo: Fac me Domine vigilare, cum tu vigilas pro nobis: excita me à somno desidiei, sicut tuos discipulos, exprobra ut Simoni: *Sic non potuisti unâ horâ vigilare mecum?* & ego vix momento vigilare possum ad mandata tua: suppleat ergo misericordia, nec permittas me sapore illorum gravari, qui nihil invenerunt in manibus suis, averte à me somnum; ne tum dormiam, quando Judas infernalis veniendo me exhorto corporis mei desperatione eripere conabitur, immò excita torpentem & exemplo tua ad vigilantiam, & corpus, & spiritum dispone, immisso ut in Apostolos Spiritu sancto, quo superveniente, caro infirmitate caruit, & spiritus suam promptitudinem carni debili communicavit. Promeruerat

eua Passio Chryste , adventum Spiritus sancti in eos : unde repente corda eorum velocia , ad decurrendam viam mandatorum tuorum, extiterunt. Eadem Passionis tuæ efficacia, utinam & spiritus meus, Spiritu tuo sancto cooperante, & socium corpus, videlicet, alacritate spirituali induat, vigilantemque, ac orantem, assidue reddat, tandem etiam uterque tuæ mortis pretio, ibi post mortem compareat, ubi perpetua vigilantia, nullo somno interrumpetur, nec oratio laudum tuarum, decantatrix, ullâ lassitudine conquiescet.

CAP. XI.

*Vigilantia Judæ, & strepitu
plenus ingressus ejus in
hortum.*

Patientissime JESU. Tua admonitio non fuit tam efficax, ut dormientes discipuli vigilarent, & diabolus, Judæ mancipio suo illam vigilantiam insufflavit, ut non gustato somno, te vendere in somnis voluerit. Comparasti tu Regnum cœlorum fermento, habet & Orcus singulare quoque fermentum : tu tuo fermento, non adeo
Disci-

Matth. 13,

33.

Discipulos opplevisti, inimicus animæ effudit totum fermentum in proditorum, & successit ad mentem. Fermentum hoc fuerat vigilantia, est enim via quædam ad cælum, est & ad infernum: acrius ergo fuerat diabolicum fermentum, via enim latâ celeriter descendit. Judas in gehennam: tuo fermento tacti Discipuli, vix tandem post negationem, & dispersionem à te, proprio sanguine effuso, iter cœlesti invenerunt.

Inde canit lugubri tono Ecclesia, recolendo circuitum annum tuæ Passionis, in persona tua, ad Discipulos: *Unâ horâ non potuistis vigilare mecum*; qui exhortabamini mori pro me. Vel Judam non videtis, quomodo non dormit, sed festinat tradere me Iudæis. Incusabimus fortè Iudam, quòd eo tempore non dederit se quieti, (felicissimum enim somnum quilibet appellare potuisset) & voce, & affectu execrabimur illius vigilantiam, & tamen (proh dolor) Iudam imitamur, dum choræis, dissolutionibus, occasionibus peccandi, ita invigilamus, ut noctes integras sine somno decurramus. Ad orandum autem, si semel, aut bis in anno surgamus diluculo,

Marc. 14.

v. 37.

*Vigilantia
Iudæ & so-
mni Disci-
pulorum
quid por-
tendebant.*

culò, ut laudibus nomini tuo dedica-
tis assistamus, quàm oscitantes, pigri,
desides comparemus? Quis scit an non
mysterio vigilantis Iudæ, & somni Di-
scipulorum figurâ, Ecclesiam tuam
adumbraveris, Domine? cujus Pasto-
ribus, ac Rectoribus sæcularibus, &
spiritualibus, sopore negligentiae op-
pressis, vigilabant sectarum diversa-
rum inventores, in magnamque sege-
tem excreverunt; non enumerando
vigilantiam antiquorum Hæresiarcha-
rum, somnosque veterum Pastorum.
Ecce recens Lutherana, & Calviniana
perversa doctrina, conspurcavit Ec-
clesiam, illis qui evellere tempestivè
debuerant, ingrata semina, vel permit-
tentibus, vel non resistantibus. Et in
nostra Polonia, hæreses eadē somno-
lentiâ Catholicorū, propagatæ (quòd
dolendum) sunt. Machiavelli inter-
pretatione instar Evangelii allegata, li-
bertate vesanâ id prælegente: Ob bo-
num pacis. O verè filii tenebrarum
prudentiores filijs lucis? utinam tan-
dem è somno excitentur Præpositi Ec-
clesiarum, ut tam vigiles reperiren-
tur ad curam, quàm alacres currunt
ad Cathedram. Sed & tu anima mea,
vigila, neque in hortum cordis tui per-
mittas

mittas intrare vigilantem Judam pro-
ditorem tuum, ad minimam tentatio-
nem non succumbas signo, & somno
consensus, verum nitaris vigilantiz
repulsu.

Ita Christe, tuis dormitione in hor-
to detentis, furiz infernalis Dux Ju-
das, & caterva illa militum, insolentia
delectorum, irruit in locum tuæ ora-
tionis, & strepitu ingenti implevit æ-
rem & hortum, ipsis spiritibus mali-
gnis clamorem & fremitum, ut coope-
ratoribus, timor & tremor excusserat
Discipulis somnum, & pallantes dis-
perfit. Audiebantur ululatus varij,
strepebant catenæ ferreæ, ligna & fu-
stes concrepabant, omnia funesta ar-
ma in te unum collimabant. Antesi-
gnanus Judas præibat cohorti sangui-
neæ, teque unum petebat, ut tandem
perfidiz suæ satisfaceret, & te in ma-
nus inimicorum traderet.

Considera, anima, illum strepitum
in horto, ad quem & cœlum, & terra
contremuit. Et humillimè supplica,
per illum horrorem, & impetum ad-
versariorum Salvatoris, ne in ultima
hora exitus tui, tuba illa terribilis,
dormientem te reperiat, & spiritus
tuus recollectione peccatorum admis-
sorum

forum conturbatus, in egressu tuo ex horto corporis, malorum spirituum irruptionem, & timorem expavescat. Jam ruminata sapius, & illum ingressum Judæorum in hortum Domini, & tuum egressum è sarcina mortali. Propter te illa irruptio in Christum facta, ne te ille leo, qui rugiens circuit, devoret. Assiduò vigila, recogitando intellectu formidinem futuram in agone, id si feceris, concedet tibi Redemptor somnum spiritualem, ut absorpta in illo, & Passionis ejus amaritudine immersa, obliviscaris sensualium, & carnalium omnium appetituum, ac suavissimo compassionis liquore, in soporem suavissimum resoluta, omnem carnis, & mundi delectationem, fæditatemque rejicias. Roga vultu demisso Dominum, ut merito captivitatis ejus, vinculis peccati soluta, in libertate perenni, ab illa collocata, in æternum læteris.

CAP. XII.

CHRISTI Prolocutio, Ego sum: & Iudæ, Iudæorumque supina recessio.

Patientissime I E S U. Certè omnia
 tua facta in admirationem rapere
 possunt uniuscujusque cor, ut & tua
 dispositio (antequam Judæi exple-
 rent odium) contra te profundè ani-
 mo immittenda : Primò enim ante-
 quam capereris, timebas, tristitiamque
 cordis non celabas. Iam ultrò proce-
 dis, excipis eos, & alloqueris : ita enim
 sublimis aquila de te. I E S U S *ita-*
que sciens omnia, quæ ventura erant
super eum, processit, & dixit eis : Quem
queritis ? Ecce quasi admones, & cor-
 ripis latrones ad te venientes, & qua-
 le facinus committere meditabantur,
 pravo affectu expedirent, malevolò-
 que effectù, innuere, voluisti, quæritis
 me Judæi ? Ecce sum : Sed simul sum
 & D E V S & Homo : Utrumque exe-
 cutus es potestate, etiam inter ipsam
 resignationem ad humilitatem, & ca-
 ptionem tuam reservatâ, prius tamen
 voluisti, ut dicerent, & ore proprio
 confiteri possent, quisnam tu fueris ?
 ad responsum illorum, esse te I E-
 sum Nazarænum, quem quærebant,
 solumque hominem imaginabantur,
 unico verbo : *Ego sum ;* dejecisti eos
 in terram, & omnipotentiâ Majestatis
 tuæ etiam velatâ, abire retrorsum coë-
 gisti :

Ioan. 18, 4.

Vox Chri-
sti, Ego
sum omni-
potens.

Ioan. 18, 5.

gisti : Iterum ergo interrogas illos, an eundem quærerent, quem ex tanta potentia Deum agnoscere potuissent, at in profundis ignorantia tenebris occupatis cordibus, frustra erat etiam miraculo resipiscentiam ingerere : nam tua voluntas, quâ te pro nobis obtulisti, obcœcaverat, mediante inferno, mentes Iudæorum, & Coryphæi Iudæ.

Ergo primò, *Ego sum*, ostendisti te Deum verum, & à conspectu tuo, tanquam peccatores indignos vultu tuo repulisti ; secundò, *Ego sum*, declarasti te, & hominem esse, & non tantum non retrò cadere victores fecisti, verum & capi te voluntariè permisisti. Priusquam mortalitas tua texisset Deitatem, quanta energia verbi tui, *Ego sum*, fuerat. Moyſes etiam locum pedibus tangere prohibitus, unde illa vox audita, *Ego sum*, fuerat: Postquam verò Verbum Caro factum est, statim cum de Abrahamo dixisses: *Antequam Abraham fieret, Ego sum*, vix non à lapidibus obrutus, subducere te de templo, coactus es, nunc verò dicto eodem verbo, *Ego sum*, horâ & tempore designato, & capi, & crucifigi voluisti, in domo Annæ dicendo. *Ego palàm locu-*

Ioan. 1, 14.

Ioan. 8, 58.

tus sum. Ita contemptum hoc tuum verbum, *Ego*, ut alapa ferrea despexerit illud. Veniet tempus quo dices : *Ego sum* : in Iudicio extremo, arescent homines præ timore, ipsique Angeli & Sancti contremiscent.

Sed cur jam & Deus, & homo dicendo, *Ego sum*, tam facilem te ad capiendum præbuiſti, & in iudicio talis Deus & homo licet eris, tamen, *Ego sum*, proferendo, difficilem te exhibebis ad ignoscendum? Non alia causa, nisi quod jam misericordiam, & amorem, tuâ Passione manifestâsti, ibi autem justitiam, & timorem mundo patefacies. O quali fonte lachrymarum indigerent oculi, anima mea, dum Deum omnipotentem, infinitis offendis sceleribus, licet scias omni loco, omni tempore, omni occasione, illum præsentem adesse, tibi in aurem insurrare, *Ego sum*. Tu verò abjicis te retrorsum ad terrena, & non permanentia, longèque à Deo recedis. Iterum te sæpius interrogat : Quem quæris, misera anima? Nonne scis omnia esse ut stercora, caduca, in ictu oculi transeuntia? *Ego sum*, qui sum, ego te creavi, redemi, & extensis brachiis expecto te : Veni ad me amica mea, hîc requie-

quiesce sub umbra alarum mearum. Et tu repellis tales inspirationes, anima, & desideria, siliquis ut porcus, ut subulcus in longinqua, & aliena terra, mavis pasci, quam in domo Patris, & benefactoris tui manere, ubi abundantia panis, & pacis. Ad quodcunque opus tuum, quo te occupari festinas, seruiat tibi pro excitatorio illud verbum Dominicum: *Ego sum*: Etiam si enim ubique sit Deus, tamen in hac vita leniter præsentiam suam adesse sentiunt homines, adstat quasi dissimulans peccata mortalium, nec agnoscitur, nisi per flagellum immissum, potentia, & præsentia ejus. Uti Antiochus qui cum sensisset manum Altissimi, exclamavit: *Iustum est, subditum esse Deo*, & mortalem non paria Dei sentire: & Herodes, cum à vermibus vivus consumeretur, falsus est præsentiam Dei adfuisse, at ultricem.

Per dolores Christi, anima mea, demissè ora, dicendo: Redemptor mi, adstas mihi in agone extremo, paterno affectu, ut merear audire vocem tuam. *Ego sum Pater tuus, & Pater misericors*. Et ego respondeam: *Ego Filius tuus*, quamvis indignus, & immorigerus fuerim, expecto donec hæredi-

reditatis tuæ me participem reddas,
non meis peccatis debitam, sed tua in-
exhaustâ charitate., mihi promeritam.

CAP. XIII.

*Osculi signo à Iuda completa tra-
ditio Christi, & ejus amica
responsio.*

Patientissime JESU. Benignitas tua
non tantum elevavit ad terram al-
ios Iudæos, sed & ad te capiendum
manus solvit, & traditori Iudæ, oscu-
lum non declinavit. O quanto hor-
rore junctis lachrymis, anima Catho-
lica corripitur debet, considerando illud
abominabile osculum? Unde tessera
proditionis, osculum, cujus inven-
tum, ut falsa amicitia osculi specie in-
venenum transformatur inimicitia?
In ultima cœna, ut supra dictum est;
sumpto indignè pane, & cibo cœlesti
Iudas, post buccellam porrectam à
Christo, intravit in eum Sathanas: iste
Magister, inventorque signi hujus pe-
stiferi, jam enim obsessus, & possessus
à Dæmone, quid aliud, quam illius
cantilenam canere debuit, pacto se o-
bligando, Iudæis dicens: *Quemcumque* Marc. 26.
osculatus fuero, ipse est, tenete eum, & v. 49.
ducite

ducite cautè. Quàm circumspècta, & artificiosa admonitio, nec immeritò, modus, ac circumstantia describitur proditionis per os Iudæ, ex instinctu Doctoris malitiæ.

Judæ osculum, an alapa Christi gravior?

Possemné te Domine interrogare, quid te magis indignè affecerit, an osculum Iudæ, an subsequens scelerata illa alapa in domo Pontificis? Utrumque in gradu supremo execrandum, ignoro tamen, quid levius ex his duobus? in alapa dolor acer, in osculo summus fætor! ibi generalis confusio, hîc inaudita ingratitude: ibi adulatio ignominiosa, hîc duplicitas cordis criminosa: ibi sanguineus tumor faciei, hîc insolita conturbatio, & commotio viscerum: ibi interrogatio fallax, hîc vulpina Magistrî appellatio: ibi responsum Christi reprehensivum, hîc ad reductionem amicitia Verbum affabile. Si viri Sancti multi hoc dono à Deo donati fuère, ut ex halitu solo, peccatores & ingratos superis, agnoscere potuerint, veluti de S. Policarpo legitur, cum ei fortuitò obviam venisset Martion Hæresiarcha, & diceret: Cognoscis nos? Respondit: *Cognosco primogenitum Diaboli.* Et S. Antonius Abbas, ab Hæreticorum, & Schismaticorum

corum hominum, maximè Arianorum congressu, & colloquio sic abhorrebat, ut ne propè quidem ad eos accedendum diceret, & aliis plurimis Sanctis id evenit, ex odore malo, & ore sordido prodiderunt reprobi à Deo, immunditiam intus latentem.

Quid putas, anima mea, Christum pertulisse, dum os spurcum leprâ infernali, & tabe proditionis infectum, sacrosanctis labiis, & odorem suavissimum redolentibus, applicare mansuetudine summâ permiserit? Narrat Regius Psaltes de peccatoribus.

Sepulchrum patens est guttur eorum.

Aptissime conveniebat ori Judæ: quòd se-

pulchrum fœtoris gravitatem, maledictionemque gehennalem spirabat. Et

tamen quàm humana responsio Domini. Amice, ad quid venisti? & Juda,

osculo filium hominis tradis. Ac si dixisset: Video te, & amicum, & clientem

meum, quem enutrivisti, venisse, & quidem cum osculo, quis aliud, nisi amorem, & benevolentiam sperasset? Et

tu instrumentum charitatis mutas, in acutum ferrum traditionis? venisti,

ut me signo osculi ad supplicia inimicis extraderes: verè

meliora sunt vulnera amantis, quàm oscula benivolentis.

Pro-

Pf. 5. v. 11.

& Psa. 13.

v. 3.

Matth. 26

v. 50.

Matt. 6.
v. 37.

Promeruiné ego hoc, qui cùm fuerim doctor veritatis, & synceritatis, edocui te, & alios: *Sit sermo vester, est, est, non, non*; neque aliter instruere poteram, cùm sim Filius hominis, & filius Dei, quem tu nosti, tu verò aliter interpretaris meam doctrinam, & instructionem? Rabbi me quidem vocas, osculo verò, velut lanceâ prodicionis transverberas cor.

2. Reg. 20.
v. 9.

Non profuit obstinatæ menti ultima correctio, ibat in pravis adinventionibus suis Judas. Figurabat mundum, qui amantes sui osculo voluptatum, deliciarum, ac variarum illecebrarum osculatur, ut deserat; blanditur ut occidat; verè impletur in mundo illud: *Pax non Pax*: sæpissime sub specie amicitia, maximæ insidiæ metuendæ. Infinita hujus rei exempla, tantùm ex antiquis unum de Joab, proponatur: qui cùm Amasam vidisset, dixit: *Salve mi frater*, & tenuit manu dextrâ mentum Amasæ, quasi osculans eum, porò Amasa non observavit gladium, quem habebat Joab, qui percussit eum in latere, & effudit intestina ejus in terram, nec secundum vulnus apposuit, & mortuus est. Ecce in ipsa amicitia crudelis lamina.

▲nima

Anima mea, circumspicias sæpiùs cogitatione, qualia sunt mundi oscula, quibus tanquam hamo, in sagemam perditionis attrahat mortales, caveas, ne hac arte decipiaris: potiùs adolve te ad pedes Salvatoris, rogando per humilitatem, in osculo proditoris Judæ admisso, ut te non impedian in hoc mundo oscula vanitatum, quæ tanquam fumus prætereunt, quo minùs ad illud osculum pacis pervenias æternæ, uti desiderat Sponsa in Canticis: *Osculetur me osculo oris sui.* Quis nisi tu sponsus meus, Christe.

*Cant. I. S. I**CAP. XIV.*

Auris Malchi à Petro gladio abscisio, & Christi redargutio, aurisq; restitutio.

Patientissime JESU. Ita jam in prædam cessisti inimicis tuis. Fuitne inventus, qui te defenderet, & pro te decertaret? Non: unus quidem Petrus, animositate exiguâ excitatus, gladio feriit Malchum, & auriculam ejus dextram abscidit: sed quid profuit tibi talis ictus! Invalida prorsus fuerat defensio, quæ etiam tuis displicuit oculis. Attamen quare reprehenditur audacia

Cur Petrus à Christo reprehensus, gladio Malchum, vulnerans. dacia Petri, Domine ? Fortè Martyrum tuorum, & à te delectorum, viam ostendisti, doctrinamque reliquisti, ne se gladio tuerentur, cùm pro te, & fide tua, Tyrannorum sævitiam, tormentaque experirentur. tu enim Domine, antequam Passionis tempus à te ab æterno designatum advenisset, modò te occultabas, modò per medium Judæorum ibas, modò declinabas aliò, ceddendò furiaè eorum : ubi verò hora illa terribilis comparuit, ultrò existiisti, & te in manus Judæorum, volens dedidisti, nec ullam defensionem admisisti.

Stabant duodecim legiones Angelorum armatae, ad tuendum te, ut ipsemet Petro declarasti : Discipuli quoq; parati erant, ut pro te decertarent ; nonnè numerus illorum potuisset conterere omnes cohortes Judæorum ? Tu Domine, id fieri non permisisti, potiùs Angelorum zelum imperio cohibuisti, & immotos eos videre te captivum mandasti ; Discipulorum verò corda à timore occupari permisisti, ut magis de fuga, quàm de auxilio tibi ferendo, cogitarent : Exemplum tuum secuti Martyres, & in antris, & in desertis locis delitescebant, ac sese occultabant, priusquam voluntas tua eis con-

constaret, illâ patefactâ coelitus, & milites, & Legiones integræ sub jugum Martyrii missæ, impavido corde conservabant, absque resistantia, patientiam. Instruebas ergo eos, ne & ante tempus Martyrio se objicerent, uti Petrus fecerat, qui volendo tibi commori, ter te negaverat, & tempore martyrii assignato, liberè se tortoribus præsentarent.

Illa nihilominus tua sententia ti- *Matt. 26.*
more digna: *Omnes qui acceperint gladi- b. 51.*
dium, gladio peribunt. Homicidia, &
contentiones ad sanguinem redargue-
bas: quæ si alibi, certè hic in Polonia
celeberrima, maximè inter convivias,
& quæ non gladio, sed marsupio puni-
untur: Quare ergo Petrus, qui gladio
percussit, non gladio periit? quia te
defendendo eum eduxit, non tamen
immunis à violenta morte, potiùs so-
cius tuæ Passionis. Sicut enim tu Do-
mine, in cruce mortem ferendam ele-
gisti, ita eandem tuo defensori, licet
inverso capite, designâsti.

Quærere etiam aliquis posset, quæ *Cur Christ^o*
causa, quòd & dexteram auriculam *dextrâ au-*
absciderit Malchi Petrus, & tu eam sa- *riculam*
naveris applicando? Primum à te *Malcho*
Christe, fundamentum in sede Petri *restituit.*
consti-

constitutum fuit, multos Malchos pseudofundamentalistas excrescere providisti: qui in plurimorum aures, falsum Evangelium immittere debebant, necesse erat, ut tuum Evangelium auriculam dexteram abscinderet, non quidem gladio materiali, sed explicatione verâ Evangelii, quod est gladius spiritualis, hic abscindit omnes errores, & damnat, unde confusi abeunt, abibuntque omnes Malchi, falsi Evangelii disseminatores: tu tamen plurimos sanas, & aurem, dexteram salutis restituis, & nunc, & in fine mundi, ubi erit unum ovile, & unus Pastor.

Vellem adhuc doceri, cur Petrum, Christe, redarguisti, qui amore tui, in discrimen vitæ se conjecerat? Mysterium magnum, fortassis quòd Ecclesiam tuam, non effusione alieni sanguinis, sed proprii, crescere voluisti: non ita infernus, ad osculum patet: per tot annos Calvinianam, & Lutheranam sectam, augmentum suorum errorum, gladio & cruore aliorum ædificare, devastationibus, & deprædationibus crescere, usurpatione alienorum dominiorum dilatare, & quod magis mirandum, non semel in pinaculis

lis Synagogarum, loco Crucis tuæ sanctissimæ, visus gladius impositus, quo signo qualis sit doctrina omnibus ostendunt, & quem gladium tu Domine absque sanguine, ex tua gratia, à nobis amovisti: eum ipsi educere vesano affectu conantur.

Anima mea perpendens hæc omnia, procide coram crucifixo, dicendo: Sana Domine, aurem meam, quæ variis oblectationibus abscissa, & separata à te, occupabatur, vanas cantilenas, obscæna verba, libenter admiserat, restitue illi sanitatem, ut suavitate concentus mandatorum tuorum, hinc & in futuro sæculo, delectari possit. Angelorum verò Legiones, & auxilium Discipulorum tuorum, non detineas in furore tuo, verum cum ad capiendum me infernus dilataverit os suum, maximè in ultima hora discessus mei, defendar protectione utrorumq; ut post mortem præparem aurem ad concinendum hymnum lætitiæ plenum, cum omnibus Sanctis tuis, & per tuam mortem, eripiar à morte æterna.

D CA.

CAP. XV.

*Fuga Discipulorum, & timor,
solo Christo inter Iudæos, &
milites relicto.*

Patientissime JESU. Post exiguam
resistentiam, & quidem unius Pe-
tri, omnes Discipuli in fugam effusi,
& dissipati, nec Majestatis tuæ reve-
rentia, nec dilectio, quam tantopere
eis commendâsti, assistentiam & socie-
tatem Passionis, illis persuadere potuit,
timor prævaluit: sine gratia Divina,
quantū potest in humanis cordib⁹, pro-
totypon nobis exhibitum: illi enim
iidē Apostoli, qui jam latibula quære-
bant, postea illuminante eos gratiâ Di-
vinâ, ac Christo roborante, ingentia
tormenta, tanquam Leones imperter-
riti, pertulerunt. Noluit Dominus, ut
aliquis eum juvaret in illo prælio cum
Goliath infernali suscepto, figura erat
in David, cum ille solus, non armatus
gladio, & thorace Saulis, processit ob-
viam hosti impropertanti genti Judææ,
baculo solo assumpto, & quinque lim-
pidissimis lapidibus tantum dejecit in
terram adversarium, de ejusque spoliis
triumphavit: sic planè Christus, ge-
neris

neris humani hostem, non indutus armaturâ coelesti, relictâque, ut dictum supra est, militiâ Angelorum, accepto baculo Crucis, ac quinque vulnerum apertione, contrivit: ideo de se apud Prophetam ait Dominus: *Torcular calcavi solus*, Neminem adiutorem *Isa. 6. 3.* adhibuit, non cœlum, non terram, quæ *ib. 3.* omnia tunc contra illum conspiraverant, eo itaq; majori vi aggressus prælium, & solus invasit Luciferum, & solus de eo triumphum obtinuit.

Quærendum tamen est, unde tantus pavor discipulorum, & jactantia compassionis coram Christo, versa in fugam, & negationem? Nihil frustra factum est circa passionem Domini, non enim acceptum illi est, si quis propriis viribus fidens, defensionem ejus, & fidei suscipiat, qui omnia verbo creat, & omnia perdere potest: humanâ erant freti Discipuli audaciâ, quæ respectu Divinæ nulla, & cum maximè de victoria polliceri sibi videtur, ruit in confusionem; si enim Discipulis mens illa fuisset, & sic invicem ratiocinari voluissent. Itane Deum & Dominum nostrum, relinquimus? dixeramus ante: *Ad quem ibimus, verba* *Jo. 6. 6. 68.* *vite aeternæ habes?* Juravimus prius

ad mortem ipsam non deserturos illum, & jam omnia aliter à nobis geruntur, maluimus fugere, & latebras quærere, quàm tam bono Domino adhærere! Timor, & inconsiderata voluntas abripuit aliò, oblivioneque sepelivit, & beneficia collata, & amorem reciprocum promissum. Eheu anima mea, revolve cogitatione, quàm sapè derelinquis Deum tuum, & fugis ab eo peccando: non consideras dona quæ singulis accipis momentis: non reducis in memoriam pactum tuum in baptismo cum Deo tuo: non bene proponis, & inculcas memoriæ tuæ, quid sequetur perpetrato peccato, non comparas unum instans vitæ tuæ, cum æternitate sine fine.

Post fugam Discipulorum, solus Christus inter duplices hostes relictus, tanquam Agnus inter feroces bestias, circumdatus sævitiâ, & crudelitate eorum. Quæ mens angustias pectoris Divini tum temporis considerare dignè poterit? Creatorem cœli & terræ, & hominum, ab omnibus derelictum, in manus ferocissimorum adversariorum devenisse? Quæ societas Agni cum Leone, inferni cum cœlo, vitæ cum morte, bonitatis cum malitia? mansue-

mansuetudinis cum ferocia? Ideo Ecclesia in persona Christi, die Parasceves, flebili cantu intonat: *Omnes amici mei dereliquerunt me, & prava-luerunt insidiantes mihi, tradiderunt me in manus impiorum, & inter iniquos projecerunt me, & non pepercerunt anima mea, congregati sunt adversum me fortes, & sicut gigantes steterunt contra me.* Quis melius describere posset malignorum cum Christo tunc conjunctionem? De Domino dictum est: *Exaltabit ut gigas ad currendam viam: Ps. 18, 6, 6.* & jam non ipse gigas, verum inimici gigantes effecti. Amor hoc effecit, ut gigas coelestis, parvus & inermis appareret, immò vermis, ac opprobrium plebis. Judæi autem milites magni, ac generosi viderentur.

Tu ergo anima mea, defigendo oculos mentis in Salvatorem, circumdatum à Judæis & militibus, demissè roges Dominum, dicendo: Conforta me gratiâ Spiritus Sancti, ne te deseram, neque à te fugiam, quò enim sine te vadam? *Si enim ascendero in cælum, tu illic es, si descendero in infernum, ades: Tu quidem potes esse sine me, at ego ubi ero solus sine te? Væ soli, cùm enim ceciderit, quis eum eleva-*

bit? toties cado, & demergor in profundum barathri: si tu me non elevabis, quis meus adjutor? Conjunge ergo me tibi totaliter, Christe, nexu Passionis tuæ, ut nunquam à te separer, nec hîc per desiderium, nec in cælo per saturitatem.

ACTA

ACTA CHRISTI

tempore Passionis.

LIBER SECUNDUS.

C A P. I.

*Judaorum in Christum irruptio,
& mala tractatio.*

D Atientissime JESU. Ingressus es jam tuam Passionem, cum solus & traditus, & relictus fuisti persequentibus te. Quis exprimere verbis posset, quid illo assultu in te à Judæis factum? quis hoc intellectu versare præsumet, & lachrymarum siccitate prædominante, transibit oculis non madidis, considerationem principii tuæ Passionis? Pater tuus dereliquit te, propter tuam submissionem, quâ te satisfacturum, pro gravissimis mundi sceleribus, devovisti: Discipuli aufugerunt consternatione occupati: Angeli non succurrerunt, à supremi Numinis potestate, & mandato detenti. Prævidisti tu hæc omnia, Christe, & per Prophetam Regium, à te dictum ad Patrem: *Ecce ceperunt animam meam, irru-* *Psal. 58, 4.*

runt in me fortes, neque iniquitas mea, neque peccatum meum, Domine, sine iniquitate cucurri, & direxi.

*Amor &
peccatum
Christum
ceperunt.*

A quo capta est anima tua, Redemptor, in quam habuisti potestatem ponendi eam, & iterum sumendi eam. ? duo diversi lictores, unus charitas è coelo, alter peccatum è terra; peccatum causa prima, quòd commiseratione deformitatis suæ, detraxit charitatem è coelo, quâ inebriatus gigas, egressus ad currendam viam, inopinato circumventus, & in opprobrium inurbanae multitudini, tanquam maxime reus, datus. Ideo adjecisti Domine? *Neque iniquitas mea, neque peccatum meum.*

A peccato origo, sed alieno, iniquitas non propria, sed mutuata, & ab illis accepta, qui cum Davide verè incusare possunt, seipsos deplorando. *Quoniam iniquitates nostrae supergressae sunt capita nostra, & sicut onus grave gravata sunt super nos.* De Salvatore autem

Luc. 23, 22. loqui decet: *Hic autem nihil mali fecit. Quare ergo capitur, & diripitur? Sine iniquitate cucurri, & direxi:* ac si dixisset Dominus; Charitas sola me prodidit, charitas ista me & dicere, & fa-

Luc. 22, 15. cere coëgit: *Desiderio desideravi hoc Pascha manducare, & occidi pro peccato-*

eatoribus : Charitate præeunte, ob-
 viam processu Judæ & Judæis : chari-
 tate persuadente, vinci me passus sum,
 & tam atrociter comprehendi : cha-
 ritate comitante, supplicia & tormen-
 ta gravissima pertuli : Charitate se-
 quente, & persequente, & perseveran-
 te, flagellatus fui, coronatus, cruci af-
 fixus, & morte tandem obsignavi for-
 titudinem charitatis : Insignia tot mihi
 in captura prolata à charitate, in qui-
 bus ita mihi complacuit, ut enumera-
 rem illa : *Tanquam ad latronem exii-*
stis cum gladiis, & fustibus, & lignis, com-
prehendere me : Gladii mortem, fu-
 stes vapulationem, ligna redolent con-
 tusionem. Evadere potuissem, si vo-
 luntas mea accessisset : nonné ille ego
 sum Deus & homo, cum docerem in
 Synagogis, cum instruerem in tem-
 plo, cum in montibus concionarer, &
 tandem non me cepistis? Verba ipsa
 Christi non aliter sonant. *Quotidie*
apud vos sedebam, in templo docens, &
non me tenuistis.

*Matth. 26.**Marc. 14,**v. 49.*

Cur hoc? Non impleverat tunc fi-
 nem redemptionis excessiva charitas,
 jam plenâ mensurâ ebibit in calice ab
 Angelo porrecto charitatem, statimq;
 in gladios, & fustes, ligna ipse se in-

*Matth. 26,**v. 55.*

Isai 53,7.

gerit, & male tractatur, ut dicere posset: *Irruerunt in me fortes.* Quos armavit charitas, quæ fuit adeò fortis, ut omni defensione ipsam fortitudinem exspoliaret. An non fortes, cum quibus & cælum, & terra, & infernus, vires suas & permittendo, & operando, & cooperando conjunxit? An non fortes, qui fortissimum Samsonem blandiente charitate, & abscessis crinibus, demonstrationis potentia Divina, tantâ cæcitate, percusserunt, ut oblitus virium suarum, *velut agnus coram se tondentibus obmutuerit?* An non fortes; qui, secūdam personam Deum, ut hominem, inaudito exemplo vitâ privârunt? subjungit denique Christus. *Cucurri, & direxi.* Summâ alacritate invitante, eâdem charitate cucurrit usque ad mortem, & mortem crucis, direxitq; Passionem suam ad salvandas, quæ perierant animas.

Tu anima flendo demissè, dic: Propter me Domine tuam occultâsti fortitudinem, ut imbecillum clypeo tuæ infirmitatis solidares? In exitu meo à corpore, sis mea fortitudo, & si irruent in me fortes, repellas insidiantes mihi hostes, victoremque illuc introducas, quò direxisti salvandos per me-

rita

rita tormentorum tuorum, multos:
utinam & ego annumerer illis, quorum
nomina scripta in cœlis.

CAP. II.

*Nuncius de captivitate Filii di-
lectissimi, quo dolore à Ma-
ria exceptus.*

Patientissime JESU. Anxiè sciens
Mater tua à teipso, de te brevi tra-
dendo, expectabat Nuncium, & simul
secundum ictum gladii à Simeone præ-
dicti, augmentum, & circumstantia ca-
ptivitatis tuæ tempore aggravabat mæ-
rorem, cum quasi linceis oculis, chari-
tate ostendente hæc omnia, quæ tibi
dirè à Judæis evenerant, instrueretur,
& quia nihil te latebat, nec ipsam la-
tuit; relatio enim fuit ut amoris, sic &
doloris: jam te hætenus Matrem Chri-
sti appellabant omnes: nunc titulo tuo
addetur, ut incipias nominari, *Doloro-
sa Mater*. Quâ enim fronte, & quibus
oculis, ac quo corde exceperis de capti-
vitate filii tui tabellarium, auderem qui-
dem interrogare, at vereor, ne silentio
tristitiam potius, quàm verbis expri-
mas: rogarem magis, ô Domina, ut
cordi meo firmiter imprimas.

D 76 Ego

Ego mihi tamen imaginor, tibi paruisse illo puncto, quo mansuetissimus Filius tuus, circumventus à conventu fuit malignantium, duosque nuncios ad te missos existimo, unum per palantes discipulos, alterum per revelationem intrinsecam à Filio: ita enim amor conjunxerat, & maternus, & à Spiritu sancto infusus, corda Filii & Matris, ut communia gloriosa, gaudiosa, dolorosa, viderentur mysteria, nam si minoribus sanctis, sæpissimè tanta fuit gratia cœlitus data & concessa, ut quod à longè agebatur, ipsorum distantibus oculis vicinum compareret: Quid de Matre, & tali Matre, cogitandum? Fortè in Canticis de hoc infelici horto scriptum legitur: *Veniat dilectus meus in hortum meum, & comedat fructus pomorum suorum.* Maria, quæ tanquam prima causa post Deum Patrem, amore detraxit è cœlo te Redemptor, eademque invitavit ad hunc hortum lugubrem, ut comederes, & concoqueres fructus pomi vetiti amaros, tuos appellâsti, & quia creâsti, & quia tanquam tuos proprio sanguine degustâsti.

Cant. 5, 2.

Certatur omninò amore relativo: Filius enim Matrem rogat ut etiam ingrediatur eundem hortum: *Veni in hortum*

hortum meum soror mea Sponsa, messui myrrham meam cum aromatibus meis, comedi fabum cum melle meo, bibi vinum meum cum lacte meo? Licet absens corpore, quis dubitare posset Mariam præsentem corde, & affectu fuisse in horto cum dilecto suo, & verè fuit. Videndum jam, quid collegerit ibi, *Messis Myrrha*, quid aliud significat, quàm abundantiam atrocitatis, & furie Judæorum contra Christum, Myrrha, verè sanguineus ille in magna copia sudor in terram è sacrosancto corpore effusus: Myrrha, tristitia summa cum acervus dolorum futurorum ante oculos stabat: Myrrha, cum virulento osculo ingratiſſimum factorem Judas emisisset.

Aromata autem qualia? Inprimis Patris cœlestis voluntas, cui placidè se Christus totum submiserat, charitas odorifera, quâ ardebat, ut quontocius pateretur: fructus salvandarum animarum, quos offerre Deo Patri quàm plurimos desiderabat: Comestio favi cum melle quid? nisi commixtio doloris cum amore, quo leniebat omnia in vicinia adventantia tormenta? Vinum cum lacte quid? Refocillatio quædam sensuum, ad patiendum resolutorum,

fortitudinis cum innocentia coagulatione, divinitatis cum pura absque macula humanitate conjunctio, ipsius doloris Christi cum Matre communicatio, quæ lac quondam infanti propinaverat, jam vinum amarum ipsa bibere cogitur.

Undique angustia oppresserunt cor Mariæ: sicut enim præsentia Filii, & conversatio hucusque mirè recreabat animam Matris, eamque mille consolationibus replebat; sic nunc absentia ejusdem, & quidem talis, ut inter manus inimicorum incidisse sciret, à quibus tot verberibus, flagellis, irrisionibus, sputis, alapis, affici debebat, quali dolore affectam putamus! Præsertim, tu anima mea, si eam Matrem tuam agnoscis, ut agnoscere pro infinitis beneficiis debes, revolvas intellectu, & terræ inhærens, fletuque & faciem, & genus profundens, obtesteris Mariam Matrem Dei, & tuam, per illum acutissimum dolorem, quem ex nuncio captivitatis filii dilectissimi suscepit, ut quando hora evocationis tuæ, ex hoc horto corporis tui, imminabit, intercessione suâ potenti, è manibus ad rapinam paratis inferni te eripiat, & in illum hortum introducat, ubi
nulla

nulla myrrha affectionis feminatur, nec aromata redolentia acerbitatem colliguntur, sed lacte, & melle, & vino suavissimo recreantur in æternum corda electorum.

C A P. III.

*Deductio infamis, & ludibriis
plena processio Christi ad
Annam.*

Patientissime JESU. Overè tua infamis apprehensio à Judæis, & Processio detestanda! Imaginor mihi Regium Prophetam in Spiritu vidisse cruentam hanc irruptionem in te Domine: *Circum dederunt me vituli multi, tauri pingues obsederunt me, aperuerunt super me os suum, tanquam Leo rapiens & rugiens, circumdederunt me canes multi, consilium malignantium obsedit me.* Quicquid venenatæ malitiæ potuit Lucifer intellectu depravato in te depromere, totum evomuit. homines enim feris ferociores effecti, omnia membra tua sanctissima ita in laniam converterant, ut prorsus illa crudelissimè dilaniarent. Non errabit quisquam, qui certò credet te, Redemptor, tum temporis, & terræ illisum, & tan-

& tanquam prædonem, & omnibus sceleratioribus antesignanum ab illis æstimatum, & eo modo tractatum, quo nemo nocentissimus durius tractari potuit, ligatum, catenis compressum, baculis contusum, facie per vepres, & saxa laceratum, totoque corpore afflictum, extractumque è loco captivitatæ tuæ, insolitâ furiâ jactatum, & per fluvium Cedron, benedicto tuo corpore instar pontis strato, cruentis, & madidis, ac siccis vulneribus coram Anna Pontifice? steterunt, simul & eadem vulnera coram Patre cœlesti constituta, quæ & charitatem tuam erga nos testarentur, & indignationem offensi Patris à nobis averterent.

Persecutores Christi, cur vitulo, tauro, leoni, & canibus comparati.

Verum cur quatuor bestiis comparaverat Psalmographus, malam tuam à Judæis tractationem? Vitulos enim, tauros pingues, leonem, & canes nominavit. Optimè expressit angustiam tuam, Domine, & scelera eorum in te, summâ petulantia commissa? Per vitulos, fortassè insolentiam depinxit, illusiones, verba criminosa, insultationes, certè fuerant, ut ipse per Prophetam dixeris. *Subsannârunt me subsannatione, frinduerunt super me dentibus suis.* Vituli saginati currunt & saltant, tecum

Pf. 34, 16.

tecum cucurrerunt per ardua, & saltârunt per inuia ac devia, quo calamitatem augerent tuam. Primus saltus ex horto fuit ad Annam, Secundus ad Cai-
Septem Christi ductus.
 pham, Tertius ad Pilatum, Quartus ad Herodem, Quintus iterum ad Pilatum, Sextus ad locum supplicii, Septimus ad ipsam Crucem. De hoc saltu, & Sponsa de te : *Ecce iste venit saliens Cant. I, 8. in montibus, transiliens colles.* Transiliisti montem Calvariæ, & colles omnes superâsti, nam supra terram ad ipsam Crucem saltus tuus ascendit. Per tauros pingues, ferociam (describit Rex) Judæorum, & militum. Cinxerunt te, & cornibus maledictionum, & verberum, punxerunt ad intima penetrantia penetrantes, pinguedine malignitatis impleti, obruerunt te, & oppresserunt acrimoniâ Passionis, ut de te fatetur alter Propheta. *A planta Isai 2, 6. pedis ad verticem capitis, non erat in eo sanitas.* Per leonem rugientem, & rapientem, terrorem figuravit idem, quando innocentia ipsa, terroribus inferni circumdata est, vocibus similibus, rugitibus leonum, impletus est aër, quo territi noti tui à longè steterunt, dispersique sunt à te, propter ingentes clamores, quos delicatissimæ
 tuæ

tux aures, & cor tuum expertum est abundè: in escam datus es à Deo Patre, ut alio loco Propheta: *Catuli leonum rugientes, ut rapiant, & quarant à Deo escam sibi.* Per canes rabiem expressit David, quæ reverà fuit in te Judæorum, multi canes convenerant: omnium enim nationum capita conjurârunt in perniciem tuam. Rabies canina discerpere cogitat prædam: talis rabies fuit apud Judæos, cùm clamarent: *Tolle, tolle, crucifige.* Tu tamen Domine, præcipuè de ferocia, & terrore conquereris, & Patrem invocas in auxilium. *Salva me de ore leonis, & à cornibus unicornium humilitatem meam.* Humilitas summa Dei, quæ passa est tam ignominiosâ processione se duci in Jerusalem, ad confusione coram omnibus ibidem existentibus mortalibus.

Pf. 21, 22.

Anima obmutesce, & pro indignatione cõductionis Christi tam infamis, lachrymarum glâcie concreesce, humilitatem ejus humillimè implorando, ut cùm ex horto corporis ad cœlestem Jerusalem deduceris à quatuor illis bestiis, te immunem, & sine noxa intactam defendat à vitulo, quæ est caro, & ejus insolentiis protegat; à tauro
pin-

pingui, mundo, & illecebris ejus liberet; à leone, dæmone, ferociâ, terroreque ejus eripiat; à canibus multis, id est scrupulis, conscientiam tuam rodentibus rabie, tueatur; processioque ejus ludibriis plena, confundat tuos nominatos hostes, vertatque in gloriosam deductionem ad se, qui propriâ ignominia, triumphum electis promeruit.

C A P. IV.

*Ad Annam adductio Christi,
ubi alapa illi funesta inflicta.*

Patientissime IESU. Tu Iudex mortuorum & vivorum, cum esses in statione prima ignominiosa, permisisti te coram Anna Pontifice præsentari, qui gaudebat tandem Pharisæico odio imbutus, habuisse te in manibus suis, & in disputationem tecum descendisse, ipsemet & accusator, & ferens decretum, omnes assistentes illi applaudunt, condemnant, & exequi sententiam urgent. Interrogatio Pontificis circa duo puncta versabatur, de doctrina, & de Discipulis tuis exosis Synagogæ, ut ergo capereris in sermone, qui jam vinc-

tus

ctus stabas in corpore, objicitur tibi utrumque, & solutio expectatur. Tu Domine ipsa sapientia (nam omnis sapientia à Domino Deo est, & cum illo fuit semper, & est ante ævum) licet Corpus tuum & membra ligata, intellectus solutus, & perfectus, ut in DEO, admirabili tuo responso confudisti interrogantem. Verùm pro replica, in facie tua delicatissima ferream alapam reportasti, & prudenti tuo dicto: *Ego palàm locutus sum mundo; & ostendisti te & Deum, & Doctorem, non angulos quærentem, non sophisticis quæstionculis stabilientem doctrinam, non conventicula privata celebrantem.*

Ioan. 18.
v. 20.

Rectè appellas te hoc verbo, *Ego*: qui eras, es, & eris tanquam Deus in æternum, & bis repetisti, *Ego*, ut declarares te esse & Deum & hominem: *Palàm*, in omni loco disseminasti semen tuum, velut optimus Paterfamilias, quod in multam segetem excrevit, testimonio generali approbas tua facta, dicendo: *Interroga eos, qui audierunt, quid locutus sum ipsis, ecce hi sciunt, quæ dixerim ego.* Fortè ita Argumentatus es Domine, ad incredulos Iudæos: Iam perdidisti apud vos, vestrà malitiã prædominante, fidem, non creditis

Ioan. 18.
v. 21.

ditis mihi, saltem auditui alieno credite, operibus meis fidem date, ore non meo, sed multorum, innocentia mea innotescet vobis. Non profuit illis tam suavis allocutio: è schola diversa Luciferi sumpserat Annas argumentum, quo doctrinam, & discipulos tuos improbat, ideò de his interrogabaris, quàm maximè Domine. Ad tam modestam, & subtilem elocutionem quis non sperasset vel ulteriorem disputationem, vel absolutionem? Non ita factum est, alapa ferrea responsi instar successit.

Anima mea exclama lugubri voce, cum Propheta: *Obstupescite celi super hoc, & porta ejus desolamini vehementer.* Angeli inducite ruborem, & oplemini confusione, quòd facies illa, in quam vos desideratis assiduè aspiceret, colapho nebulonis unius inflictò, totà tumore, sanguine conspersa est? Terra quare non contremiscis, & quæ propter vitulos quondam aureos adoratos, multa millia hiatu absorbuisti, nunc videndo summum livorem, & contemptum Creatoris tui, adhuc stas immobilis? Cælum, quod sæpius propter minora flagitia, fulmine terroribusque igneis sæviebas, in tam atroci

per-

Hier. 2, 12.

percussione faciei Dei tui conquiescis? Benignitas, & charitas velârunt tantum dedecus Christi, ipse tu Domine affabili sermone te vindicâsti, quid dico vindicâsti? imò docuisti scelestum, qui adulatoriâ voce injuriam Pontifici te intulisse, protestabatur.

Ioan. 18.
v. 23.

O adulationem proscribendam ex omni aula, quæ in Dei ipsius faciem non veretur insurgere, & colapho dehonestare! quàm suaviter verò adulationem reprimebas, Salvator, dilemmate insolubili: *Si malè locutus sum, testimonium perhibe de malo, sin autem benè, quid me cedis?* Difficile argumentum, non poterat in domo Annæ Pontificis explicari. Ideò ulterius tua processio progrediebatur: relicta apud Annam confusio, & vindicta alapæ in die iudicii comparanda.

Anima mea, considerando, quòd pro te Redemptor tuus, & pro tuis flagitiis, absque verecundia commissis, tam cruentam alapam, in conspectu Pontificis & plurimorum, excepit; tota rubore & horrore confusa, percutiens tuam faciem, convoluta terræ tremebunda supplica, dicendo: Fac mi Iesu Christe, tuæ Passionis, & suscepti colaphi ferrei, meritis, ne mihi in ultimo halitu
vitæ

vitæ meæ, satellites infernales alapas mortales infigant, potius ipsi confusione acceptâ recedant, & tu me in deliciis colloques sempiternis.

CAPUT V.

Christi in domo Caiphæ presentatio, ubi consilium Iudeorum coactum, & falsi testes.

Patientissime IESU. Secunda statio confusionis tuæ amaræ plena fuit, in domo Caiphæ, qui tanquam Pontifex Anni illius, prophetavit: *Expedi-
t unum hominem mori pro populo, ne tota, Ioan. 18, 14
gens pereat.* O miserrime Caipha, non plenè prophetaſti? ex parte quidem verum, cum expediret unum hominem mori pro populo, aliàs non tantum tota gens, sed totus mundus etiam periſſet, verum non novisti illum unum hominem. Unus fuit talis homo, scilicet, simul & Deus: neque debuit innocens tanquam nocens mori, quem tu falsis inductis testibus, in domo tua Concilio ideò habito, condemnâſti: Benè prophetaſti, modum executionis pessimum invenisti: Perversum tuum Concilium, in quo filium Dei hominem factum, innocentia clarum, caufi-

fidicis, cum erroneis testimoniis inductis, nullo defensore tradito, iniquâ sententiâ morte dignum judicâsti.

Mar. 26.
v. 61.

1. Cor. 3.

Ah Christe mi Redemptor, ad te oculos meos, guttis lachrymarum plenos converto, & miror vehementer, testimonium contra te prolatum, tam mancum, incredibile, prorsus confictum. Sic enim accusatio instituta fuit coram Pontifice Caipha à testibus. *Hic dixit, possum destruere templum Dei, & post triduum readificare illud.* Vani accusatores, oportuisset interrogâsse Dominum, de causa hujus sermonis, ut ipse verborum suorum esset interpretes, cur hoc, & quomodo dixerit? Audivissetis responsum longè alienum à conceptu vestro; Omnino stulti vos & stupidi, non de materiali machina templi vestri, sed de templo pretiosi Corporis sui intellexerat Dominus; si enim S. Paulus: *Omnia corpora hominum templa Dei vocare ausus est,* quid illud Corpus? quod in se Deum habuit, & conjuncta in illo natura humana cum divina, unitate inseparabili, verè representavit verum, & vivum templum Dei. Propterea nullum responsum dedit Salvator, tacitè reprehendendo insipientiam accusantium, quod

Evan-

Evangelista expressit, his verbis: *Non erat conveniens testimonium illorum.* *Marc. 14: 6. 59.*

Dominus autem fortè cogitabat, condemnatis me inauditū, interpretamini malitiā vestrā, verba mea charitativa, fiat, ego implebo hoc dictum, de templo destruendo, non vestro, sed meo, hoc reedificabo in majori gloria, cum resurgam: vestrum autem templum Romani devastabunt, lapidem super lapidem non relinquentes, nec unquam restauratio integra succedet.

Cum ergo tu nihil loquereris, præbens te hostiam vivam in holocaustū, pro delictis mundi, Pontifex interrogat & adjurat, ut dicas: *Si tu es Filius Dei vivi,* loquebatur hoc, non ut te talem sciret esse, vel cuperet doceri, tendendo dixerat, unde stabiliore causam criminandi inveniret. Iam non tacuisti Domine, partim ut te Deum esse, etiam in statu iniquissimi iudicii non celares, partim ut ignorantia crassa Cai-phæ, & asseclarum, in tuo tremendo iudicio non suffragaretur eis, de tuo iudicio vero, in iudicio falso, prophetasti, & monuisti: *Videbitis Filium hominis,* quem jam despicitis, cuius innocentiam prostituistis, cuius correctionem fugitis, cuius verba irridetis,

Christus

adjurat^o in
domo Cai-
phæ cur
respondit.

*Matth. 14.**6. 62.*

E *scden-*

sedentem à dextris virtutis Dei, & venientem in nubibus cæli.

Pontifex, qui ponderare responsum tuum debuerat, abreptus errore Pharisæico, blasphemiam appellat, scindit vestimenta sua, reum mortis declarat, ad omne genus injuriarum exercendum, ad cædendum, & conspuendum, videlicet exponit. O infelix Caipha, non vestimenta, sed cor tuum scindere debuisses, cum de judicio terribili audis Dominum concionantem, verum expletum est dictum Salvatoris: *Qui ex Deo est, verba Dei audit:* *Ioan. 8, 27.* propterea Caiphas non ex Deo fuit, quia verbum Dei admittere ad aures noluit, potius ex inferno origo ejus, & ibidem residentia perpetua.

Lugeas anima, in memoriam revocando, injustum Concilium contra Salvatorem congregatum, sed quia ideò se subjecit illi, ut te eriperet è formidabili judicio sceleribus tuis debito, ex infinita sua misericordia, demississimè rogans, dicito: *ô Domine mi, per ignominiam quam à falsis testibus pertulisti, fac, ut cacodæmones, in separatione mei à corpore, veluti falsi testes rejiciantur, nulloque responso à te in detrimentum mei accepto, ad supplicia*

plicia subterranea sibi debita inanes revertantur : Tu verò decreto tuo favorabili, me ad perpetuum tuum osculum, & hilarem oculum admittas.

CAP. VI.

Negatio terna Petri, & Iudæ suspensio.

PAtientissime IESU. Accesserunt ad tuos colaphos, & sputa ab ipsa impuritate injecta faciei tuæ pretiosæ, interna duo sputa, & colaphi à duobus discipulis cordi tuo inflicti, dum unus te nunquam nosse, aut vidisse ter iuravit, alter delictum venditionis, scelere desperationis cumulavit, benè dixisti per Prophetam : *Sagitta infixæ sunt mihi* : quando duos ex alumnis tuis in perditionem ruere vidisti, uni eorum oculi aspectu succuristi, alterum præcipitari crimine desperationis permittisti. Infelix duplex mercator Judas, Deum pro triginta argenteis vendidit, & pro illis funem præcidentem fauces miseræ emit, vel potius gratis accepit, redditâ pecuniâ. Præmium tale avaritiæ debitum. Hic exclamare potes anima mea cum S. Paulo : *O altitudo divitiarum, sapientiæ & scientiæ DEI*, Rom. 13, 33.

quàm incomprehensibilia sunt iudicia tua. Uterque peccavit, & unus repulsus, alter meruit gratiam. Nonné pulchra, & dolorem resonantia apparent

Mat. 27, 4. verba Judæ: *Peccavi, tradens sanguinem justum; Peccatorem & traditorem*

*Cur Iudas
suspensus
& Petrus
conversus.*

agnoscit se ultrò, sanguinem Christi fatetur effusum, & tamen furca loco absolutionis illi assignatur. Petrus nihil dixisse legitur post negationem, nec revocavit se errasse, solo fletu purgavit scelus.

Quid est hoc? Fortè, quia Judas dederat occasionem & initium Passioni, Petrus verò unicus inventus, qui in principio passionis defendit gladio Dominum suum, vel quòd Judas excæcatus avaritiâ, non meruerit videre oculum Christi, Petrus timore solo peccans, obtinuit, illum ut respiceret Redemptor, sic enim in Evangelio legitur. *Et*

Luc. 22, 61.

conversus Dominus respexit Petrum. Mirabilis tuus & efficax aspectus Salvator, ad similitudinem solis; qui radios in humidam terram immittendo, attrahit vapores, & nubem efformando, per imbrem reddit iterum terræ, pinguedine eam replendo: in siccam & aridam verò emissi radii absq; fructu operantur, sponsa in canticis de oculis divi-

divinis ait: *Oculi tui columbarum*, absq̄ *Cant. I, 8.*
 eo quod intrinsecus latet: Benignitatem
 & mansuetudinem columbinam, oculi
 tui Domine præseferabant semper, sed
 intrinsecus latebat vis summa attracti-
 va, nam visu solo & Matthæus à telo-
 nio avocatus, relictis opibus, atque ha-
 bitu contracto divitiarum, Apostolus
 & Evangelista creatus, & Petrus visu
 simili flendo amarè delictum, remis-
 sionem est tam enormis peccati con-
 secutus, ipso passionis tempore, pec-
 caverat Petrus, & statim effectus pas-
 sionis Christi in illo apparuit, radii gra-
 tiæ ex sacrosanctis oculis in humidam
 pusillanimitate plenam terram Petri
 ferrebantur, inde vapores attracti in
 cor illius recordatione prædictionis
 Domini de negatione ipsius terna, nu-
 bem contritionis densam effecerunt,
 quæ per pluviam oculorum effluxit,
 & fructum poenitentia generavit: Iu-
 dæ cor durum. & ariditate inferni sic-
 cum, respuit radios cœlestes, & disru-
 ptis visceribus, in sempiterna remansit
 sterilitate.

Stupenda res, Petrus qui jam negat
 novisse se hominem, antea dixerat: *Tu
 es Christus Filius DEI vibi*, qui jam *Mat. 16, 16*
 ter, cum juramento, detestatur noti-
 tiam,

am, ter postea interrogatus à Domino, se habere erga illum amorem, protestatus est: qui antea velle se commorari gloriabatur, jam gallo teste, nec audire de Magistro vult: qui in turba & strepitu in horto captivitatis, audaciâ accinctus, ferro inimicum ferit, jam coram muliere & servo, verbis defendere veretur, eumque profus pernegat. Oratio tua Christe subvenit Petro: *Ego orans pro te, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conversus, confirma fratres tuos.* Nobis in exemplum datum, ne desperemus de misericordia Dei, ut Judas, fletu corrigamus errata, ut Petrus, qui licet veniâ ab ipso Domino donatus esset, pro una culpa tamen, toto vitæ tempore non cessavit à lachrymis.

Væ tibi, anima mea, peccatrici maximæ; quæ pro ingentibus sceleribus tuis, vix guttam aliquando emittis, & iterum ad priora peccata redis; contrito corde, accedas ad crucifixum petens: Respice me misericordiæ tuæ oculo, Domine, & liquefacias compunctionis dolore genas meas, quatenus defluant aquæ ex illis, purgantes sordes meas, quibus deletis, post mortem abstergas omnem lachrymam ab oculis

lis meis, perducaſq; ad illas delicias, per Crucem & Paſſionem tuam, quas, nec oculus vidit, nec auris audivit, nec cor humanum comprehendit.

CAP. VII.

Nox illa terribilis Christo in domo Caiphæ, ubi quid factum sit, nec scriptura expressit sacra.

Patientissime JESU. Quis audebit describere, quæ passus es nocte illâ vel in residuo noctis, antequam illucesceret dies, in carcere Caiphæ? quid egisti, ubi fuisti, quæ conversatio tua? Saxeum & lapideum meum cor distilla, Domine & educaſ, tanquàm à petra aquas salubres poenitentia, quibus defleam te, vel potiùs me, cujus causâ, tanta passus es. Copiosa tua redemptio necessaria erat, novisti, ante cujus oculos omnia sunt aperta, mortales omnes peccasse, & peccare die noctuq; ; ita tu die & nocte eluisti scelerum eorum, nocte potissimùm in silentio, in abscondito offenditur tua Majestas, tu ore tuo Sanctissimo elocutus es. *Omnis qui malè agit, odit lucem, & IOAN, 2, 20.*

non venit ad lucem, ut non arguantur opera ejus.

- Lux, est quasi inspector operum nostrorum, fugimus, dum aliquid non boni exequi intendimus, & noctem eligimus, quâ tecti impunè liceat flagitiis vacare, quod contra tuam ordinationem facimus. *Ordinatione tua perseverat dies*: in quo pie Rex? respondet in altero Psalmo: *Ortus est sol, & homo exhibit ad opus suum, & ad operationem, usque ad vesperam.* Nox propter quietem data hominibus, vel ut somno recreent artus, vel ut in te Domine habeant requiem, & tecum se occupent exemplo Davidis: *Mediâ nocte surgebam ad confitendum tibi. Vera quies, quia in te & tecum*: Quibus ergo servit nox ut male orientur? Idem *Pf. 103, 20.* Propheta: *Posuisti tenebras, & facta est nox, in ipsa pertransibunt omnes bestiae sylvæ, catuli Leonum rugientes, ut rapiant, & quærant à Deo escam sibi.* Quando ergò homo instar feræ, noctu quærit prædam in plateis, in domibus, in angulis, volutaturq; in cogitationibus, & desideriiis impuris, talis esca, non à Deo, sed à Diabolo, qui homines in feras convertit, qui tempus quietis, in labores bestiarum commutat,

tat, qui noctem vertit in diem, & diem in noctem, ut noctu peccatis polluti, dormiant in servitute ejus, ad meridiem, putant se pacatos in lecto desiderare, & ipsi in faucibus Leonis illius, qui quærit quem devoret, comprehensi stertunt.

O Redemptor mi, cum in me ipsum descendo cogitatione solidâ, & agnosco me solum, tot vitiis nocturnis, quorum sine singultu, & gemitu recordari non possum; offendisse te Dominum meum, quid totus mundus ab Adam, ad excidium fabricæ hujus, non committet? fortè notavit id Esdras, & annuntiat nobis, dicens: *Altissimus dedit intellectum quinq; viris, & scripserunt, quæ dicebantur excessiones noctis, quas non sciebant.* Tu scis, & sciebas Christe, omnes excessiones nocturnas omnium temporum, non te latuit ira Patris, & ideò ut satisfaceres, & mollires furorem Genitoris æterni, noctem illam in domo Caiphæ, sine ulla quiete, in loco fordido, inter lixas & feces insolentissimorum servorum, transegisti; verè ad prædam ex permissione Dei Patris, Catuli Leonum exierunt, & te miserè affligerunt. Quot tibi tormenta concurrerunt, quæ abluendo nocturna.

peccata tolerasti, noctu omnes morbi graviores, & major afflictio, & hæc circumstantia aggravabat tuam pœnam, tenebræ parvâ luce illuminabantur; locus angustus & ingratus odore, requies fugerat, cùm alii aliis succederent, quibus infernus somnum adimebat, hi & vellicationibus & alapis, sputis, turpibus alloquiis, maledictis verbis, omnique genere petulantia, in te invehebantur, ac contumeliis variis, ad ipsum diem diluculum, divexabant.

Expergiscere anima mea, è lethargo peccatorum, & gratias agens Salvatori tuo, cum lachrymis dic: Sit tibi gloria, Domine, in æternum, quòd nocturna mea, mundique totius delicta, Passione pacificaveris, & occultari fecisti à facie commoti irâ Patris tui, ne propter illa, æternâ nocte damnationis puniremur, demississimo vultu, profluentibus guttis rogo, ut merita tua me à tenebris, & nunc scelerum, & post obitum, perpetuis præservent, utque ad lucem, quam ipse inhabitas, & quam electis tuis per passionem tuam præparasti, perducas æternam.

CAP.

CAP. VIII.

*Mane CHRISTUS coram Præ-
sede Pilato sistitur.*

Patientissime IESU. Ortus est dies,
felix quidem generi humano ob
pretium incomparabile redemptionis,
quod peractum est, tamen cordi aman-
ti lugubris memoria, ob compassionem
vulnerum tuorum debitum, intermi-
scet dolorem. Nocte ergò vigilando
consumptâ, an refocillatio secuta qui-
etis die. Planè illud Poëtæ congruit:
Nocte pluit totâ redeunt spectacula
manè. Pluit sputis, alapis, vellicationi-
bus, nox in te Domine, jam manè spe-
ctacula prodeunt. Deo Patri, Angelis,
& hominibus, non visum spectaculum,
Deum ut hominem condemnari &
mori. Ah proh dolor, acervus ama-
ritudinum accrevit in corpore tuo Sal-
vator mi? Iam enim absoluto nefan-
dissimo consilio Judæorum, & inju-
stissimo decreto, in quo innocentia,
nocens inventa Hypocrisi Pharisaicâ,
dum ad eos Pilatus dixisset: *Accipite* IOAO. 18, 31.
*eam vos, & secundum legem vestram ju-
dicare.* Clamârunt: *Nobis non licet in-
terficere quenquam.*

E • Benè

- Benè advertit S. Augustinus astutiam illorum, in illud Psalmi: *Excucurrunt tanquam gladium linguas suas; Non dicant Judæi, non occidimus Christum: etenim propterea illum dederunt Judici Pilato, ut quasi à morte ejus viderentur immunes, nam respondentes: nobis non licet occidere quenquam: iniquitatem facinoris sui in judicem hominem refundere volebant. Sed nuncquid Deum judicem fallebant? non certè: sicut & David, cum Uriam interficere tacitè curasset, & in bello Ammonitarum ille occubuisset, Nathan Propheta exprobrando excessum illius, sic affatus est: *Uriam Heeteum percussisti gladio, & uxorem illius accepisti in uxorem tibi, & interfecisti eum gladio filiorum Ammon.* Non latuit scientiam Divinam occulta jussio, ut periret Urias, multo magis, quando ipse Deus & homo subtilitate Judæorum condemnabatur; Non accepta talis excusatio à Deo, quam veretur & Rex pœnitens. *Non declines cor meum, in verba malitie, ad excusandas excusationes in peccatis cum hominibus operantibus iniquitatem: Et alia falsitas apparuit in Judæis teste Evangelio, de illis enim dictum: Et ipsi non introierunt**
- Pf. 63, 40.*
- 2. Reg. 12. 6. 9.*
- Pf. 140, 4.*
- Joan. 18. 6. 28.*

runt in Prætorium, ut non contaminarentur, sed ut manducarent Pascha. Minus peccatum veriti, in maximum inciderunt.

O duplici corde fallaces; non aude-
tis intrare prætorium, & ausi fuistis,
eo die & judicare, & innocuum solo
invidiæ livore stimulati, sententiâ
mortis afficere? Ecce statuitis Chri-
stum ante faciem Pilati, instatis ut per-
eat è vita. Pilatus ut prudens Judex,
sciscitatur causam adductionis Domini.

Quam accusationem affertis adversum Ioan. 18,
hominem hunc? Videte, qualis ad in-
terrogationem; & quam indirecta, &
præoccupato rabie animo, responsio? f. 29.

Si non esset hic malefactor, non tibi tra- Ioan. 18.
didissemus eum. Non sic Judæi proce-
dendum; Enumerate, quæ maleficia,
quod delictum ab illo commissum, &
postea urgebitis poenam. Palàm osten-
dunt causam fuisse necis Domini, con-
demnationem antè proprio decreto,
extorquent ergò, ut Judex eorum ju-
dicio subscriberet. O falsitas inaudi-
ta! Optimè quidem remittis Pilate ad
illos, vos ergo judicate eum, quia reum
invenistis, non ego, qui nullam in eo
inveni causam. Pilate, ô inconstans
Judex, si scivisses, quis coram tuo tri-
bunali

bunali constitutus fuerat, fortè fortiùs pro illo cum Judæis decertasses: ignorantia & timor Cæsaris, in bono cursu deficere tibi persuasit.

Tu anima mea, scis, quis coram Pilato stabat, & causam non ignoras, Deus ipse fuit, & pro te judicari se iniquè permisit, projice te in terrâ, & plorans, statue tibi ante oculos Creatorem cœli & terræ, ab omnibus destitutum, stare in conspectu Judicis, unius hominis, suæq; vilissimæ creaturæ, & dic ad Dominum: Per illam stationem tuam, coram Pilato, fac, ut cum ego post dissolutionem corporis, ante tuum strictissimum judicium præsentabor, non sicut tu innocens, tanquam nocens morti traditus fueras, sed tuâ Passione mediante, me nocentissimum, innocentia decreto absolvas, ne æternæ morti manciper, verùm misericordiâ tuâ inexhaustâ subveniente, bravii sanguine tuo pretioso promeriti, participem me clementer efficias.

CAPVT IX.

*Pilati insufficiens defensio pro
CHRISTO, Iudæorum ac-
clamatio: Crucifige.*

Patien-

Patientissime J E S U. Tam inique instabant Judæi adversum te, ut nec rationem aliquam, saltem ad apparentiam afferrent, quâ te condemnarent, nec ullum defensorem, secundum jura, concederent. Quid ergò, itane innocentia periclitabitur? Non. Permisit quidem Deus, & voluit, ut judicium condemnationis sequeretur, at testimonium innocentiae, Iudicis ipsius voce, & disputatione cum Iudæis, memoriae omnium descriptum mansit: Subscripsit pro innocentia uxor Pilati, justum Dominum proclamando. *Nibil tibi, & justo illi, multa enim passa sum per visum hodie, propter eum?* Animadvertat Sathanas, morte Salvatoris se peti, & jugulari, tardè deceptum se agnovit: Ergò qui ante urserat executionem mortis, per ora Iudæorum, jam per potens instrumentum mulierem, aggreditur expugnare, cor Pilati occupatum instantiâ Iudæorum, illam terrendo visu nocturno, Dominum autem justum propalando. Non succedet ars tua diabole, oblatu est, quia ipse voluit, velis nolis sacrificium cruentum peragetur, quo vires tuæ frangentur, & potestas collidetur.

*Matth. 27.
vers. 19.
Diabolus
per uxore
Pilati Christi
mortem
voluit im-
pedire.*

Pilatus itaq; prudenter satis à principio

Matth. 27.
6. II.

cipio tutatus est causam Christi : Primo interrogat eum : *Tu es Rex Judæorum* ? Cùm Dominus sapientissimè respondisset : Ego quidem sum Rex, sed non de hoc mundo : nam & mei ministri decertassent, ut non traderer Iudæis, vides contrarium, omnes mei dilapsi sunt, solus sto ante te, non ambio regnum caducum, qui aliud quidem & perpetuum possideo. Pilatus exit foras aliquoties, protestatur se, nullam causam mortis in eo invenire, & quod magis, ut furori Iudæorum satisfacere posset, mitigareque fervorem crudelitatis, & Barrabam dimittere cogitat, & Iesum flagellat, & coronam spinèam permixtam cruentat, & tum demùm exclamat : *Accipite eum vos, & crucifigite, quia ego nullam in eo invenio causam.*

Luc. 23, 22.

Hucusq; justè Pilate, defenditti innocentiam Domini, perseverantiâ opus fuerat, in qua tu defecisti deplorandè: prudentia tua caruit effectu, non mirum; *Sapientia hujus seculi inimica est Deo*: uti enim mundus non est infinitus, neque opera ejus, ita nec prudentia ejusdem: *Initium sapientiæ verò timor Domini.* Initium sapientiæ mundi, timor inanis, & creaturarum, non Creatoris. Talem timorem Iudæorum,

rum , & Pilati , Propheta in spiritu longè ante depinxit : *Quoniam ecce Reges terra congregati sunt , conveniunt in unum , ipsi videntes , sic admirati sunt , conturbati sunt , commoti sunt , tremor apprehendit eos.* Iudæi Romanos verebantur , ne tollerent eorum gentem , propter doctrinam Christi , ideò convenerunt , ideò tremor apprehendit eos. Pilatus , auditâ voce : *Si nunc dimittis , non es amicus Caesaris.* *Psal. 42, 5.* *Ioan. II, 12.* Timorem jam conceptum auxit , magisq; timuit , licet innocentiam Christi perspectam haberet , de quo latius infra.

Quam tamen rationem protulerant Iudæi , nullam aliam , nisi clamorâ , nulloq; nixam fundamento : *Tolle, tolle, crucifige eum ;* pro tot beneficiis acceptis à Domino , pro tot ægris sanatis , pro tot laboribus in salutem illorum infumptis , merces , Crux. Deus Pater aliter pro tot ærumnis & plagis , quas Salvator sustinuit pro nobis , præmium summum attribuit , ut ipse fateatur : *Ego sum autem constitutus Rex ab eo , super Sion montem sanctum ejus.* *Psal. 2, 6.* Et cum pateretur , Pater allocutus est eum : *Postula à me* (& videns sufficientem satisfactionem & dignam postulationem

Psal 2,8.

lationem) *Dabo, inquit, tibi gentes hæreditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ.*

Tu anima provoluta, cineribus commiscens pluviam lachrymarum, postula dicens: Supreme Iudex, tu in iudicio tuo ipse sis defensor causæ meæ, melior enim & tutior, perseverantior quæ erit, quàm Pilati, nullum tu times, potius Reges terræ serviunt tibi in timore, & infernus coram te contremiscit, da ergò, ut inter hæredes Regni illius sim, quorum possessio tradita est tibi à Patre æterno in æternum.

CAPVT X.

Silentium CHRISTI coram Pilato.

Patientissime J E S U. Qui linguas infantium facis esse disertas, & bene omnia faciendo, surdis auditum, & mutis loquelam restituis, quid est, quòd coram Pilato constitutus adeò taceas, ut ipse Præses miretur vehementer? Non est, tantum animi in me, ut te de silentio tam mirabili interrogem, quis enim tuus consiliarius fuit? Reddesne rationem alicui tuæ hætenus taciturnitatis? Inspira ergò cordi meo, ut investi-

vestiget rationem tui silentii : Prædixisti Martyribus tuis antea dicens . *Dum steteritis ante Reges & Præsides, nolite cogitare quomodo, aut quid loquamini, dabitur enim vobis in illa hora, quid loquamini, non enim vos estis qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis.* Et tu Domine, cum & verba hebeas (es enim Verbum æternum Patris) & spiritus Patris est in te (unius essentiæ cum sit tecum) & tamen taces ?

Audebo suspicari, te Domine omnia *Cur Christi* & singula nostra delicta singulari modo expiare voluisse. Nostra enim *stus coram* gar- *Pilato ta-* rulus & multitudo loquendi offende- *cuif.* rat majestatem Divinam, lingua nostra veluti gladius biceps acutus famæ aliorum non parcat, tanquam in molendino rotâ assiduè volvitur, ut aliis obloquatur, rodat existimationem, lædat honorem, in ipsum denique auctorem vitæ insurgendo, quid vani, inanes, turpes sermones nostri ! quot vicibus dies noctesq; occupant integras; & nos putamus, tempus perditum, quod ineptis confabulationibus eximitur. Tua lingua benedicta Christe, quâ nemo hominum taliter unquam locutus est, verba vitæ disseminans, ne nostræ, æ-
ter-

ternum Væ clamarent : ideò obmutuit, & catalogum vanitatum linguarum nostrarum, carbone cacodæmonis notatum, delevit.

Dan. 13.

Docuisti etiam Domine in causa iusta, silentium, esse maximum apud Deum causidicum. Ita Susanna tacito suspirio defendi meruit à propria innocentia : ita de Sanctis, cum suppliciiis afficerentur, canit Ecclesia : *Caduntur gladiis more bidentium, non murmur resonat, non querimonia, sed corde tacito, mens benè conscia conservat patientiam.* Si injusta decreta obruunt justitiam, silentio appellatio ad supremum subsellium deducatur, expectetur illud tempus, quo promittit se DEUS accipere iustitias judicandi. Ergò vindicta, non alia debet esse Christiana, illa namque reprobatur, quæ mira & horrenda imprecatur, coquens ultionem : Ex tuo Domine, silentio doctrina sumi potest, ubi nihil proficitur in corrigendo proximo, & in vanum laboratur, sermoq; inutiliter consumitur, ibi silentio potius utendum erit, nec fatigandum, ubi nulla spes, vel fructus laboris sequitur, tam diu operari circa salutem aliorum oportet, quam diu speratur solatium conversionis, si fru-

frustra fieri agnoscitur, soli Deo, silentio & oratione commendanda res, hoc placet superis, neque meritum amittitur, sed ponderatur potius in libra cœlesti, magniq; valoris esse reputatur, exemplo Domini, qui post tot conciones, & adhortationes Iudæorum, & antè & nunc Pilati, in passione prolatas, cùm nihili æstimarentur, silentio, Deo Patri in sinum, salvandorum numerum reposuit.

Observârat Dominus tempora, quibus distincta opera sua manifestaret universo mundo; non doctrinæ & loquelæ, verùm passionis tempus tum aderat, ideò pauca verba ejus & miracula tacitè peracta. Nonne aspectu solo Petro subvenit? Nonne Longinum a pertione lateris sanavit? Nonne Centurionem morte solâ convertit? Nonne latroni licèt defensori honoris sui parcè respondit, utinam ego refrænem linguam meam multiloquam, & parcius utar vetitis sermonibus, per meritum silentii Dei mei.

Tu anima defleas tot sordidas confabulationes tuas, imprimendo timorem amici Dei Iob, qui ad mille interrogata, ne unum verbum respondere posse creatori fassus est, illum diem re-

vocan-

vocando in memoriam, quo de omni verbo otioso stricta ratio reddenda erit, demisso vultu dicendo ad crucifixum; Fac tuo silentio Redemptor, ut in iudicio meo coram te accusatores mei obmutescant, & ego introducar illuc, ubi absq; silentio incessanter clamant electi tui: Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth.

C A P. XI.

CHRI^{STUM} *interrogando Pilatus, quid sit veritas? noluit audire, sed foras exiit.*

Patientissime IESU. Exulârat veritas e mundo, quia nunquam eam cognoverat, antequam, tu ipsa veritas venires; dicit David: *Veritas de terra orta est*; non antequam tu terram, carnem videlicet nostram assumeres, ex ea terra sancta, incorrupta, ejus fons & origo, at non ex sola terra, coeleste semen commixtum terræ, veritatis Patrens. Primò veritas fuit usq; ad nubes tantum incognita, accessu difficilis; Moyses ascendebat montem, ut audiret de veritate & vix posteriora meruit videre, tonitrua, fulgura, deterrebant à schola veritatis, ita ut Iudæi nolent à Deo

Psa. 84, 12.

à Deo ipso audire veritatem, maluerunt per Moysen interpretationem ejus admittere. Rarò Doctor veritatis in mundo inventus, vetus proverbium:

Veritas odium parit; ideò judicio Regis declaratus: *Omnis homo mendax*, Rom. 3, 4.
Ps. 61, 10.

Et mendaces filii hominum, idem iterum increpat & redarguit. *Filii hominum usquequò gravi corde, ut quid diligitis Vanitatem, Et queritis mendacium?* Ps. 4, 2.

Non tantùm non quærebant veritatem mortales, sed potiùs hostem ejus mendacium: quomodo ergò viam scivissent veritatis, cùm contrarium iter ab eis investigaretur, vanitas & mendacium illorum materia, circa quàm versabantur filii hominum, veritas abolita ab eis, obducta velo ignorantia, quia cum festinatione dies vanitatis & mendacii transacti. Tu Domine venisti in mundum, & tecum veritas, quia tu ipse veritas, nec dissimulas te id esse, cùm ais: *Ego sum via, veritas & vita*; ipsimet inimici tui ad tentandum te missi, confessi sunt dicentes: *Magister, scimus, quia verax es, Et viam Dei in veritate doces*: aberrantes enim à via, ad veritatis veram semitam reduxisti: mendacium veritatis semine jugulasti; veritate cognitâ æter-

Ioan. 14, 6.

Matth. 22.

v. 10,

æternâ, vanitatem transitoriam è cordibus humanis evanescere fecisti.

At omnene genus humanum veritatem tuam secutum est? Proh dolor! pauci? in schola discipulorum, unus vanitatis lucro deceptus, à veritate non tantùm discessit, verùm eandem falsis Pharisæis, scribis tradidit ad mortem, Pilatus fugit à veritate, interrogat Dominum: *Quid est veritas?* & exit: Pilate cur non audis definitionem veritatis? Cur responsum de veritate à magistro veritatis non expectas? cur doceri recusas de veritate ab ipsâ veritate? Ad quid interrogas, si celeri cursu à doctrina veritatis te proripis? Bene dixisti antea Domine. *Qui ex Deo est, verba Dei audit.* Lima est veritas quæ per verbum Dei profertur, illisq; prodest, qui sunt ex Deo, Charactere ejus glorioso prædestinationis notati: fortè Pilatus, si expectâisset ex ore veritatis responsum, veritatem agnovisset, & Discipulus ejus factus fuisset, jam miser prætermisso tempore, quo salutem suam operari potuisset, longè recessit à veritate, & incidit in viam mendacii, & vanitatis. Licet enim innocentiam Christi publicè propalaverit, tamen ob vanam Cæsaris gratiam, mendacio

Ioan. 18.
v. 38.

Ioan. 8, 47.

dacio condemnationis , præcipitium sempiternum sibi, & exilium à veritate acceleravit.

Sed quid ego Pilatum redarguo, cum me procul à veritate abesse non ignorem? quæro vanitatem & mendacium, omnibus diebus vitæ meæ, graviter Deum offendendo, & transitorias voluptates sectando, expello vanitate veritatem, neque enim in uno eodemque subjecto convenire possunt simul.

Anima mea, declinando ad terram, fletu miscendo preces, dicito ad Redemptorem: Expelle à me Domine vanitatem, occupa cor meum veritate, non est enim quo vanitas intret, ubi veritas jam totum occupabit; da ut quid sit veritas, & interrogem, & responsum expectem, instruarq; de veritate. Tu es, mi Christe, ipsa veritas, qui pro veritate etiam mortem subiisti, concede, ut te perfectè agnoscere possim, veritatis doctrinam ingredi, quâ tutus ad vitam æternam perveniam, quam mihi viâ sanguinis tui pretiosissimi mercatus es.

F

CAP.

CAP. XII.

CHRISTI ad Herodem missio, &
ignominiosa cum contemptu
ejusdem remissio.

Patientissime IESU. Quanta blasphemia à Judæis commissa, in tua accusatione injusta, maledicta vox, in Evangelio sic legitur; dùm enim Pilatus nihil se invenisse causæ fateretur in
Luc. 20, 5. te, dixerunt Judæi: *Commovit populum docens per universam Judæam, incipiens à Galilea usq; huc:* Estne ista commotio, Iudæi? tot languentium curatio, tot mortuorum resuscitatio, tot famelicorum saturatio, tot infirmorum sanatio? hoc propterea factum est tuâ permissione, ut majorem satisfactionem delictorum nostrorum, à Patre impetrare posses, ideò ampliori contemptui occasio data verbis Iudæorum: Audiens enim Pilatus de Galilæa, misit te ad Herodem, ut processio tua celebriori despectu augetur, stetit ergò in conspectu adulteri, qui curiositatis persuasione, signa à te fieri videre voluit. Non ad mentem ejus tuum silentium, tu verò indignum judicâsti, coram eo majestatis tuæ Divinæ jura

jura ostendere, potentiaq; tuæ insignia explicare, qui fratris sui uxore polluit thalamum: qui Joannem tuum famulum, & præcursores, redarguentem. scelus, conviviali Choreâ capite minuit: qui persecutionem in Apostolos futurâ meditabatur executione. Stultitiam ejus, & arrogantiam, & curiositatem silentio confudisti.

Quia verò prudentia mundi reputatur pro amentia in cœlo, & è contra, idcirco ausus est Herodes te spernere, atq; irrisum albâ induere veste; nesciens, trium virtutum perfectionem, albedine tibi adscripsit. Alba vestis, quid aliud, nisi castitatem, innocentiam, aut simplicitatem, puritatemq; cordis designat? Spernitur talis vestis, in mundo, in aulis, in judiciis, mundus quid magis odit, quàm has tres virtutes? Castitatem irridet, innocentiam, simplicitatem contemnit, puritatem despicit, ex aula exulat castitas, innocentia, simplicitas vili penditur, puritas sibilis & cachinnis excipitur, judicia castitatem rarò defendunt, innocentiam sæpè condemnant: de puritate si dicitur, vix ad aures admittunt, amittitur causa harum virtutum non semel in judiciis, & ipsa Christi causa non suc-

*Vestis alba
Christi,
quid denotat.*

cessit, quæ eminebat, in his tribus supra dictis perfectionibus.

Sed quæro à te imprudens Herodes, cur tu Dominum irrisisti? quæ causa contemptus? unde origo tanti despectus? Dicis, quòd nullo signo, vel miraculo, ut tu superbo corde tuò meditaberis, & spe devoraveras, te recreaverit Dominus? Minimè id mereberis, cum signum Christi advenientis in mundum, & miraculum Orbis, videlicet Angelum in carne (ut ipsum Salvator appellavit) præcursorem Domini, sustuleris: Et fortè ideò non est dignatus Dominus responso suo te honorare, neque verbo (quod intendebas audire) salutare, cum vocem clamantis Joannem Baptistam decollaveris, & inter fercula convivalia, crudellem discum, in quo caput ejus repositum fuerat, in bestialis natalis tui festo, collocaveris, & fortè ideò silentio te Dominus redarguit, cum verba proficua, damnantia scelus tuum (in quo cum uxore fratris tui vivi immerfus fueras) præcursoris Christi rejeceris, & loco præmii, silentium capiti ejus imposueris. Verum & silentium Redemptoris tibi profuit, quod inimicitias inter te & Pilatum composuit: Ecce silen-

lentie qualis fructus? testimonio Evangelistæ: *Et facti sunt amici Herodes & Pilatus in ipsa die, nam antea inimici erant ad invicem.* Luc. 23, 12.

Per illud silentium Christi, contrito corde exores, anima mea, dicendo: Domine mi, non condemnes, potius per meritum tui silentii, inspires mihi paucitatem verborum, da gratiam silentii, ut clauso ore, in abdito conscientie mee, sileant cogitationes mundanae, & ego occuper tacite ruminando coelestia, ut sicut tuum silentium, inter Herodem & Pilatum, pacem operatum est; ita inter Deum Patrem (cujus inimicus haecenus fui, sceleribus meis continuis iracundiam promerendo) & me vilissimam creaturam, concordiam stabilem constituas, ut & hinc motuum, & affectionum mearum consonam, in Dei Patris mandatis voluntatem geram, & in coelo, ubi vera pax est, concordem cum omnibus Sanctis, inhabitem perpetuo mansionem.

CAP. XIII.

Propositus à Judæis Barabbas

pro CHRISTO.

Patentissime JESU. Ex uno contemptu in alium ruis causâ nostri,
 F ; & qui

& quidem extremum, honoris videlicet. Quid non fit in mundo, ut honor integer seruetur? Mors ipsa eligitur pro honoris læsione, salvo honore, omnia salva. Et tu fabricator cœli, Dominus dominantium, Rex Regum, innocentia ipsa, honor summus, creator omnium, postponeris Barabbæ sceleratissimo mortalium, homicidæ sedicioso. Advoco in testimonium ipsum cœlum, & Angelos, quibus contumelia maxima illata, quorum Dominus, (cujus aspectu satiari nunquam possunt) tantam injuriam passus, ut ipso perfido Barabbâ nocentior, publicâ voce proclamaretur: *Non hunc (dimitte nobis Pilate) sed Barabbam*: clamabant Judæi.

Luc. 23, 18.
& Ioan.
18. 6. 40.

Verùm cum nihil frustra in tua passione Christe factum fuerit, quis scit, an non ob duo peccata communia mundi, in honore periclitatus es? superbiam scilicet, & nimium zelum impertinentemq; tuendi honoris. Lucifer antesignanus superbiæ, multos suæ sectæ habet alumnos, superbi nolunt aliis esse æquales, tantò magis minus æstimari, hæret illis objectum Diabolicæ Philosophiæ in mente: *Similis ero Altissimo.* Ascendere nituntur sem-

semper superius, magisq; elevari cum
Psalmista: *Superbia eorum, qui te ode-
runt, ascendit semper.* Phariseus orans
in templo dupliciter superbiâ impe-
git, de se nimium præsumendo, & alium
temerè contemnendo: *Non sum sicut
cæteri,* origo altior in oculis pro-
priis, præ cæteris sibi visus est, nec
comparationem ullo modo ferre po-
tuit.

Tu Domine medicinam è cœlo at-
tulisti nempé humilitatem, eamque do-
cuisti, in postpositione tui Barabbæ,
ille fur sceleratus, publicè tibi antepo-
nitur, & tu pateris hoc, silentioq; con-
cedis: imò permittis, ut re ipsa, te au-
diente tibi præferatur? Quæ compa-
ratio Creatoris ad creaturam, summæ
bonitatis ad insignem malitiam, sancti-
tatis ad perversam vitam? Et tamen
scelus triumphat, & innocentia rea a-
gnoscutur. Honor delicata res in mun-
do, etiam mansuetissimos laceffitus
commovet: non verbis, non verberibus,
vix sanguine satisfacit honori offen-
so, unde tot duella, tot cædes, tot vindic-
tæ sequuntur, non dimittit aliquan-
do læsionem honor suam, etiam in tor-
mentis, etiam in ipsa morte: Si illi vi-
olato apponatur cogitatione infernus,

& poenæ illæ infinitæ, nihil prodest, tanquàm cœcus omnia contemnit.

Ecce Salvator remedium tanquam verus medicus, proponit cuilibet animæ inflammatæ vindictâ honoris, dicēs & inspirans cordi: Eheu misera anima, quid vanos honores læsos, tam acriter propugnas? Nonné ego Deus, qui dixi: *Honorem meum nemini dabo*, & mihi honorem à creaturis deferri reserva- vi, nihilominus contemnor, non potuit mihi major læsio inferri unquàm, nec à magis vili persona, & ego do manus, non repugno, & locò vindi- ctæ, sanguinem meum, pro contem- ptoribus & conculcantibus honorem meum offerro: loco duelli, inermis cum armato inferno concurro; & pro- stituentes honorem meum è potestate ejus, & imperio eripio: loco cædis, meam vitam in mortem trado, ut dero- gantes honori meo salvem, & vitam æ- ternam tribuam.

Erubescere anima mea, erubescere Chri- stum, qui Barabbæ impio subesse, & minor quàm ille in reputatione homi- num censerì voluit: *Erat autem Ba- rabbas latro*. Ergò plus quàm latro Dominus? ille enim dimissus, hic re- tentus, & loco illius condemnatus; ille

Ioan. 18.

9.40.

ille peccavit, hic pœnam exoluit: ut tamen scelera ejus, passionis medio mererentur veniam, temporalis hæc impetrata est, non æterna. Tu anima confusa hac prodigalitate honoris, tuî Domini, dic: Da mihi, ut & honorem meum, & vitam meam pro te contemniam, & per Passionem tuam merear honorari illo honore, quo tu promittis coram Patre tuo cœlesti honore afficere honorantes te.

CAP. XIV.

Inaudita flagellatio CHRISTI.

Patientissime JESU. Post dimissionem Barabbæ, ut furori Judæorum mederetur, ferocemq; vindictâ emolliret, cum verba nulla ad dimittendum profuissent, frustra; se laborasse cerneret Pilatus, ad verbera ventû, ut tandem visu cruentarum plagarum cicuraret cor Judæorum, crudelitatis Leoninæ siti æstuans O factum execrandum? contumeliis, & percussionibus faciei, & laterum fatigatus Domine, nondum avaram rabiem Judæorum sedasti, necesse fuit, ut totum corpus flagris caderetur. Imperat præses te flagellari, deponuntur vestes, corpus tuum Sanctissimum nudum, coram omni

populo exponitur, columna adest at humilis, ad quam manibus ligatis, toto corpore ictibus excipiendis te resolveras, stas ergo cum Davide dicens: *Quoniam ego in flagella paratus sum: Parasti* *Psal. 37, 18.* *animum cum resignatione patiendi pro deliciis nostris.*

O Columna, nescio an te venerari, an vituperio afficere debeam? Hæsito intellectu, si enim considero Deum meum propriis manibus te tangere, quid felicius? si te instrumentum adverto, per quod pars maxima Passionis Christi in salutem animarum nostrarum absoluta fuit, quid gloriosius? Si sanguinem pretiosum, quo aspersa es, intueor; quid sanctius? E contra, si pro latronibus, & executione justa posita cum sis, eodem scelere innocentiam involuis, quid funestius? si Creatorem tuum ludibrio denudationis exponendo firmiter tenes, quid detestabilis? si inauditâ crudelitate sæviendo in Dominum, obtemperas carnificum voluntati, quid execrabilis?

Columna facta S. Lucia melius infernit contra violatorem castitatis, stetit enim illa instar columnæ immobilis defendendo proprium virgineum pudorem,

dorem, tu lacerans membra niveæ castitatis Salvatoris, adhuc ulteriori castigationi exponis, immota, fixaque: Ut tu ipsa fixa, ita & barbaries Judæorum. Auditumné, vei oculi aliquando legere potuerunt (ut ipse Dominus cuidam Sanctæ apparens, testimonium perhibuit) ultra sex millia plagarum inflicta, aliquo tempore fuisse corpori humano, & tamen morti illud non succubuisse? Tam ergò atrocem flagellationem sustinuit Dominus, & cum speciosus præ filiis hominum fuisset, delicataque membra è Virginis puro sanguine sumpsisset, eò graviores ictus, magisque sentientes, & penetrantes in corpusculo suo suavissimo, excepit.

Plaga ultra 6 millia Christo inflicta.

Describit Regius Propheta flagellationem Domini, in persona ipsius conquerentis: *Supra dorsum meum fabricaverunt peccatores, prolongaverunt iniquitatem suam.* Quid habet fabrica cum iniquitate? Imò maximè hic convenit. Fabrica à fundamentis exurgit, & verticem attingit, non cessatur à structura nisi perficiatur, tunc sonibus malleorum expoliuntur lapides, planè idem hîc secutum: scrutati sunt manibus carnificinis, ad medullas ossium, & juncturarum. *A planta pedis ad verticem* *Iob. 2, 7.*

sicem capitie nõ erat sanitas in eo, omnia membra livore, sanguine, tumore plena, concurrerunt ad inferenda vulnera, & virgæ ferreæ, & scorpiones, & catenæ, & cuncta dolorem inferentia instrumenta. Prolongaverunt verè iniquitatem incessanter absque requie, acerbitatibus aliis, ac aliis novis supervenientibus usque ad mortem.

Promisisti Domine destruere templum te posse, id est, Corpus tuum, perfecta destructio fuit dilaniatio, & perforatio membrorum: infatigatus percipiebas plagas, fatigando ipsos percussores: At ego duplicem patientiam tuam vehementer admiror: unam, quòd sustinueris tam fortiter millenas percussiones; secundam, quòd tacitè hæc omnia toleraveris, nulla allata à te excusatio, nulla vox defensionis, nulla petitio remissionis, duplex enim meritum ad nos promanavit inde, remissio culpæ, & condonatio pœnæ: pro hac, à pœna æterna liberati sumus, pro illa, à culpa absoluti, Patri æterno reconciliati mansimus.

Anima, siccisné oculis, imaginatio-
neque flagellatum Dominum intueberis? ne flagellareris sempiterno cruciату, tam dira pro te Deus sufferre dignatus

gnatus est, denudatus est, ut tua peccata, turpes aspectus, denudationes, oculorum lascivias curaret. Cadens in terram, deprecare Dominum, ut potius te flagellis in hac vita corripiat, quatenus evadas persecutiones spirituum malignorum. Si enim Christum oportuit pati, & ita intrare in gloriam suam, quid tibi non faciendum abjectissimæ, & peccatrici creaturæ? Nunc ergo compatiaris Salvatori, ut te introducat eò, ubi non erit amplius ullus dolor.

CAPUT XV.

Coronatio CHRISTI spineâ Coronâ.

Patientissime IESU. Debit acquirere tyrannicum cor Judæorum, dum discerptum corpus sacrum tuum, vulneribus ad ossa ipsa pertingentibus, intueretur, sed quia in inferno nullamquam misericordia comparuit, ideò non jussu Pilati, velut flagellatio, at insolentiâ militum, ex Pharisæorum vel mandato, vel ut magis illis complacerent milites, coronatio spinea, Lucifero ipso ministro, & auctore peracta, quæ describitur ab Evangelista his verbis : *Tunc milites præsidis suscipientes* *Mat. 27, 27*

Iesum in Prætorium, congregaverunt ad eum universam cohortem. Et exuentes eum, chlamidem coccineam circumdederunt ei, & plectentes Coronam de spinis, posuerunt supra caput ejus, & arundinem in dextera ejus, & genu flexo ante eum, illudebant ei dicentes: AVE REX JUDÆORUM, & exuentes in eum, acceperunt arundinem, & percutiebant caput ejus.

Descriptio inventionis Diabolicæ. Quis unquam legit, audivit, cogitavit, de tali & tam infami coronatione? Omnia alia tormenta Salvatoris, licet in summo crudelitatis gradu; tamen in aliis etiam Sanctis, & sceleratis, in minori quantitate, & qualitate adhibita; Coronatio spinea sola, in solo Christo, & primò, & ultimò exhibita. Quis comprehenderet discursu, cur talis cæremonia acerbitalis plena perageretur? Devota anima, intellectum acue, & deplorando statum tui Redemptoris, ploratu insolentiam, & illusionem nilitum detestare.

Primò ergò tantum scelus non publicè, verecundiâ solâ prohibente & inimicorum insolentiam, intrò in Prætorio patratum, cohors assumpta tota, ut majori ludibrio Tragædia decurreret.

ret. Deinde veste exuunt Dominum, quæ vulneribus antea illatis ita coaluerat, ut cum dolore summo à corpore avelli debuerit: postea chlamys coccinæ, vel ut alii scribunt, Purpureâ superindutâ, tum corona ex spinis facta acutissimis, in capite posita, arundo in manu, loco sceptri data, & tanquam Regi adoratio adornata, & sputis facies ejus venerabilis consperfa: utque magis caput torqueretur, arundine percutiebantur spinæ, ut cerebrum ipsum acerbissimis puncturis attingerent.

Quidam ex revelatione notarunt, septuaginta duo vulnera capiti fuisse inflicta, & quia nulla pars corporis vacua à plagis manere debuerat, ne & caput liberum à pœna esset, novo exemplo corona imposita; quam novitatem tam accuratè duo Evangelistæ descripserunt, ut ferè vix longioribus verbis, reliqua puncta Passionis descripserint. Quot dolores simul in coronatione apparuerunt? caput cruentum totum, corpus integrum, detractione vestis ad carnem sanguine agglutinatæ, plagis renovatum, crebra percussio arundine, majore dolore cerebrum affecit, arundo in manu contemptu plena, flexio gentibus irrisoria, facies sputis foedata,

Corona spinæ 72. Vulnera Christi capiti inflixit.

data, intolerabilis acclamatio falsi Regii tituli auribus onerosa, uno verbo, succus, & quinta essentia malitiæ.

Verum tu Domine, tam funestâ tuâ coronatione, coronam nobis, quæ vel benè meritis, vel Imperatoribus antiquitus dari solita erat, promeruisti. Dabatur corona ob cives servatos, & tu Domine tot electos, & totum mundum salvâsti, ipso teste Caiphâ, cum tuâ morte tota gens ad cœlum designata, non periit. Dabatur muralis, & tu murum Ierusalem in natura humana primus conscendisti. Tuo exemplo id futurum David prophetavit. *In Deo meo transgrediar murum.* Transgressus est, quando è limbo animam ejus ad cœlum deduxisti. Dabatur laurea. Tu in victricem, coronam spineam commutâsti virenti tuâ Passione. Tu ipse & in Sanctis tuis vincendo infernum, triumphâsti. Imperatores triplici coronâ honorabantur, qui mos adhuc perseverat. Ferrea, nonnè plus quàm ferrea tu Christe corona, vel potius sacrosanctum Caput tuum, quod tanquam durum ferrum, non cessit spinis, miraculosèq; vitâ super stite sustinuit, superavitque? Argenteâ honorabantur. Et caput tuum spinis tanquam igne argen-

argentum, examinatum, probatum, & purgatum à nostris peccatis, puncturis & acuminibus spinarum, victoriæ, & innocentiae colore album mixto roseo remansit. Honorabantur aureâ: Et caput tuum aureum gloriâ, spinis in natura tua humana toleratis, aureo perpetuæ immortalitatis, & incorruptionis dono, ut omnes electi splenderent, à Patre impetravit.

Anima mea, si fieri potest, ultra terram te projice, & confuso vultu præ dolore Coronæ spineæ Domini, offer te ipsam in satisfactionem pro delictis propriis rogans, ut spinis contritionis cor transfigatur, quatenus Corona spinea Salvatoris largiatur tibi cum S. Paulo, coronam videlicet justitiæ, quam reddet Iudex justus iis, qui diligunt adventum ejus.

CAP. XVI.

*Ostensio Christi à Pilato multitudi-
dini, dicendo: Ecce Homo.*

Patientissime JESU. Jam planè, ut verbis Prophetæ utar, factus es *Vermis & non homo*; ostendisti te populo cum iniquo tuo assistente, duo verba proferente: *Ecce Homo.* Non carent

Psal. 22, 7.

Ioan. 19, 5.

carent mysterio. Sic enim fortè secum discurrebat Præses : ô Iudæi , obtulistis mihi hunc hominem , qui Deum se esse jactabat , & nunc ita illum castigavi , & tam duriter egi , voluntati vestræ importunè assentiendo , ut nec hominis quidem speciem præferat , per irrisionem appello, *Ecce Homo*, quasi minimè homo. Ad quid dixeras hoc Pilate ? vel potiùs, cur Passionem tuam Christe , hâc cæremoniâ illustrâsti ? Concedas Domine divinare datâ veniâ , de facto.

*Cur Pilatus
Christum
ostendens
dixit: Ecce
Homo.*

Aliquot causæ reperientur , ut contemptum tui Domine ulcisci possim compassione. Aut ad sedandos appetitus Iudæorum inordinatos factum , ut aspectu hominis amisso, Christus sisteret pertinaciam intentatæ condemnationis : non secutus effectus , quod enim in meritum cedere cœlum decreverat, in majus crimen barathrum verterat, vocès impiæ , commiseratione exclusâ, *crucifige* resonabant: sibiq; misericordiæ indulgentiâ ablatâ, pœnam ulteriorem invocabant, & clausis visceribus, clementiam Divinam admittere prohibebant.

Phil. 2, 7.

Aut exinanitio tua Christe (ut non tantùm cum S. Paulo : *In similitudinem*

nem hominis factus, & habitu inventus ut homo; sed jam non homo,) causa. Nam ita charitas humana tibi illudebat, ut non humanè, amore ingrato responderit, & quæ compunctionis dolore & pudore, etiamsi Deum non agnovisset, innocentiam injuriosè tractari, permittere non debuisset, contrariâ insatiatâ crudelitate, jam non homini, pœnam acerbiozem, & quæ vitani deleret, clamore postulabat. At te ad omnia paratum Domine invenit, solummodò, ut perditum genus humanum, à perditione æterna præservares.

Aut videbas hominem aberrasse à fine homini destinato, velut Creator, & in oculis tuis non homo, sed jumentum apparuit, secundum Davidem: *Homo cum in honore esset, non intellexit: Ps. 48, 15. comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis.* Quid majus? adhuc diabolis factus est homo similis, propter peccatum. Tu ergo Christe, qui sarcinam peccatorum alienorum portandorum, in humeros tuos susceperas, ut ostenderes foeditatem scele- rum, speciosus formâ præ filiis hominum, factus es adeò deformat, ut & pro homine non agnoscereris, & repræsen-
tando

tando illusionem dæmonum, qui peccatoribus poenitentibus insultant, Idæam irrisionum tuo glorioso vultu à Judæis exhibitam, penicillo charitatis depinxisti.

Aut imitari tua facta exemplo docuisti, ut homo, seipsum & conscientiam examinando. An sit homo, diligenter inquirat? An digna Christiano homine peragat negotia? an nomen cum operibus conveniat? an in Baptismo abrenunciatione diabolo factâ, re ipsâ promissum expleat? an doleat, cum sui juramenti formam violat? Conscientia enim uniuscujusque est Iudex ut Pilatus, qui hominem, vel non hominem esse, sententiâ suâ certò declarabit. Aut cogitandum, quid erit in die Judicii, quando Christus ut Iudex apparebit, & an me hominem invenerit, vel potius Dei Patris, & sibi cohæredem. Ad hoc enim Dominus venit in mundum, ut mundus & homo salvetur per ipsum. Deus factus homo, ut homo esset quasi Deus, Deus in præsentatione Pilati, in Passione factus non homo, ut homo particeps esset felicitatis Divinæ.

Quam pulchrum erit audire vocem Dei in iudicio: *Ecce homo*, qui imitatione

tione mandata veri Dei, & hominis secutus in hac vita, præmio ut homo bonus, coronabitur. Nam si: *Dixit insipiens in corde suo, non est Deus.* Deus sapiens respondebit insipienti in iudicio, in corde suo; *non es homo*: itaque cum Angelis reprobatis æternum cruciaberis, uti nesciens Deum, & tanquam inimicus in perpetuum Dei.

Anima mea seriò multoties occurrat tibi figura Christi: *Ecce homo.* Intuere vultum deformatum, rumina Pilati ludibrium, cogita Judaicarum insultus linguarum, dicendo ad Redemptorem: *Ut jumentum factus sum, & ego semper tecum.* Sim semper tecum meditatione Passionis tuæ acerbæ, ut virtute ejus mediante, præparata gaudia ingredi merear, quæ veris hominibus ad cœlum prædestinatis, cruore benedicto promeruisti.

CAP. XVII.

Timor Pilati ob non perdendam gratiam Cæsaris.

Patientissime JESU. Hucusq; Præses, non Iudicis, defensoris potiùs munus obibat tuæ innocentiae, sat fidelis propugnator, jam voce: *Si hunc* Ioan. 14, 12
dimit-

dimittis, non es amicus Caesaris; adeò territus est, ut cœcitate internâ percussus, innocentiaẽ condemnandaẽ iniquum Iudicem se præbuerit. Mirabile. Verba terrebant circa Passionem tuam, & Petrum ancillaẽ vox, & Pilatum Judæorum acclamatio: neque tantum timor secutus est, sed tanta metamorphosis, ut qui ante Judæis commiserat decisionem causæ, neq; se maculare decreto constituerat, jam cum audisset hos sermones Pilatus (ut Evangelista ait) magis timuit, ac non rogatus, adduxit foras Iesum, & sedit pro Tribunali.

Ego potiùs, timorem priorem considero versus in audaciam, constantiam in levitatem: Primò timebat, ne perderet innocentiam, nunc audet eam condemnare. Primò nullâ causâ inventâ, noluit Iudicis personam sustinere, nunc assidet Tribunali: *Ecce Rex vester, & Regem vestrum crucifigam.* Primò luctabatur cum Judæis, de dimissione Domini, nunc tradidit eis illum, ut crucifigeretur. Pilate, unde tanta mutatio, in momento timor vanus, expulit verum timorem, audacemque reddidit timor servilis? verè Propheta dixit de talibus timoribus:

Io an. 19.

v. 24.

Ibid. v. 15.

Ibi

Ibi trepidaverunt timore, ubi non erat timor. Cæsarem timuit, si dimisisset Salvatorem, & ideò tamen proscriptus dicitur, ac odium incurrit ejus, cujus gratiam aucupari posse, injusto decreto sibi imaginabatur: Videtur ejus sepulchrum Lugduni Gallorum, signum, quòd in exilio vitam miseram finierit.

Psal. 18, 6.

Psal. 52, 6.

O vanæ spes, & timores mundani? Timor Pilati, est doctrina, & Politicorum modernorum instructio, quam sæpissimè imitantur. Heu, quando causa pauperis in judicioproponitur, quoties timor caufidici instat, condemnat justitiam inopis? Verbum, *non es, vel, non eris amicus*, adeò perstringit Iudicium intellectus, ut qui antea propugnatores veritatis fuerant, vertant subitò folium, & subtilitate everunt justitiam. Utinam hoc non esset, falsòque hæc notarentur? Agitur de fide, & libertate Ecclesiastica, timor obnubilat cor, veremur bella, confusiones, amissiones rerum possessorum, usurpamusque crebrò illud Evangelii: *Sinite crescere usq; ad messem.* Timor talis remisiores in tuendis juribus Ecclesiasticis, & nunc, & ante facit Catholicos; timor hic exprimitur à te Domine in Evangelio per noctem, & ei af-

Matth. 13.

6.30.

eiassimulatur, quâ obcœcata mens humana, quasi dormit, somnoque gravi oppressa jacet, interim inimicus homo superfeminat zyzania, inde tot hæreses, schismata, scandala enata, quæ jam difficulter eradicari possunt, & quod dolendum, multiplicantur ferè quotidie timore nostro permittente. Timor Pilati regnat in cordibus mortalium, quando citius Deum, quàm hominem offendere malunt, ad nutus Dominorum statim mandata Divina violant, & quod magis, ad ictus oculorum Heri, peccata exequentur.

Anima mea fuge talem timorem, si optio daretur tibi, quem lædere males an Deum, an verò hominem, non occupet cor tuum momentaneum odium hominis, nec spes vanæ gloriæ, & præmii consequendi, considera illud dictum: *Spes impii tanquam fumus est, qui à vento diffunditur*, potius timore Dei arma te, qui in gehennam mittere potest te sempiternam. Si nunc interrogares Pilatum, quomodo ei placet timor Cæsaris? responderet in cruciatu inferni, detestando timorem citò transfactum: de timore autem Divino, quis dubitabit, quòd vertetur in summam consolationem, & tranquillitatem animi?

Roga

Roga ergo anima mea Crucifixi imagini adstant, ut vero timore suo, cor tuum Salvator repleat, time illum, qui æternitatis bonæ, & malæ clavem tenet: timore (si amor insufficiens apud te est) inferni, ac tremendæ æternitatis, contemne timores mundanos, & potius tantum proficere coneris, ut tuus timor vertatur in amorem. Non timuit Dominus poenas pro te misero nocente sustinere, amor expulit timorem, imitare tu quoque Ducem tuum, neque timeas pati compatiendo Christo, & redamando eundem, dic effuso corde: *Confige timore tuo carnes meas, à judiciis enim (non sæculi) sed tuis timui.*

CAP. XVIII.

Lotio manuum Pilati.

Patientissime JESU. Ceremoniâ Politicâ mundi, ante condemnationem tuam, usus est Pilatus, lavit manus coram populo, dicens: *Innocens ego sum à sanguine justihujus, vos videritis.* *Matth. 27, v. 24.* Pilate, duplici corde dicis, neque verba tua concordant factò, si innocens est, quare condemnas? si nocens, quare justum fateris, & vocas, culpamque in alios transfers, dicens: *Vos videri-*

G deri-

deritis? aquâné tantum delictum abo-
lere, & abluere te putas? contrarium
Regi pœnitenti operaris, ipse non se
Psal. 10, 3. lavat, sed lavari orat: *Lava me Domine
ab iniquitate mea, & à peccato meo mun-
da me.* Et tu lavas te, simulque confi-
teris iniquitatem, inquinariſque magis
lotione, cùm persistis in perdendo ju-
sto, & tamen mundum te putas, alios
peccato involvendo. In hoc benè pro-
phetâsti: *Vos videritis.*

Vident, & videbunt Iudæi, quanto
scelere polluerunt sese, quantâque ma-
ledictione propria capita, & descen-
dentium, involverunt; dolenda sen-
tentia eorum, & decretum ab ipsis in
Matth. 27. seipſos latum: *Sanguis ejus super nos,*
v. 25. *& super filios nostros.* Operuit illos
vindicta, & temporalis, & æterna. In
spiritu condolet illis Psalmista, & ro-
gat intercedendo, inducens seipſum in

Psal. 63, 2. persona Judæorum: *Salva me Deus,*
quoniam intraverunt aqua usq; ad ani-
mam meam, &c. Veni in altitudinem
maris, & tempestas demersit me. Aqua
sanguinis Christi, ultra est Judæos per
Romanos. In sanguine Domini tan-
quam in rubro mari, perierunt cum
Pharaone; altitudo judiciorum Divi-
norum, demersit illos in profundum
infor-

infortunii, tantaque tempestas exorta, *Iudæi pro-*
 ut dissipati, & vagi, ferè usque ad ad- *pter Davi-*
 ventum Salvatoris in iudicium, eje- *dis postu-*
 ctique ex habitationibus suis, miserè *lationem in*
 vitam sustineant. Non rejecisti tamen, *sine con-*
 Domine, Davidis petitionem, tandem *vertentur.*
 in fine misereberis eorum, quod idem
 decantat: *Salvos nos fac Domine Deus Ps. 105, 47.*
oster, & congrega nos de nationibus, ut
confiteamur nomini sancto tuo, & glorie-
mur in laude tua.

Verum quale hoc mysterium? Pila-
 tus aquâ lavat manus, & Judæi de san-
 guine clamant, ut sit *supra illos, & fi-*
lios eorum. Aqua hæc immunda fuit,
 quæ sanguinem effundendum declara-
 vit tuum, Domine. Intellexerunt Iu-
 dæi, & solitâ malitiâ appetebant sangui-
 nem: Pilatus aquâ innocentiam suam
 probare conabatur: Iudæi etiam, san-
 guinis profusione tui, Pilato quasi ve-
 niam promittebant, in se, & suos assu-
 mentes culpam, vere dixerunt: *Super*
nos; nam non pro illis (quò ad effica-
ciam) effusus est Sanguis tuus, ô Re-
demptor, transiit illos meritum Pas-
sionis, & nobis applicatum. Ideò po-
stèa à Judæis, neque Apostoli, neque
doctrina illorum acceptata, & hoc est,
 quod S. Paulus alloquendo eos, dicit:

Quandoquidem vos indignos iudicâstis, semine Evangelii, ibimus, & convertemur ad gentes. Sicque receptum à gentibus Evangelium, quod simul fructum Passionis iis applicavit, & conculit.

Anima mea, age gratias humillimas Salvatori, quòd non sis ex numero Iudæorum, quos sanguis ejus condemnabit, lotionem imitare non Pilati, sed potius Davidis. Aqua illa versa est in sanguinem, hæc posterior, vocatur aqua pœnitentiæ, exprimet illa sanguinem, & dignum est, ut sanguis sanguine rependatur, si non re, saltem voto, & mortificatione. Quis scit, an non exprimere voluit Pilatus illâ lotionem, repræsentareque injustorum iudicum exemplar? qui levi aliquo dolore, extrinseco facto, sanguinea decreta elucere se putant, sanguineas maculas manuum, subtili elemosyna redimere sibi pollicentur. Falluntur. Pilato non profuit aqua, nec sanguis Judæis, nisi in perditionem. Deus avertat à Judicibus pœnam similem. Tu anima, te ipsam iudica, ne iudicaris à Iudice iustissimo, & terribili, neque simplici aquâ, verum durâ pœnitentiâ induta, exora, ne frustra pro te Sanguis Christi effu-

effusus, in die iudicii inveniatur: non sit *supra te, sed per te, & in te*, adminiculum unam guttulam postules, satis erit pro tua salute, quæ pro toto mundo sufficeret. Roga ergo, ut conducatur te illa ad vitam, quæ data est credentibus, & quam promeruit morte suâ Deus, & homo simul.

CAP. XIX.

Condemnatio, & decretum infame Pilati contra Christum.

Patientissime IESU. Pilatus itaque assecuratione Judæorum fretus, & se immunem à delicto reputans, decretum tulit contra te infame; unum tale decretum à condito mundo, cum homo Deum, peccator puritatem condemnat. A sæculo non auditum, nec audiendum, in iudicio comparuisse hominem Deum, & huic simile, vitam morte puntam. Pilate, si melius trutinasses, & in ferenda sententia deliberasses, fortasse mutasses sententiam, ac orbus factus es, timor impertinens, non audita veritas, aqua sordida, quâ lotus es, perfudit oculos tuos, ne agnosceres Dominum futurumq; omnium & tui iudicem: Data quidem fuit tibi

Ioan. 19.
v. 10.

potestas, ut ipse fassus es, dicens: *Potestatem habeo crucifigere te, & potestatem habeo dimittere te.* Verum abusus es eâ tibi desuper concessâ, errâsti miser in electione, quia supremam potestatem iniquè iudicâsti: iudicium tibi assumpsisti, & illud non conscientia, non jus, non æquitas, magis respectus Iudæorum, & gratia Tiberii decretum formabat. Crudele, & terribile iudicium illud, quo innocentia absque causa legitima, solo caudico invidiâ assistente, decernitur punienda. Tua Domine benignitas, & amor patiendi effecit, ut tanquam latro, & latronum pessimus, ad detestandam mortem fueris designatus, cuius decreti, non alia causa, nisi ut nos à decreto æternæ liberares damnationis.

Vellem imaginari quale iudicium fuerit de hoc contra te decreto lato, inferni, terræ, cœli, video ubique & dolorem, & triumphum. Infernus triumphat, cum involvit Pilatum Iudicem, & Iudæos peccato, qui iniquè tolerant sententiam: versus triumphus in dolorem, agnovit enim plene infernus hoc uno decreto à pœna gehennæ, & formidabili decreto, genus humanum liberatum. Terra triumphat de
judi-

judicio contra te prolato, cum sublatu fueris, qui Judæis vera dicere, & redarguere scelera illorum liberè assueveras. Dolet etiam terra, cum multi reverterentur post obitum tuum percutientes pectora sua, & ad compunctionem revocarentur, & eadem terra tremore præter naturam, amissoque splendore mærorem testabatur. Cælum triumphat quoque, pace factâ, mediante hoc decreto cum terra, eâq; publicatâ superis; Dolor occupavit omnes cœlites, qui tam indignè tractari, & judicari Creatorem à creatura videntes, commovebantur, testatique sunt, per Solem, & Lunam obductam nigredine, quâ amaritudinem propriam declarabant.

Quid tu facies anima, condolebisné Domino tuo, an gaudio exultabis, audito hoc decreto? Relinque infernum, neque triumphum, neque lætitiâ eorum admitte, imitare potiùs cœlum, & terram, utriusque factum meditatione tuâ comprehende, compassionem excita, gratias læta decantando, simulque profundum dolorem, ob tam crudelem, & ignominiosam mortem Salvatoris. Ad hoc enim venit in mundum, ut se exinaniret propter te, teque

lucraretur: passus est se condemnari, ut reatum tuorum veniam apud Patrem impetraret, non appellavit ab injustissimo decreto, ut tu appellareris Filius Dei, & Cohæres in æternum Christi: statimque triumphi causam invenies, cum post tale decretum Salvator de inferno, & mundo, & carne duxit triumphum: & tu ejus virtute omnes hos inimicos superare poteris, dicendo: *Omnia possum in eo, qui me confortat.*

Phil. 4, 14.

Decreto Domini injusto, decretum illud Paradisi relaxatum fuit, aperti enim sunt cœli, & portæ patefactæ, cui-libet liber ingressus in illud: non sicut ante Passionem Christi, sanctissimi etiam homines, & in innocentia ex hac vita sublatis, non statim potuerunt ingredi cœlum, expectabant aliquot millia Annorum, liberationem à Messia, ut Abel, Abraham, & reliqui clamabant assidue: *Rorate cœli desuper.* Nunc apertæ sunt portæ, & multis ad cœlum via patet, uti de S. Benedicto, & Francisco legimus, hi absque ullo impedimento evolârunt ad conspectum Dei.

Isa. 45, 8.

Ergo anima mea alacriter perge, in cursu vitæ tuæ, & supplex ora Redem-

demptorem, ut suo decreto justo, justam sententiam suam pro peccatis condemnantem mitiget, quatenus in dissolutione corporis, possis expectare jucundum illud: *Venite*: prævalente quæ misericordiâ ejus, capere possis possessionem hæreditatis æternæ.

CAPUT XX.

Processio Christi ad montem Calvariam induit prius veste.

PATIENTISSIME IESU. Decreto perlecto contra te publice, veste, quâ indutus fueras ad ludibria, & cruciatus, exuunt te apparitores, & abstrahunt a sacrosancto Corpore tuo, & iterum ignominiosè denudant, restituntque priorem vestem, quæ sanguini tuo conjungitur, & vulneribus recentibus adhæret! Præcedit Magistratus, & turba, ad talem actum: multa se undequaque effundit, ut tuæ lamentabili processioni adsint quàm plurimi spectatores: Tibi verò jam ex plagis innumeris, verberibusque milleis, tum ex spinis penetrantibus cerebrum, debilitato, Crucem gravissimam imponunt portandam.

O crudelitas absque ulla nota mise-

ricordiæ! O! duræ cervicis Iudæi quod antea pessimè optâstis, ut verum Messiam ad mortem condemnaretis, pejus adhuc continuatis, neque de lavamine aliquo afferendo cogitatis, sed onere insupportabili venerandos humeros deprimitis. In spiritu David intuitus hanc tuam Christe processionem, exclamat: *Justitia ante eum ambulabit, & ponet in via gressus suos.* Ecce hoc fit; justitia Patris ante te ambulat, non ex tua culpa, quæ nunquam est, nec fuit, nostra delicta à te suscepta, talem justitiam meruerunt, (respectu enim personæ tuæ Divinæ, æterna poena in tantam, & tam acerbam commutata est) quasi oblitus Pater sui proprii Filii, in corpore benedicto nostros excessus ultus est, & justitiam ideò præcedere jussit, ut abundè illâ placaretur. Gressus verò tui, quos posuisti in terra fixos, quàm terribiles causant dolores? Non possunt esse horribiliores, quàm quòd tuo sanguine cõsperfi sint? nescio an felices, an infelices nominem gressus tuos. cruore tuo manantes. Felices inde, nam porta Paradisi antea occlusa, rubore tuo viso, quasi erubescens aperta est. Infelices, Iudæos enim tanto sanguine conspecto, plus quàm adaman-

mantina corda habuisse: respuerunt enim propriam salutem, neque emoliri se passi sunt cruore Agni immaculati.

Ignoro an aliquis locus fuerit vacuus, & immunis à conspersione liquoris tui purpurei, & nihilominus contemptus, & vilis habitus, ad paucorumque transit liberationem. Posuisti in via gressus tuos Domine, ut omnes clare viderent, neque errare possent, sanguine tuo propterea notasti, & cruce vestigia impressisti, ut duplici viâ ad cœlum humanum pertraheres genus. Martyrum una, quæ imitatione Passionis tuæ, exacte custodit gressus tuos, pro ingentis pretii sanguine, proprium in recompensam (licet in comparatione exiguum, & non adeò mundum) offert, munditiam consequens tuo: Confessorum, & mortificatorum altera via, quæ pondere portandæ crucis conatur assequi præeuntem te Dominum, & vocantem. *Qui vult venire post me, tollat crucem suam.* Præcessit. ergo & iustitia cum cruce tua, & vestigia cum sanguine iter monstrant. Vtinam & tu, mea anima, sequi posses unam ex istis duabus viam, trita est, & à multis per tot millia annorum feliciter

Matth. 16.

6.24.

confecta: stude ut ingrediaris illam, perveniasque ad montem, non ignominiosum, at gloriosum. Artifex enim cœlestis, crucem contemptibilem mutavit in adorandam, & montem Calvariæ in montem gratiæ. Vel si quis interpretaretur illud Regis: *Justitia ante eum ambulabit, & ponet in vias gressus suos.* Justitia tua ante te in iudicio, id est, ante incredulos, & Iudæos, & reprobos ambulabit, & semper, & in æternum: hi misericordiâ iudicati indigni, quia te justitiam ipsam non agnoverunt, immò, quod peius, injustè interfecerunt: ponet autem gressus suos in electis, videlicet, characterem indelebilem prædestinationis ad vitam æternam, quia ipsi te nòrunt, & tu nò-

Joan 10, 15. *sti eos, dicens: Sicut novit me vivens Pater, & ego agnosco Patrem. Ideò: Cognosco oves meas, & cognoscunt me mea. Idem Psalmographus: Novit Dominus viam justorum, & iter impiorum peribit.* Impii aberrârunt à gressu Domini, & in densas sylvas peccatorum, & laqueos inimici, justitia præeunte, inciderunt, & perierunt. Iusti autem sæpè per contemplationem cruoris Christi, & desiderium compatendi, cum per afflictionem membrorum suo-

suorum, vestigiis adhærent tuis, ideo error procul ab eis, notitiaque perfecta gressuum tuorum adest illis.

O anima, anhela assiduè ad crucifixum, ut verè vestigia ejus custodire valeas ad ipsum obitum tuum, rogando, quatenus processio tua ultima inhæreat gressibus ejus, quibus perducaris ad montem salutis.

C A P. XXI.

Coactio Simonis Cyrenæi ad portandam Crucem cum Christo.

Patientissime JESU. Tandem compassio valde sera invitavit Iudæos, ut videntes te Domine gravatum cruce, invenirent quendam Cyrenæum, venientem de villa, eumque invitum, angariaverunt ad portandum tecum Crucem. Parva pietas, prorsus minor commiseratio, ex tanto numero, & tam copioso, ne unus quidem reperiatur, qui sponte accurreret, associaretur tibi, atque adjuvaret in tam gravi onere. Fortè hæc causa, quòd tu primus tanquam Dux cruciferorum, qui post te bajulare nitebantur crucem, e-

xemplo tuo præivisti, misera conditio humana nostra fugimus crucem, tanquam rem detestandam, & potius Deum relinquimus, ne crucem feramus, Quot ob non portatam crucem temporalem, æterno macerantur supplicio? Quot non lubentes cruci mancipati gemunt, blasphemant, lamentantur? qui si ex necessitate facerent virtutem, & alacres impositam crucem sustinerent, præmio honorarentur infinito, & nunc cum gemitu ad alterum gemitum æternorum cruciatuum deveniunt: Quot imaginantur sibi, & pollicentur, sine bajulatione crucis Christianæ, perventuros se lato passu ad montem cœlestis Ierusalem! falluntur.

Ego omninò putò istum Cyrenæum figurasse electos, (licet an ipse sit in numero eorum relinquo disputandū.) Electi in hoc mundo viventes, pergunt ex villa uteri materni, cursu toto vitæ suæ in Ierusalem supernam, & velent intrare absque cruce, fieri id non potest: obuiam habent Passionem tuam, ibi per inspirationes, & occasiones, aliquando etiam per vim, ut Paulus, Eustachius, & alii multi, compelluntur ad portandam crucem, & tum
arma-

armatis illâ, primùm ingressus patet ad Civitatem illam, triumphus, & ornatu plenam. Hoc mirum, repertum unum solum, & eum coactum, ut tibi Domine socius esset in ferenda cruce. Terret cor animæ uniuscujusque paucos esse imitatores crucis, propterea pauci electi, ideò suspirandum dilatato corde: ut simus de electis.

Dic anima mea, coge Christe tribulationibus, immitte angustias, ad crucem tuam bajulandam compelle intrare: Durus quidem labor, at præmium æternum. Quanta benignitas Salvatoris, non vult, ut integram crucem feramus: gravis est: nec Deus ut homo, voluit portare solus, ac sine auxilio eam ferre, ideò etiam crux Christi non integra, distributa in minimas particulas. Minima sunt, quæ nos toleramus, respectu dolorum Domini. Tres circumstantiæ in adjutorio crucis tuæ notatæ. Una, opus esse adjumento alicujus: Alia, cogere oportet, ut feratur commodius crux: Tertia, non deposita ea ex humeris, nisi in loco à D E O Patre assignato. Passio Redemptoris est nostra imitatio. Quis posset nostrum in humero deferre crucem in hoc mundo, nisi illius adjutorio suffultus,

*Cruce cum
Dei auxilio
ferenda.*

tus, qui de se ipso loquitur clare: *Sine me nihil potestis facere.* Nō deest auxilio Christus, qui ubique præsens est, novitque necessitates nostras, ac paratus semper ad nos adjuvandos, sed quomodo potest cogi Deus? Potest omninò, rogari vult & non semel, petere enim ab illo non est importunum esse, verum obedire mandatis: ipse enim *Joan. 15, 5.* *Matth. 7, 7.* jussit ut peteremus: *Petite & accipietis.* Oratione, bonisque aliis operibus cogi desiderat. Quid jam sperandum, nisi perseverantia? quæ omninò succedet: non enim deponetur crux, nisi loco, & tempore à Deo præfixo, in monte illo gloriæ, ubi nulla crux, hîc in mundo ipsa remanet.

Quid dices anima, si ad oculum videbis, nihil te circa habere, nisi crucem? Caro, nonne crux? quæ te ad malum incitat, & retrahit à bono. Plumbea est ex gleba terrena efformata, idcirco ad imum tendit, teque secum semper compellit terrena sapere. Mundus, nonne crux? quid blanditiis suis, & promissione longæ vitæ, seducit, pollicendo vanè vana? Diabolus, nonne instrumentum crucis? misericordiam elevando Dei, & justitiam è contrario parvi æstimando, ut te non hanc

hanc brevem crucem, sed sempiternam portare suggestionibus suis faciat? Conscientia, nonne crux? quæ te assidue torquet, & dilaniat, objiciendo varios scrupulos, & peccata in conspectu tuo statuendo, & quandoque ad desperationem inducendo? Honores, voluptates, damna, calamitates, invidiæ immissæ, nonne cruces?

Procide ergò anima ad pedes Christi crucem bajulantis, & apprehensis illis, cum lachrymis, inclinatoq; vultu, ora, ut quando sarcina corporis tui deponenda erit, sit tibi Dominus in refrigerium, accurrat invitatus precibus tuis, & bono fine perseverantiæ tuæ benè facta coronet, ut in cœlestem Hierusalem ingredi, & montem montium ipsum Deum conspicere in majestate illius possis.

CAP. XXII.

*Trinus Christi lapsus cum cruce,
ut traditio quorundam.*

Patientissime JESU. Admīror tuam debilitatem, cadis sub cruce, quid? nunc ante te procidunt omnes creaturæ, de te canit Ecclesia: *O Radix Jesse, Isaiæ II, 10*
qui stas in signum populorum, super quem

quem continebunt Reges os suum, quem gentes deprecabuntur. Video nunc omnia contraria, corruis in derisum Iudæorum, contines ipse os sacrosanctū, non solum coram Regibus, sed etiam coram Iudice uno Pilato, gentium nulla deprecatio, potius totius populi auditur mala imprecatio. Quid causæ? Cur robur & vires tuas abscondis Domine, quas prædicat in spiritu David: *Fortitudo, & laus mea Dominus, & factus est mihi in salutem.* Anima, recognosce beneficium, considera misericordiam, adverte intrinsecè sapientiam DEI, infirmus factus est, ut nos firmos redderet, cecidit, ut nos surgeremus, & gloriose resurgeremus. Debilitas humanæ naturæ assumpta in terram eum deiecit, ut nos natura divina ejus ad cælum eveheret.

Psf. 117, 14.

*Christus
cur ter sub
cruce ceci-
dit.*

Verum cur notatum de terno casu? stude meditatione, à longè rimari occasionem animæ? unum Deum, sed trinum in personis, peccatis nostris offendimus. Secunda persona Trinitatis, satisfaciendo in natura humana, trino casu reconciliat nos iræ supremæ: cæli Domino offert, vultumque cœlitum impetrat serenum. Triplicia sunt hominum scelera, originalia, venialia,

alia, mortalia, hæc abluere venerat mediator, trino casu delet præcipitia nostra, impetrat veniam, coelum aperit. Peccamus nati, peccamus dum vivimus, peccamus dum morimur, ter ergò cadere debere Salvatorem, decreverat æterna sapientia.

Tria loca post peccatum assignata nobis, uterus cum delicto maternus, mundus semper malignus, infernus absque fundo misericordiæ: Trinus lapsus Christi præservavit mortales, qui ad vitam sunt prædestinati, ab hac triplici ruina.

Triples poena debebatur nobis, accidentalis, diuturna, æterna, præservati sumus medicinâ trinâ casus Domini nostri. Peccamus ferè triplici modo, soli, cum aliis, secreto, publicoque scandalo præbemus exemplum: expiatione trinâ, casus Christi placatus est Pater æternus, & facili poenitentia remittuntur scelera nostra.

Habemus tres potentias, quibus læditur divina Majestas: Intellectu, voluntate, memoriâ, distinctæ sunt, & diverso modo vindictam à Deo expectant, ideò distincti casus Redemptoris, ut variarum noxarum elueret demerita.

Triplici modo prohibebantur animæ ingredi cœlum : per retentionem, ut Elias & Enoch : per limbum, ut Patres : per purgatorium, qui non expletâ pœnitentiâ è mundo excesserunt, nulli olim rectâ viâ ad thronum Dei concessa, Passio, & trinus casus Christi, liberum accessum indulgit ad cœlum, nullus jam mortalium cohibetur ab ejus ingressu ipso die decessus, si absque peccato moriatur, & satisfactione absolutus compareat : non cum Elia ad retentionem, non cum Patribus ad limbum, non cum aspersis maculâ ad purgatorium : directo tramite, viâ Passionis conscendit Paradisum, possessor ejus fit, aperiuntur portæ à Ianitoribus constitutis, agnoscitur dignus intromissione : fit deniq; ex mortali immortalis.

Videtur quidem nobis exigua res peccatum, at in conspectu divino pondus habet, & demergit ad centrum centri. Cogitatio nostra obscœna, quid est nisi ventus, & tamen solidam pœnam meretur ? ita, ut primus casus necessarius fuerit Christi, ut nostrarum cogitationum subveniret malo : verbum leve apud nos, de eo nihilominus rationem sumus reddituri in judicio

cio, pœnam, & hanc mitigavit secundus Christi lapsus, dum opere implemus desiderium noxium, summa subsequitur offensa Divina, quam tertio casu Christus avertit. Difficiliter ascenditur mons cœlestis: hanc difficultatem amovit Dominus trino casu.

Anima mea, non ter, sed si posses eam S. Iacobo, ter centies cadas super vultum deformem tuum, supplicando, ut quandoquidem non ter, verùm infinities DEUS erexit te, ne perires, erigat te Passione suâ, & resurgere faciat constanter à prava, & inveterata tua consuetudine peccandi, à tot occasionibus impediētib; salutem tuam, & in hora ultima ab inferi casu, constituatque te erectum, & stantem, ad laudes Dei, & canentem, illud Canticum, quo nunquam satiari possunt electi.

CAP. XXIII.

Veronica occurrit Christo, & faciet ejus impressio.

Patientissime IESU. Ecce multò melius Veronica pia mulier tibi compatitur, quàm gens Iudæa, non angariata, non coacta, festina occurrit,
& vi-

& visâ tuâ facie, quam antea nôverat, decoram, splendidam, candidam, rubicundam, delicatam, in qua aspicienda visus non potuit satiari Angelorum, multò minus hominum, jam immutata (quòd & parcè) ut verum fatear, vix agnita, spurca, fœda, sputis deformata, lacerata, convulsa, despecta. Obstupuit S. fœmina, immisericordiamq; tot hominum circumstantium detestata, accepto linteo, abstergit benedictum sanguinem, & faciem repletam cruore. Secuta statim merces, vultus Domini tanquam in speculo elaboratus, tanquam excisus, tanquam impressus, remansit, remanet, & remanebit. Sis benedicta mulier, quæ & Christum aliquo modo consolata es, & opem aliquam exterso sanguine attulisti, nobisque vultum ejus horribilem aspiciendum reliquisti, ut qui tempore Passionis ejus, nec nati fueramus, nunc non tantum auribus, sed & oculis videndo, dolores ejus lachrymis perfunderemus, (objecta enim magis movent sensus.) Roma ostendit Veronicæ meritum, simulque incitat ad gratitudinem animam Christianam, & ad patiendum vicissim pro Domino, & ad fidem invitat.

Anima devota cur non investigas, *Cur Chri-*
quare voluerit relinquere Salvator *stus faciem*
 vultum hunc impressum? Deus & na- *impressit*
 tura nihil faciunt frustra, vel, ut quàm *linleo Ve-*
 gratum esset obsequium Veronicæ de- *ronica.*
 clararet, reliquit vestigium faciei in
 linleo, quo oblectaretur devota fami-
 na, præmiumque majus in cœlo certò
 certius speraret.

Vel, ut in nobis excitaret desiderium
 sui, quatenus occurramus ei in Passio-
 ne, meditationeque, & assidua cogita-
 tione, inculpamus in cordibus no-
 stris Veronicæ similem imaginem, ,
 quòd & in S. Clara sepulta in monte
 Falconis peregrinis ostenditur; quod
 & mihi aspicere contigit, dum Passio-
 nis Christi mysteria, quasi arte excul-
 pta, in ejus corde fuisse monstrantur.
 Et in S. Francisco imitatore crucis
 Christi, extra, clavi in manibus, & pe-
 dibus, & apertio lateris in corpore e-
 minebat, interiorem compassionem
 visibilibus signis prodendo, tum & alii
 Sancti experti sunt idem, revolventes
 memoriâ efficaci, amaritudinem dolo-
 rum Salvatoris.

Vel, ut à Veronica vultus exceptus
 Domini, terreret inimicos crucis, &
 opitularetur oppressis ab eis, quod fre-
 quen-

quenter videtur Romæ, ubi multi obsessi sacrâ imagine Veronicæ elatâ liberantur.

Vel, ut tam terribili visu faciei Christi, homo consideret iudicium ultimû. Si, enim ille immeritus, tanto perere faciem immutari sibi permisit, qualis vultus erit damnatorum? Et ipsa facies Iudicis, apparebit terribilis, cum verbo *ite*, repellat à iucunditate visionis suæ, inferno destinatos. Neque hoc extramysterium, quòd non in alia materia, at in linteo depingere voluerit Christus vultum proprium. Qui enim exprimere conatus fuerit in corde suo, & repræsentare sibi crudelem ejus Passionem, debet esse mundus, & albus. Munditiem requirit, & albedinem internam à nobis Deus, fugit ab immundis, nec videri se patitur, dicendo. *Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.* Conformando se Deo in munditie in hoc mundo, & in cœlo in albedine casta, quisquis ille erit, videbit prout in se est, Deum.

Matt. 5, 8.

Anima mea, occurre cum Veronica Redemptori, atque in secreto conclavi cordis, pleno compassionis affectu, intueri faciem à Veronica exceptam indecoram: Deformis enim factus est, ut
te for-

te formosam faceret, immutârat splendorem, ut tu sicut Sol radios emittes lucentes: exiit se venustate, ut te indueret veste immortalitatis. Verùm hîc priùs munda per confessionem, & contritionem conscientiam tuam, hâc visâ, certò relinquet similitudinem faciei suæ in visceribus tuis, vel potiùs te in se transformabit: ut sicut nunc intueris mente vultum dolorosum, ita in cœlo aspicias vultum ejusdem, re ipsâ gloriosum.

CAP. XXIV.

*Expendenda verba prolata à
Christo ad filias Hierusalem,
Nolite flere super me.*

Patientissime JESU. Felicior fuit Veronica præ filiabus Hierusalem, illa, mercede sancti vultus tui retentâ, interluctum lætior abijt. Filix Hierusalem lachrymas suas tibi offerunt, & duro responso admonentur: itane pro compassione minæ, Domine mitissime? Aliud judicium Dei à nostro, non vit ipse corda hominum. Ex muliebri affectu tantum fletu excitato, non satis fit Salvatori, verus dolor, & compunctio cordis requiritur, ut benigno,

*Quare
Christus
filias Hierusalem
prohibuit
flere.*

H

quis

Luc. 23.
v. 28.

quis responso à passo Christo recreetur. Ruminanda sunt seriò horribilia verba Domini, & in viscera profundè immittenda. *Filia Hierusalem nolite flere super me, sed super vos ipsas flete, & super filios vestros.* Fortè voluisti dicere: Ego fletu vestro non indigeo, & consolationes omnes respuo, spontè me in has submisi pœnas, ac Passio mea brevi in gloriam, commodumq; generis humani convertetur: At vos fletum vestrum in vos ipsas vertite, quæ non recepistis doctrinam meam, respuistis admonitiones, Messiam verum non agnovistis, sicut & filii vestri, quos molliter educastis, genimina viperarum, qui tam ingrati extiterunt, ut visis signis, miraculis, prophetiis, prodigiis, me loco gratitudinis ad mortem condemnârunt, & quòd crudelius, ut meus sanguis caderet super illos, & filios eorum, publico clamore præoptârunt.

Luc. 23.
v. 29.

Sequuntur postea ulteriora acerba verba Redemptoris: *Quoniam ecce venient dies, in quibus dicent, Beata steriles, & ventres, qui non genuerunt, & ubera, quæ non lactaverunt.* Hoc ferè voluit intelligi. Jam quidem bonos ducitis dies, optatis vobis prolem, unde

unde consolationes vestras quærat, & genio indulgeatis, verum ecce prædicto, quia veniet dies, dies ultima, & amara, dies iræ, quando æternâ damnatione vos cum filiis vestris coarctati, perpetuo planctu, & ululatu, stridoreque dentium, infernum replebitis, ac in mutua odia, & execrationes, & rabiem convertemini, maledicentes diei, quâ nati estis, optantes, ut nunquam fuissetis emissi ex utero, sterilitatem fœcunditati præferentes.

Procedit ulterius Dominus in terribili sententia: *Tunc dicent montibus, cadite super nos, & collibus operite nos.* Innuendo de vultu suo, quem nunc filii vestri, & vos tot ludibriis, & verberibus affecistis, in iudicio extremo faciei meæ, & Majestatis splendorem non feretis, & abscondi cum S. Job velletis, ne aspicere possentis, inclamabit montes, & colles ut cadant, & operiant vos, non fiet hoc, juxta opinionem D. Bernardi, potius continget, quod dicit: *In conspectu Iudicis æterni, damnatis apparere erit intolerabile, latere impossibile.* Vel etiam per montes, & colles Dominus vanitatem designat, & superbiam, quâ in vita Judæi elevabantur, dolebunt post mor-

Ibidem

v. 30.

tem, & vellent humiliari, & non videri, nihil verò illis proficiet hæc invocatio : ibunt in ignem æternum cum suis vanitatibus, & in centro terræ humiliabuntur.

Ibidem
v. 31.

Concludit tandem plenis timore verbis: *Quia si in viridi ligno hoc faciunt, in arido quid fiet?* Id est: Si ego, inquit, qui florui in divinitate mea ab æterno, & in æternum florebo, & in innocentia mea, etiam homo cum sim, floreo, tamen tot flagella, propter aliena peccata dorsum meum exceptit, & adhuc ferreos clavos sustinebit, & ab ijs in cruce sustentabitur, quid vobiscum fiet? cum iusto Dei decreto, tanquam arida ligna, quæ citò concipiunt ignem, projiciemini in gehennam, ubi experiemini flammam, nunquam extinguendam? Verè arida ligna, quæ nullum fructum, neque ex virenti Passione mea retulistis, neque ex mandatis meis percepistis, ad nihilum ergò valetis, nisi ut projiciamini in flammam æternitatem.

Tu anima mea, cum Veronica potiùs occurre Christo, & vultum ejus exerge linteo doloris, quàm ut simplici fletu ex timore servili proveniente, cum filiabus Hierusalem, Dominum

minum prosequaris, virensque bonis operibus, crucem ejus dulciter amplectendo, deprecare humiliter, ne cadant in te tam horrenda verba Salvatoris, sed ut sanguis pretiosus ejus, pro te etiam effusus inveniatur.

CAP. XXV.

*Maria luctus videntis à longè
Filium cruce gravatum.*

Patientissime JESU. Extra dubium est, Matrem tuam secutam esse, & comitatam, tuam atrocem crucis bajulationem. Sed quid causæ, quòd illam insalutatam præterieras? Ad Veronicæ occursum nihil locutus, pignus faciei tamen impressum ei reliquisti: filiabus Hierusalem pro fletu (ut vel sic tantum respiscerent) damnationem prædixisti: Matri tuæ dilectissimæ, nec Ave dixisti. Et quod magis, nemo Evangelistarum, ne quidem mentionem Mariæ præsentia, & doloris calamo descripsit. Non casu factum, nec frustra: est & hoc ad augmentum Passionis utriusq;, & Filii, & Matris. Filius præ mæstitia, nec verbo, nec aspectu, languentem animam exacerbare Genitricis suæ voluit. Mater vix præ gut-

tis lachrymarum intueri sanguine velatam faciem Filii valuit, reciprocus dolor ita radiis compassionis utrumq; cor affecit, ut utrique ori silentium imposuerit, ne locutione intrinsecum affectum commotum amborum aliquo modo mitigaret: nec in multiloquium descendit Mater, sciens verba ejus, quasi nova verbera Filio accedere posse: & vicissim aperire novos & lachrymarum, & sanguinis fontes.

Intuere interno oculo Matrem, anima, quam foecunda fuerit afflictionis ejus materia? Videre Cirenæum alienigenam, juvare bajulando crucem Domini, & ipsam otiosam solo dolore occupatam stare? Sed quid? Fortè ipsa majus pondus addidit, juvando spiritu laborem Filii, prompta ad auxilium ferendum, alacris ad latera propria supponenda oneri dilecti. Sanguinem exterfisset melius Veronicâ, assueta à puero servire nato, erexisset è terra depressum cruce, amore materno compulsâ: Non permissum. Ergò & sibi, & Filio sarcina dolorum major imposita, non posse ferre opem amanti, quanta poena? Non posse juvari ab amante, non minor afflictio? Christus utrumque novit, & Matris desiderium, &

um, & propriæ voluntatis inclinationem. Clauferat spontè januam solatii, volensque proprium, & Matris levamen amovit, & Evangelistis oblivione silentium indixit.

Quid ad hæc Mater: non ignorabat talem esse voluntatem Filii, viscera tamen materna acerbitate plena gerebat. Resignatio perfectæ obedientiæ erga Deum, tolerabat tot ictus cordis amaros, conjunctio interim sanguinis, & visio effusi in Filio, lachrymarum fluvios uberrimos, subministrabat. Admonitio etiam illa ad filias Hierusalem Salvatoris, penetraverat animam Mariæ. Si enim conservabat antea omnia verba Filii, quid jam idem & tunc non fecerat. Cognoverat copiosum sanguinem dilecti effusum, non omnium saluti profuturum, & quæ major cogitari potuit interna angustia?

O anima mea, duplica affectum compassionis, & Matris, & Filii, & perpende, quantâ amaritudine repletæ erant benedictæ illæ animæ? quanta pluvia sanguinis & guttarum, ex oculis, & corporibus defluebat? Quot gemitus & singultus numero nascebantur? Hæccine Mater consolationis, versa in exemplum, & prototypon

moeroris? atâ, anima mea, factum tibi
 in exemplar, tu oculis internis admi-
 rare, & obstupesce tantum dolorem
 Mariæ: oculis externis junge fletum
 fletui, riga genas squalore, memoriâ
 revolve innocentissimarum lachryma-
 rum imbrem, quem Virgo & Mater e-
 misit, sequens Filii tam ignominiosam
 processionem. Bajulantem verò cru-
 cem Dominum, demisso vultu, & con-
 sperso capite cinere compunctionis,
 supplex adora, petens, ut potius hîc ei
 jungaris dolore, considerando & ipsius
 infamem deductionē in montem Cal-
 variæ, & tuæ futuræ processionis mo-
 dum post obitum, quando exurâ car-
 ne, ante Tribunal illud severum dedu-
 ceris, adsistat tibi Mater tunc dolorosa,
 jam verò gloriosa, pro te suas preces
 interponendo ad Filium, ut potius
 concedat tibi hic crucem quamcumq̃;
 gravem, immissam à Deo, suaviter
 tolerare, quàm illam æternam cum re-
 probatis portare: Roga, ut ille luctus
 Mariæ, quo Filio viso à longè, debili-
 tata fuerat, te confortet, contra om-
 nes insultus inimicorum invisibilium,
 & ad illa, quibus jam fruitur, gaudia,
 per merita & Filii passionis, & propriæ
 compassionis, deducere dignetur.

CAP. XXVI.

*Detractio vestium, sanguine cum
carne Christi congluti-
natarum.*

Patientissime IESU. Superatâ viâ
dolorosâ, & Monte ipso, ad locum
funestum, mortique destinatum per-
veniendo, deposita ex humeris tuis
trabea crux, vel potiùs vi detrusa, unde
nulla omninò secuta requies, sed ad
majus cum inferno certamen descen-
disti: ita ut ascendendo montem altio-
rem, eminentioremque locum, suppli-
cia quoque graviora, & asperiora te
comitarêtur. Prorsùs gradatim tua Pas-
sio augebat dolores, ut quò vicini-
morti esses, eò majora tormenta sacro-
sanctum tuum exciperet Corpus. Quid
ergò? fortè vestitus affigeris cruci?
Non. Adhuc crudelitas Judæorum e-
xuet te, & spoliabit tegumento. Scie-
bat insania Pharisaica, post tot vulnera
inflicta adhæsisse vestem tuâ membris
tuis, & crucis pondere magis ossibus
conjunctam tunicam intrasse in pla-
gas, ergò novus dolor succedit, summo
nisu detrahatur vestis, quæ totius cor-
poris alteram induit Veronicam.

Psal. 68,
v. 27.

O Anima devota Christo , potesne concipere cogitatione tantum Domini dolorem ? Renovata sunt omnia iterum verbera , & cruor concretus , iterum fluere , & rore rubeo , recrudescente conspergere membra caput: meditabatur idem David , dicens : *Quoniam quem tu percussisti persecuti sunt , & super dolorem vulnerum meorum addiderunt .* Voluit quasi exponere in persona Christi : Tu Pater me filium tuum percussisti , nihil enim mihi Judæi facere poterant. Tu ergo permissione percussisti in me scelera populi tui, at Judæi persecuti sunt percussio- nem, & quidem talem, ut adderent dolorem, supra dolorem, & in flagellatione, & in coronatione mea spineâ, quid aliud , nisi dolore me summo affecerant ? Nunc verò adhuc, magno conatu detractâ veste, & separatâ, vi à conglutinatis membris meis, flagellationis, & omnium vulnerum cicatrices iterum duplicârunt , & antiquis novos cruciatus addiderunt, & cum esset tunica inconsutilis, per caput depon- batur, ergo spineam coronam deposi- tio movit, & cum motu ingentes re- novavit per puncturas dolores. Et in alio Psalmo : *Ipsi verò consideraverunt,*
& in-

Psal. 21.
v. 19.

Et inspexerunt me. Hoc fortè designabatur: Nondum satiata corda tygrina Judæorum voluerunt, adhuc videre iterum, mea vulnera, magisque insultare, & cum vindictæ triumpho considerare, ac inspicere ex mera, & insatiabili malitia, vestimenta autem mea cruenta in terram abjecerunt.

Non aliter Pater cœlestis, uti Jacob visâ tunicâ filii sui Joseph, agnovit illam, dicens: *Tunica filii mei est, fera Gen. 37. pessima comedit eum, bestia devoravit v. 33.*

Joseph. Quam feram, & quam bestiam Pater cœlestis appellavit? Invidia Judæorum fera pessima, non poterat tolerare veritatem, comedit ergò damnatione crucis: Bestia verò non alia, quàm infernus, qui morte putârat devorâsse charissimum Joseph, sed sicut Josepho nihil nocuit fraus fraterna; ita & Christo; Judæi enim perierunt à Romanis. Infernus ululat ad illa verba: *Vbi est mors victoria tua?*

Quæres anima, quare vestis detracta Christo, & cum dolore, nec amplius imposita? quia nudus cruci appendi voluit: Quis scit, an non ideò, ut per vestem, consuetudinem peccandi notaret nostram; difficulter à nobis avelitur habitus contractus scelerum,

Cur vestis Christo cū dolore detracta, nec amplius imposita.

quo tanquam vestimento operimur, unde in Psalmo: *Operti sunt sicut diploide confusione suâ.* Caro nostra vanitatibus delectatur, & involvit se tanquam in aliquo pallio vel tegumento, difficile est relinquere consuetudinem peccandi. Qui ergo crucem Christi sequi desiderat, oportet ut se exuat hâc tunicâ, cum dolore quidem separatur, at melius hîc parùm pati, quàm æternis suppliciis in illa vita torqueri, nudus animus crucem facillè ascendit, non habens ullum impedimentum, quod

Gregor.

hom. 33.
in Evang.

& D. Gregorius affirmat: *Malignos spiritus nihil in hoc mundo proprii possidere, nudos ergo cum nudis luctari oportet, nam si vestitus quisquam cum nudo luctatur, citiùs ad terram dejicitur, quia habet unde teneatur. Quid enim sunt terrena omnia, nisi quadam corporis indumenta? Qui ergo contra Diabolum ad certamen properat, vestimenta abiciat, ne succumbat.*

Visâ ergo cruentâ veste Salvatoris, Anima, denuda te ab operibus carnalibus, precando Redemptorem, ut te induat nuptiali veste, mediante Passione suâ, ne excludaris à cœna magna invitatus, cœnâ, inquam, illâ, nec apparatus, nec tempore unquam cessatura.

CAP.

CAP. XXVII.

*Denudatio Christi, & pudor
coram populo.*

Patientissime IESU. Ita absque veste nudus comparuisti coram omnibus, vel potius sanguine tectus, tu dicis apud Regem tuum conquerendo: *Sicut aqua diffusus sum, & dispersa sunt omnia ossa mea.* Quòd inferius explicatur: *Dinumeraverunt omnia ossa mea.* Non possum iudicium ferre Domine, quid te magis afflixerit, an ingentes illæ poenæ, an denudatum stare coram inimicis. De te dictum antea: *Qui vestis cælum nubibus: & nunc tibi vestis deest,* hinc ad Patrem tuum illa vox querula: *Propter te sustinui opprobrium, operuit confusio faciem meam.* Et agnovisse hoc Patrem tuum profiteris, dicens: *Tu scis improperium meum, & confusionem meam.* Quæ major confusio, Dominum cœli & terræ spoliatum, indumento comparere? A te, velamen virgines, & alii in Martyrii duello acceperant, ut de fororibus S. Irenæ traditur, cum Iudex Dulcitijs illas denudari mandasset, vestes corporibus eripi nullâ vi

Ps. 21, 14.

Psal. 21, 19.

Ps. 146, 8.

Psal. 68, 8.

Ps. 68, 20.

potuère, pugnante pro eis & mordicus retinente togas pudore. Tibi verò Salvator tam facilè & contemptim omnia ablata, ut nudus remaneres? Propriè dixisti; *confusio operuit faciem tuam*, tu enim scis quanto pudore afficiebaris, & quanto risui adversariorum exonebaris? Pater vidit confusionem tuam, & commotus est.

*Christus
quare ter
denuda-
tus.*

Anima mea & tu considera, quantum patiebatur verecundia in Christo: si causam investigare volueris, ex te & tuis peccatis origo. Ter Dominus denudatus est, in ipsa primò flagellatione, secundò ante crucis bajulationem, nam coccineâ veste exutus & propriâ indutus fuit, tertio ante affixionem in cruce, in qua & nudus obiit. Non frustra hæc omnia, peccatum luxuriæ Dominus denudatione eluere decrevit, quod in triplici differentia accidit, peccatur cogitatione, verbo, opere. Cogitationes nostræ, vanæ, turpes, immundæ flagellârunt Dominum, & quia variæ tentationes concitant carnem, variis etiam instrumentis castigabatur sanctissima Caro, numerum enormium cogitationum quis assequeretur? nec facilè poterant numerari plagæ Christo inflictæ, ad multa millia ictuum ex-

um excepisse credibile est, significando absque numero inhonestas nostras esse Deum offendentes cogitationes: verba nostra, quàm profana, & scandalosa? complacemus nobis ut obscœnis locutionibus, & jocis abominandis tempus teramus, Salvator pro verbis exutus totus, & flagellatus.

Togâ illâ irrisoriâ, antequam vestiretur propriâ, ante bajulationem nudatus fuit, ibi cachinni, & ludus ex Domino: ibi scurrilia verba inimicorum audita: sic irriso, & vestito crux imposita, v& nostris confabulationibus, quibus iterum denudamus Christum, & crucem grandem sceleribus nostris imponimus ferendam?

Tandem ante crucifixionem tertio, deposito vestimento denudat⁹ est Salvator, ut consummationem peccatorum nostrorum, intelligamus. Quid enim aliud est, ad effectum perducere perversas cogitationes & verba, quàm Deum, ut hominem cruci affigere? ne moreremur in actu tam nefando, Dominus nudus mortuus est, ita opere impletum peccatum, crucifigit ad mortem nudum Redemptorem?

Occurrat tibi, anima, imago non tecti Salvatoris, & recordare, si te cogitatio

tatio movet ad illicita, reflecte cor ad ejus flagellationem, hæc te moneat, & terreat, sciens Dominum tuum propter te sustinuisse & pudorem, & dolorem: si tibi verba, & sermones inter sodales arrident, recogita Dominum tuum ante vestem reassumptam, & impositionem crucis, totum corpus apertum, & nudum ostendisse, verecundiamque ipsam in ruborem convertisse: si tu ad consummandum peccatum mortale, inferno instigante traheris, eleva oculos tuos ad denudatum, & mortuum in cruce Deum tuum, cohibe impetum, siste gradum, clavi amoris detinuerunt illum in ligno, & te clavi ejus doloris absterreant à peccato, ut mors ipsius vita tua sit, pudeat quidem te delictorum tuorum, sed non pudeat denudare in confessione: talis denudatio sola commendatur à cœlo. In te ipsa, verecundiâ excitatâ defige vultum in dilectum tuum denudatum, procidens, & adorans, ut merito ejus denudationis, pudorem, & nuditatem æternam evadas.

CAP. XXVIII.

Christi in terra ad Crucem clavis cum dolore affixio.

Patientissime JESU. Nudus, & prostratus in terram, cum summa immanitate militum aptabaris ad crucem, & fortè una manus primo post aliam clavis perforabatur, trahebatur, ingentique percussione vulnerabatur, tum deinde secunda manus succedebat ad poenas, & extendebatur cum dolore, ac vulneris dilatatione alterius? Pedes idem sustinuerunt, vel uno clavo uterque vel separatim ad lignum adacti: & si clavus aliquis, aut debilitate fractus, aut torsione ad partem inutilis factus, statim extrahebatur, alterq; loco ejus immittebatur, quanta tormentatibi Domine hæc omnia infligerant? Evangelistæ tam atrocem poenam omiserunt, vel relinquentes considerationi mortalium, & devotæ commiserationi, vel quòd satis fuerit, conquestum fuisse ipsum Dominum Patri, & nos cessasse aperire dolorem. *Foderunt manus meas, & pedes meos, dinumeraverunt omnia ossa mea,* quasi diceret, (supino corpore positus in terra, ut è diametro, objecto cœlo visui, liberiùs alloqueretur Patrem.) Ecce vides mi Pater, quanta ego patior pro humano genere eliberando à carcere peccati, ut tantùm tuæ justitiæ Divinæ
fatis

Psal. 21, 19.

satis fiat, inaudita in me omnia tormenta Judaica rabies exoneravit, nec satiat adhuc sunt, eò ad extremum deventum, ut perforarent clavis, & manus, & pedes meos, & ita quidem extendunt in latum, & longum corpus meum, ut faciliè dinumerare possent ossa mea, ita fortiter separârunt manum à manu, pedem à pede clavis, ut quælibet ossium compago, & ex flagellis præteritis, & ex renovata distensione, ad oculum appareret.

Pf. 21, 26.

Quid ergò inferre voluit Dominus: fortè vindictam optabat à Patre. Profitetur quidem ibidem se à Deo exauditum: *Nec avertit faciem suam à me, & cum clamarem ad eum, exaudivit me.* Et S. Paulus attestatur similiter: *Exauditus est (à Patre) pro sua reverentia:* Nam misericordiâ motus Deus Pater, videns tantum cumulum acerbis filii, non abnuebat, ut quod peteret, obtineret, sed quid rogârit in cruce, audiemus inferiùs, & bonitatem ejus mirabimur. Satis erat nunc manifestâsse, & ostendisse Patri clavis discerptam carnem suam, adeò, ut ad numerationem ossium feritas carnificum liberè accedere posset.

*Cur Christo
manus &*

Tu anima, audi hanc querelam: tibi enim

enim debetur devotè aure cordis at-
 tendere ad tantum Domini cruciatum ;
 voluptates , ad quas manus , & pedes ^{pedes per-}
 liberè relaxamus , expiabat Salvator , il- ^{forati.}
 lam Evæ manus extensionem ad po-
 mum , illos nostros impudicos tactus ,
 illa manibus perpetrata homicidia , illas
 ipsas manus , quibus mortem sibi alii
 inferunt , illa furta , & ablationes , tum
 per vim ab egenis extorsiones pecu-
 niarum , & redituum à subditis usque ad
 sanguinem , pro his omnibus tam enor-
 mibus delictis satisfaciebant sacrosan-
 ctæ manus Christi , clavis ferreis in-
 cruce distentæ . Idem de pedibus intel-
 ligendum , qui ad libidinem etiam cum
 molestia summa exornantur , tantùm
 ut laus foeminarum sequatur , choreæ ,
 & cursus lascivi , velocitas pedum ad
 effundendum sanguinem , tarditas au-
 tem ad bona opera , quæ quasi clavis
 acedix impeditur , ne Deum honore
 vero gratitudinis afficiat : Hæc ergo
 erat offensio justitiæ Divinæ : idcirco
 debebant satisfacere pro pravis cursi-
 bus nostris , innocentissimi pedes Re-
 demptoris , & consistere in ligno per-
 forati diris clavis .

Seriò contemplare anima tantam
 Domini afflictionem in delicatis mem-
 bris

bris ejus, & in terram te projiciendo, osculare manus, & pedes transfixos, rogando, ne propter gravia peccata manuum, & pedum tuorum, ibi te cruciet justitia Altissimi, ubi decretum irrevocabile fertur pro talibus offensis. Verum ex infinita misericordia potius hic tibi non parcat, quam in altera vita. Tu ipsa infigas sponte cordi, & corporituo dolorem, dicendo: *Castigans castigabit me Dominus, & mortem non tradidit me, quia dextera Domini fecit virtutem, & ob merita ejus. Pes meus stetit in directo, in Ecclesiis benedicam te Domine, & nunc quidem plorando, & in æternitate felici, tecum gaudendo.*

Psal. 117.

Psal. 25, 12.

CAP. XXIX.

*Elevatio crucis secuta, & immis-
sio ejus violenta in paratam fo-
veam, unde renovatio iterum
Christi dolorum.*

Patientissime JESU. Totus confixus clavis, elevatus es cum cruce in ærem, certè non molliter, ubi in animis furiosorum militum, & Judæorum excubaret compassio, ut te cubantem in lecto

lecto crucis, suaviter attollerent? nimis
 durè tecum actum, semper cadentim
 una alteri successit afflictio, ita, ut de a-
 cerbitate tibi inferenda mutuò certa-
 rent. Primò ergo fovea profunda facta
 est in terra, propter immissionem cru-
 cis: putârunt te Domine peccatorem
 & infernus, & mundus, & tanquam
 condemnato in oculis tuis foderunt
 foveam, hinc illud Regis lamentantis
 in persona tua: *Foderunt ante faciem* Psal. 56, 7.
meam foveam, sed miseri: inciderunt
in eam: verè inciderunt nunquam e-
gressuri è fovea gehennæ, & perpetuæ
damnationis: at tu foveâ hâc tuâ libe-
râsti nos ab illorum casu. Patres SS.
educisti è fovea limbi: educis alios è
fovea purgatorii: in hoc mundo mor-
tales educis è fovea peccati: ideò di-
ctum de te: ut mitiges ei (hoc est pec- Psal. 93, 13.
catori) à diebus malis donec fodiatur pec-
catori fovea. Antecedit casum gratia
tua, ibidem: Beatus homo, quem tu eru- Psal. 93, 12.
dieris Domine, & de lege tua docueris
eum, & in eodem Psalmo: Nisi quia Do-
minus adjubuit me, paulò minùs habitâisset Ibidem 17.
in inferno anima mea.

Auxilium omne ex tua passione:
 perforati sunt pedes tui, & manus, &
 latus, & ipsa crux perforavit terram;
 ut tot

ut tot foramina, & foveæ à voragine, abyſſo inferni gressus hominum eriperent, aperto ore infernus in foramen perpetuum omnes trahebat, tuæ cruci præparata fovea, avertit à tali præcipitio genus mortalium, imò cum cruce elevati sumus omnes, ut tu dixisti:

Joan. 12, 32 *Et ego cum exaltatus fuero, omnia ad me traham.* Extraxisti è luto fecis & miserix, & attraxisti ad paradisum voluntatis, & gratix. Sed carò hæc tibi con-

stitit elevatio Redemptor: quantus enim tuus dolor fuit, cum maximo impetu machina crucis in foveam præparatam incidisset, credibile est usurpâſſe te illum versum Regis Prophe-

Pſal. 21, 15. *tæ: Sicut aqua effusus sum, & dispersa, sunt omnia ossa mea.* Non aliter tecum

actum Patientissime Domine, sanguis tuus velut aqua ex omnibus membris exiit, ut fons latissimus, ex dilatatione, & conquassatione membrorum erupit. Non imposuisti silentium Prophe-

Jer. 18, 20. *fovea præparata, in persona tua: Num-*

quid redditur pro bono malum, quia foderunt foveam anime meæ? Certè valde malum redditum est, pro summo bono, & summo dono.

Verum, quid est Christe, quòd fodiatur

atur animæ tuæ fovea? Nonné corpori torquendo potius? Non frustra dicitur animæ, exprimendo intrinsecos cruciatus animæ tuæ, ob paucitatem salvandarum animarum, propter quas in foveam hanc demissus es.

Anima mea misera, vide & considera illam violentam impulsione crucis in paratum foramen, quâ effectum, ut clavorū dilatatione majorem aperitionem, & dolorem in pedibus, & manibus concitaret: fovea illa quatuor foveas, clavorum usa instrumento dilatavit. Quid de capite sacrosancto dicemus? Omnino ad lignum Crucis valido motu impactum, & spinarum aculeos adegit ad acerbiorē puncturam, & ut in cerebrum ulterius ingrederentur, impulit. Epitome, & congregatio Passionum inde renovata. Verè reddiderunt tunc Iudæi malum pro bono, & nos idem reddimus, dum nihil tantos toleratos Domini dolores æstimamus, & peccatis vel iisdem, vel novis foveam illam refodimus Redemptori, aut nos potius in barathrum scelerum ruimus ad foveam illam mœstam, & æternam miseri properantes.

Tibi consulo anima, immitte te vitæ
tuæ

tuæ tempore in foveam contemplationis, ruminando angustias corporis, & animæ Domini, ut in illam cœlestem altitudinem eveharis: cogita frequenter de fovea sepulchri corporis tui, quâ relictâ ad tempus resurrectionis, & conjunctionis carnis tecum, roga, ut te excipiat dextera Salvatoris, atque extrahat ab inferni, & purgatorii pœnis, atque inter eos collocet, quos merito dolorum suorum Patri æterno mercatus est.

CAP. XXX.

Divisio vestimentorum Christi.

PATIENTISSIME IESU. Sævire in sacrosanctum Corpus tuum, non poterant amplius milites & Judæi, evasisti manus eorum in patibulum crucis elatus, ubi nihilominus continuabas dolores, ne interim malitia otio vacaret, eandem in vestes derelictas carnificinam exercuerunt, & quidem duplici modo: unam in quatuor partes dividerunt, & sibi retinuerunt, super aliam miserunt sortes: Ipsi quidem ob lucrum, & fortè odium id fecerunt; tamen mysterium ignari ostenderant, sicut & in Iacob supplantatore primogeniti Esau factum, figura erat vestimento-

mentorum Christi. Inconsutilis tunica Christi, quid est aliud nisi unitas Ecclesiae? Ideò Salvator apprensus S. Petro Alexandrino, conquestus de Arrio, qui sibi tunicam dilaceraverat, id est, Ecclesiae unitatem sciderat, & nunc quot sunt, qui idem agunt? Nostrum saeculum infelix, quot protulit vestis Christi dilaceratores? istis bellis quid sit aliud, nisi dividitur Ecclesia, & in qua antea laudes Divinae decantabantur, jam novi Pseudoprophetae mordent, & invertunt doctrinam veram, & nomen Altissimi blasphematur? sed quia inconsutilis tunica, nunquam potuit discerpi ab operariis iniquitatis, permanet, & permanebit in grege suo Catholico, contra quem portae inferi non praevalent, donec erit unum ovile, & unus Pastor.

Alia autem vestis Domini rectè scinditur, in quatuor partes, & militibus cedit. Quid est vita hominis super terram nisi militia? *Regnum caelorum vim patitur, & violenti rapiunt illud, & illi* Matt. II. 6. 12. *super quos cadit bona fors praedestinationis: Verbum, & Evangelium Christi in quatuor Scriptores divisum, idem in quatuor mundi plagis disseminatum.* Europa, Asia, Africa, à multis
 I
 annis nificat.

annis impletæ sunt doctrinâ Christi. Per quartam etiam Americam dilatatur Religio Domini sancta, & pars ejus vestis operit illos gratiâ suâ, prædicationeque Evangelii expellitur jugum diaboli, sub quo hæctenus gemebant.

Denotabat quoque dissectio vestis, vel potius præfigebat certitudinem quatuor locorum, ex quibus Passio Christi conjunxit in cælum divisos electos, ex hoc mundo, ex limbo, ex paradiso, ex purgatorio. Ex hoc mundo, qui adhuc vivebant, & quos vivere sciebat bonis operibus in Ecclesia militante. Ex limbo Patres, qui multis annis expectabant particulam vestis innocentia accipere, adjuvante Passione. Ex paradiso Enoch & Elias, qui præstolantur adventum Antichristi, ut sanguine, in fine mundi defensâ veritate Evangelii effuso, veste immortalitatis ornati recipiantur in gremium Sanctorum. Ex purgatorio, ut renovatione quotidie memoriæ Passionis, per tremendum sacrificium liberarentur, quàm plurimæ à pœnis animæ.

In sortibus Mirabilis ludus fit ex vestimentis super Christi, sortes mittuntur de tam pretiosæ vestis misero thesauro, neque tamen illæ ipsæ sunt, quæ mys- sortes carent mysterio. Est ibi unitas
steria. nume-

numeri, & in cælo unus est Deus, duplex numerus, duplicem naturæ conjunctionem in Christo significat: Ternus, Trinitatis figuram designat. Quartus numerus, novissima totidem indicat: Quinarius, vulnera in cruce quinque Christi exprimit: Sextus, recogitationem sex dierum creationis in memoriam introducit, si sortes duplicentur, & ibi invenies anima meditatione solatium: Duplex numerus, novum & vetus testamentum esse proponit: Duplicatus quatuor angulos crucis Christi fuisse demonstrat: Bis ter repetendo, sex hydrias ex aqua in vinum conversas esse primo miraculo colligitur: Quaternus duplicatus, octo beatitudines necessarias ad salutem prædicat: quinarius item duplicatus, Decem præcepta servanda ante oculos statuit: bis sex numerando, duodecim Apostolos principes fidei nostræ à Domino electos testamur.

Ergo anima, occupa te circa ignominiam vestis cum fructu tuo, *ut exuens veterem hominem induas novum secundum Deum*; & cum sis nuda & inops, *cooperias te veste Salvatoris, rogando, ut cum fors de te in agone mittetur, exclames læta in separatione à corpore,*

Eph. 4.

v. 22.

Ibidem

v. 24.

re, converte Salvator planctum meum
in gaudium mihi, conscindas saccum
miserum corporis mei, & circumdes
me vestimento gloriae tuae.

CAP. XXXI.

*Irrisio Christi à Judais, dum in
cruce penderet.*

Patientissime IESU. Constitutus
in throno redemptionis, per cru-
cem à constitutione mundi designato,
justitiâ paternâ sic jubente & volente,
acerbitate dolorum plenus jacebas in
lecto salutis, cum & caput à tergo lig-
no premeretur, spineam coronam ma-
gis magisque cerebro imprimendo.
Et si poena manuum mederi dolori cu-
piebat, pedes eo majori cruciatu pon-
dus sustinendo corporis affligebantur:
& è contra; si pedes fatigati dolore, re-
quiescere desiderabant, in manus ele-
vatas redundabat sensus & Passionis &
ponderis. Inter luctum & fluctum al-
ternantium afflictionum, quæ tua vel
minima fuerat consolatio Domine?
Non possum magis verbis id exprime-
re meis, melius faciam, si tuis per Re-
gem poenitentem allatis utar: *In con-
specu meo sunt omnes qui tribulant me,
impro-*

*Psal. 68.
v. 21.*

improperium expectabit cor meum, & miseriam, & sustinui, qui simul contristaretur, & non fuit, & qui consolaretur, & non inveni: Detestandæ circumstantiæ & passionis, & circumstantium feritatis? & alibi per eundem Regem: Omnes videntes me deriserunt *Psal. 21.*
 me, locuti sunt labiis, & moverunt caput, sperabit in Domino, eripiat eum, *v. 7. & 8.*
 saluum faciat eum, quoniam vult eum: & iterum in alio loco. Deus laudem *Psal. 108.*
 meam ne tacueris, quia os peccatoris, & *v. 2.*
 os dolosi super me apertum est, locuti sunt adversum me linguâ dolosâ, & sermonibus odij circumdederunt me gratis. Pro eo, ut me diligenter, detrahebant mihi, ego autem orabam, & posuerunt adversum me mala pro bonis & odium pro dilectione mea. Ecce descriptio Patetica odii Judæorum, quo ardebant contra te Christe.

Aspexisti, & circumtulisti benedictos oculos tuos, an esset, qui in duro supplicio tui misereretur, & leniret compassione marorem. Cor tuum expectabat solatium, quæсивisti, & non reperisti consolatorem, ante mortem non est inventus, cujus viscera commoverentur, videndo innocentiam plus pati, quàm nocentes. Deriserunt
 te, lo-

Matt. 27.

ſ. 40.

Matth. 15.

ſ. 29.

te, locuti ſunt iniqua, addendo vulne-
ribus plagarum vulnera labiorum, &
moverunt capita ſua ſubſannando, &
dicendo, vah! *Qui deſtruiſt templum Dei:*
verum ipſi potius templum Spiritus
ſancti deſtruxerunt Sacraſſimum cor-
pus tuum in cruce dilaniatum exten-
dendo. Deſperare te fortè jubent, cum
ſpem tuam vanam reputant, & Deo
ſolo tuam committunt ſalutem. Et
hoc verè: quia Pater tuus ſalutem at-
tulit corpori tuo, die tertia à morte
incorruptibile, & impaſſibile reſuſci-
tando.

Prævidit ulterius David laudando,
tuam virtutem in Paſſione, neque tu
tacere permittis Patrem tuum, multò
magis nos redemptos ſanguine tuo, ut
exemplo tuo omnes incitentur ad lau-
des tibi decantandas: tu enim tanquam
ſummus Doctor in cathedra Crucis,
prædicâſti cumulum virtutum, & ad
imitationem invitâſti, ut os loquenti-
um iniqua obſtruatur: quia in pati-
bulo crucis exiſtenti, os peccatoris, &
os dolofi, ſuper te apertum fuit. Quæ
verò differentia inter iſta ora, & qui
peccatores, & qui dolofi? fortè Domi-
nus, omnes quicumque ad ſuam necem
innocentem conſenſerunt, peccatores
intel-

intellexit, at in duplici genere, alii
 ut Iudex Pilatus & milites, lictores,
 executoresque decreti, verè peccato-
 res, tantum absque dolo putantes ali-
 quo modo justè à Iudæis accusatum,
 ideò ut nocentem affligebant, & tor-
 mentis macerabant: Alii ut Iudæi, &
 peccatores, & dolosi, nam & afflige-
 bant, & instigabant contra Christum.
 Nonnè dolum ipsorum agnovit S Au-
 gustinus, dum linguâ occidisse eos Sal-
 vatorem, insolubili convicit argu-
 mento, gladio enim linguæ percusse-
 runt, clamando: *Crucifige, crucifige.* *Matt. 15.*
 Nonnè dolus ad oculum Pharisæorum *v. 3. &*
 apparuit, cum dixissent? *Nobis non li-*
cet interficere quenquam, aliud in ore, *Luc. 23. v.*
 aliud in corde coquebant? Nonnè do- *21. & Ioan.*
 lus: *Si Rex Israel est, descendat nunc* *19. v. 6.*
de cruce, & credimus ei? Majora mi- *Ioan. 18.*
 racula viderunt, & non crediderunt, *v. 21.*
 neque descensus illos ad fidem perdu-
 ci fecisset, dolus tantum fuit, ideò ad-
 ditur: *Circumdederunt me sermonibus*
odii undique. Circa crucem verba do-
 losa, & acerba, illusoriaq; evomebant.
 Debebant diligere Redemptorem pro
 tantis acceptis beneficiis, & ipsi modo
 contrario detrahebant, & insultabant.

Quid interim tu Domine dixisti: *Ego Psal. 108.*

autem orabam. Oratio tua exponetur capite sequenti.

Tu interim anima, expansis manibus ad crucis similitudinem, Redemptorem tuum lachrymis exora, ut suâ cruce à cruciatu æterno te liberet, & irrisiones diabolicas in vita, ac morte superare tibi concedat.

CAP. XXXII.

Primum verbum Christi, pro persecutoribus in cruce prolatum.

Patientissime JESU. In tanto contra te Judæorum fremitu, expectabatur aliquod verbum à te proferendum. multi id ipsum avidè desiderabant. Mater tua inprimis, quæ & corde, & corpore avelli à te non poterat. Stabat miraculosè sustentatâ gratiâ tuâ, & consolationis verbum præstolabatur, sciens te nosse omnia secreta cordis, te esse Patrem consolationis, te esse Deum, qui prævenis benedictionibus, & repleas dulcedine viscera afflictorum, si enim omnia expectant à te escam corporalē, ut des illis in tempore opportuno, id ipsum Mater tua exoptabat, ut pane & potu, quod est verbum

bum tuum reficeres, fame, & siti spiri-
tuali deficientem ipsius animam, erige-
bat aures, attollebat oculos, ut commi-
serationis affectum in eam inflecteres,
& compassionis sociam verbali, vel so-
ciare matre, vel solareris lenitate.

Dilata à te dulcissima Mater talis
gratia, sunt, qui te præcedunt, & ex-
torquent, verbum ex ore crucifixi, si
divinare permitteres, nescio an assequi
posses intentum: Si enim conservasti
hactenus (Domina) omnia verba filii
tui in corde tuo, hoc, quod proferetur,
oportet ut in separato conclavi cordis
tui diligenter abscondas. Thesaurus
est ingens, gemma pretiosa, raritas in
terra nunquam visa: Putabant aliqui
Dominum nullum miraculum in cruce
fecisse, ego cū Bellarm: judico, ma-
xima, & inaudita perpetrasse, præci-
pue in septem illis verbis. Ecce in hoc
primo verbo quid mirabilius ostendi
potuit, quam ut eo tempore, eo mo-
mento, quo totus in doloribus posi-
tus, circum circa sermonibus acutis
laceratus, oblitus omnium & matris
sue dilectissimæ, pro persecutoribus
oraverit.

Orationis ejus, si quis circumstan-
tias accuratè comprehendere vellet,

Luc. 23.

v. 34.

emphasim considerando, Angelico non humano intellectu assequi vix posset: *Pater dimitte illis; quia nesciunt quid faciunt.* Deprecatio tua nunquam Patri displicuit, semper accepta fuit, sed multò gratior jam è cruce. Ira enim Patris, quâ propter scelera nostra contra humanum genus efferbuerat, placata est Passione tuâ, tuæ verò Passionis, compendium & finis cruci affixio.

Videbat Pater justitiæ suæ satisfactum, successit ergo misericordia, & quæ hætenus aures occluserat, nec in conspectum admiserat ullius hominis vocem, surdis auribus pulsati erant cæli, facti ænei, paradisi accessus post expulsos Parentes nostros gladio arcebatur, clamor Patrum in limbo, licet attollerent voces suas, non penetrabat coelos, siccitas peccatorum dominabatur in mundo, pluvia gratiæ Divinæ nunquam in terram dimissa. Tandem penetravit vox dilecti, removit omnia obstacula, & impedimenta, auditum verbum, quod ad ipsa misericordiæ viscera pervenit Dei, & cælum aperuit, & ideò non Deum vocat, non alio titulo compellat Christus in cruce, sed Patris nomine utitur, *Pater dimitte.*
Pater-

Paternum ergo referat affectum, voluit quodammodo dicere Dominus: Ego sum filius ab æterno consubstantialis tibi, verum & nunc sum filius ut homo, obedientiæ & patientiæ excellens virtute, has è cœlo mecum attuli, quæ ignotæ erant hætenus in terra, itaque exaudi me, & ut Deum, & ut hominem! ut Deus, satisfeci tibi paritate substantiæ, ut homo, patientiæ, & obedientiæ usq; ad mortem merito, decreto me Pilati injustissimo submittendo, ut Deus, justitiam implendo, ut homo, misericordiam aperiendo, ut Deus abolendo peccatum, ut homo, pœnam ejus exolvendo.

Hac ergo de causa ignosci postulat à Patre, ut ipse recentes plagas, & vulnera considerando filii benigno vultu, paterno, concederet veniam & ne excusatio deesset, adiungit: *Non enim Ibidem sciunt quid faciunt.* Parcas mihi Do- 6. 20.
mine, sciunt quid faciunt, sciunt te esse innocentem, sciunt te exscripturis, & testimoniis Prophetarum verum Messiam esse, sciunt te nulli malum, multis bona secisse, & tamen in mortem omnes conspirarunt, & tu dicis: *Nesciunt quid faciunt.* O verè miraculorum supremum miraculum! Impetrâsti
I 6   Christe

Christe quod voluisti, ignorantia à te excusata: aliis, statim à morte, cum reverterentur percutientes pectora sua; aliis longiori tempore, aliis in senectute, aliis, & electis omnibus, ad consummationem sæculi subvenisti, ut poenitentiam abluti, licet mille sceleribus fuerint polluti, nesciant quid faciant: Obtinuisti enim omnibus indulgentiam.

Et tu anima, imitare Redemptorem, & si quid in te frater tuus peccaverit, statim non differendo, ei dimittas: quemadmodum Salvator tuus fecit: quatenus in iudicio extremo tibi vicissim dimittantur offensæ tuæ, & filius alloquatur Patrem. Pater dimitte illi, quia nescit quid fecit.

CAP. XXXIII.

Secundum verbum Christi ad Latronem emissum.

Patientissime IESU. Succedetne Mater post inimicos, pro quibus Patrem deprecatus es, & veniam impetrasti, ut eam etiam gementem, & dolentem alloquaris? Ostendit tacens ubera materna, suspiria, & aciem luminum dirigit ad te, sustinens cruciatibus inter-

internos? frustratur adhuc spe, & dif-
fertur colloquium ob majorem acer-
bitatem, ad augmentum meritorum?
latronem prius salvandum suscepiti,
Et licet omnes redimere decreveris,
tamen ex inscrutabili sapientia id con-
clusum, ut non pro omnibus (quo ad
efficaciam, & applicationem) verum
pro multis, copiosus tuus effunderetur
sanguis. Semper Domine con-
sueveras aliquos amare, aliquos repro-
bare, ut in Esau & Jacob factum, nunc
idem contigit. Duos latrones pœnæ,
non culpæ (ut innocens) socios habui-
sti, unus consecutus gratiam, alter re-
jectus, & ejectus è numero Candidato-
rum cœlestium: Quia tamen passim
nos mortales opponimus in subsidium
facinorum nostrorum (elevantes Do-
mini misericordiam) exemplum hu-
jus latronis, possentne dari causæ, cui
unò ferè temporis puncto, fontem
gratiæ & gloriæ adeptus hic? Liceat
mi Chryste, intellectui meo debili ali-
quot enumerare rationes, ob quas iste
ex malo latrone in bonum est trans-
formatus.

*Cur latro
in cruce
veniam
consecutus.*

Prima, inter tot circumstantes, ne-
mo tuus inventus candidicus, & de-
fensor, nisi solus latro iste, innocen-

Luc. 13, 41. tiam tuam publicè defendit, dicens: *Hic nihil mali fecit.* Omnes ad plagas, ad vulnera, ad crucem te Domine condemnârunt, latro verò absolvit te, & liberum à culpa, & pœna, publico pronuntiavit præconio.

Ibidem.

Secunda, suam culpam, & pœnam debitam, sociique latronis agnovit, factus enim est, se esse nocentem, & pro meritum crucem, illis verbis: *Et nos quidem justè* (id est, patimur) *nam digna factis recipimus.* Accommodatam suæ culpæ pœnam non diffitetur, in quo vis contritionis consistit, initium autem pœnitentiæ, notitia est, & confessio peccati.

Ibid, 6, 40.

Tertia, corripit socium, & ad viam reducere nititur salutis. *Neque tu timeas DEUM, qui in eadem damnatione es?* quasi diceret, propter scelera nostra condemnati sumus justissimè, tu ergo timeas Deum, & noli improperare nobis cum affixo cruci: resipiscere incipe, excita in te timorem Dei, quem ad latus vel in medio nostri habemus.

Quarta, agnovit in cruce nudum moribundum, ab omnibus despectum Deum esse, vidit sub tam conciso corpore & lacero, apertè latere Dei-

Deitatem: O magna fides, & ingens gratia.

Quinta, fiduciam habuit efficacem in te Domine, dicendo: *Memento mei:* *Ibid. r. 42.*
hoc innuit. Tu cum sis Deus, non potes oblivisci & rejicere, qui ad te confugiunt. Ego peccator, & latro non sum dignus aspectu tuo, suscipe me tamen, & noli deesse mihi, in his angustiis mortis memento mei.

Sexta, Regem esse te palam edixit, proferendo: *Cum veneris in Regnum tuum:* de Regno quis ei persuaserat? *Ibid. 6. 20.*
videbat quidem scriptum, in titulo te esse Regem Judæorum, non hoc terrestre interpretatus est, cœleste potius odoratus, firmiter credidit, & te è patibulo transferre debere sedem in cœlum, & ipsum secum eò deducere.

Septima, desiderium sequendi te Salvator, latro non celavit, rogavit ut simul tecum iret, & te comitaretur, oblitus dolorum suorum, non aliud in ore, & corde habuit, quàm ut eò citius tibi adhæreret, vitam post mortem, regnum post crucem, vitam post affixionem certò sperando, ideò antelatus Matri, meruit jucundam vocem tuam audire: *Amen amen dico tibi, hodie tecum eris in paradiso.* *Luc. 23, 42.*
Non simplici-
ter,

ter, verum addito juramento, certitudinem paradisi illi promisisti, desiderium implesti manendi tecum, nec distulisti ipsius sitim tecum convivendi: dicens. *Hodie*: id est, brevi satiaberis torrente voluptatis post dolores toleratos. Et quia de Regno meo credidisti, fiducia non frustraberis, quia *meum eris in Paradiso*. Deum me agnovisti, ego te non decipiam, nam quod promitto, juramento me obstringo, addendo, *Amen*: id te habiturum, quod desideras: Defendisti me a socio mihi illudente, & ego tibi præparabo coronam paradisi, quâ caput tuum exornabo: Innocentem me declarasti, & te nocentem esse prodidisti, & ego ex latrone Sanctum te faciam, remissisque tuis peccatis, mecum in gloriam introducam sempiternam. O felix latro, unus talis, quia semel Dominus in cruce pependit.

Ergo anima, admirare talem latronem, neque tamen differas ad ultimum vitæ poenitentiam, rarum hoc, in modo unum exemplum extat, potius suppliciter venerare Salvatorem, ut tempestive per contritionem placatus, dicat etiam tibi, *meum eris in Paradiso*, licet non hodie, nec statim, exolvendo &
hic

hic, & in purgatorio pœnam justè infligendam.

CAP. XXXIV.

*Tertium verbum ad Matrem
& Ioannem, à Christo pro-
nunciatum.*

PATIENTISSIME JESU. Tandem postquam latronem tuâ Passione lucratus es, Matrem, & Discipulum stantem non dedignatus es alloqui, instruens nos pro carnalibus, cœlestia potius curare, salutis propriæ, & alienæ magis rationem habere, quàm propinquorum, bonorum fortunæ, ipsumq; Parentum. Nos verò contrarium agimus, toti rebus caducis, & assiduè invigilamus, ad consequendam vitam perpetuam vix aliquando aspiramus. Sed Domine, qualia tua ad Matrem verba? *Mulier ecce Filius tuus.* Nescio *Ioan. 19.* an non majoris afflictionis ignem in corde promoverint, quàm refrigerii vento lenierint commota viscera materna? Nonne Mater hæc tua? Nonne amore cæteris majore, omnibus aliis dilapsis perseverat sub cruce? Nonne uberibus maternis, ut antea pascebat te, jam brachius sustentare, & detegere

Cur Christus in cruce pendens, non Matrem, sed mulierem vocavit Mariam.

gere sanguinem cuperet? Nonné commori tibi vitæ pretio, præferret? Nonné evolare in aera vellet, ut cruci tuæ simul configeretur? Et tu non Matrem, sed mulierem vocas? Non caret mysterio.

Quando in mundo conversabaris, eras subditus Matri, & ita eam appellabas: jam ex hoc mundo ad Patrem iturus, & iterum sedem tuam divinam reassumpturus, Matrem vocare noluisti, quam orbam relinquebas, Deum Patrem in primo verbo nominando, ad terrena descendere noluisti, vitamque hanc finiendo, & Matris, & Filii nomen, ut cessaret, decrevisti: non ergo addendo mærorem Matri, tali verbo allocutus es.

At fortè aliquot de causis id factum. Prima sit, ut te Deum verum in cruci declarares, qui aliter ab æterno genitus & sine matre, & licet crucis atrocitate visâ, oculi carnei vix te hominem esse judicarent, ut de te Propheta: *Ego autem vermis sum & nõ homo*; tamen in oculis Dei Patris, verè ejus te Filium esse non celabas, maximè que tempore Passionis abscondit⁹ à cognitionem mortalium, Deo Patri te Filium manifestasti, ut citius obtineres decreti contra nos lati abolitionem. Se-

Psal. 21, 7.

Secunda, verum dolorem agnoscebas in Matre, quæ se mulierem derelictam plangebat, idem & tu affirmabas, quod ejus cor mollire debebat, cum videret gratam accidere tibi ipsius compassionem, quæ dilecto placere omnibus rebus anteponebat.

Tertia, ut esset distinctio, & interstitium inter filiationem tuam & Joannis: sicut enim per Angelum Gabrielem instinctu Spiritus sancti, Mater tua renuntiata est, & proclamata, sic tuo ore in cruce Apostolus dilectus Matre tuâ cohonestatus est.

Quarta, ut in eo ipso Matrem consolareris, in quo major eminebat dolor: De amisso filio lugebat, & se quasi non esse Matrem sentiebat. Itaque tu Domine appellatione mulieris, locuti, alterum filium concessisti (& si dicere ausim) tuo juri renunciasti. Ad Joannem convertis reciprocè, & in Matrem suam, tradidisti: *Ecce Mater tua.* Pro uno verbo interpretatur Ecclesia, & ad Matrem, & ad Joannem tua prolocutio, & verè sic. Castitati unio debebatur, Matrem cum Filio uno verbo conjungi decebat. Certè Joannes præmium ingens tulit perseverantia. Quid enim nobilius ei contingere

Joan. 16.
9.28.

poter-

póterat , quàm Dei Matris Filium , ab ipso Deo in suggestu Redemptionis proclamari ? quàm fratrem Dei publicari ? Ita & anima , sub cruce stare , & de Passione Christi participare , ejus meriti est , ut Filii ejusdem Matris vocentur à Domino , & in terris hîc , nam in cœlo filii Dei vocabuntur. In Matre sua Salvator Ecclesiam designabat , in Ioanne nos , in vera Catholica religione existentes , figurabat. Quid ni ? In Ioanne nos omnes Matri suæ commendavit. Recepit itaque eam Discipulus in sua , fovebat , nutrieat , colebat , ut Matrem.

Exemplum sequaris anima , in corde tuo habitet dilecta M^{aria} , vera Mater nostra , semper adhæreat præcordiis tuis , reficias te memoriâ ejus , ut recreeris delectabiliter : proficias de virtute in virtutem , ut consoleris utiliter , in cursu peregrinationis tuæ : assiduè eam invoca , ut consummes feliciter : Quando cogitas te cruce cum dolore , realiter aditas Matri & Joanni. Quid jucundius , quam talibus sociari ? & quidem , cogitatione nunc , erit quando poteris deduci ad locum habitationis coelestis , ut & mente tè recipias in sua , jam Filium , jam Matrem foveas in
cor-

corde tuo: tua hæc est terrena residentia: transfereris propterea in perpetuam Dei hæreditatem, ubi mansiones multæ sunt, & pro te ex infinita ejus misericordia, non deerit sedes; quod proci dens coneris impetrare.

CAP. XXXV.

*Ante quartum verbum Christi
tenebra.*

Patientissime J. E. S. U. Non decebat aliter sub tempus mortis tuæ, cum terra hominem factum, Deum non lugeret, necesse fuit, ut squallida umbra, coelum, tantum facinus deploraret. Hominem esse te putavit tellus, & illum quidem crassissimo errore, non bonum, quia damnavit, quantæ tenebræ? Siebat populos Hebræus Messiam venturum, signa, quæ D. Joanne Baptistâ digito monstrante, erat factururus, non ignorabat, imò euntem clamantem audiebat: *Ecce Agnus DEI, Ioan. I, 29. ecce qui tollit peccata mundi.* Per os Prophetæ, ut è tenebris illis corda eorum emergerent, lectioni propositum: *Illuminare his, qui in tenebris, Ioan. I, 79. & in umbra mortis sedent, ad dirigendos pedes nostros in viam pacis: viâ pacis*

Isai. 60, 1. cis per te Domine calcata, & rubicun-
 do sanguine notata. Alius item ex Pro-
 phetis invitat Hierusalem, ut surgat è
 tenebris: *Surge illuminare Hierusa-
 lem, quia venit lumen tuum, & gloria
 Domine super te orta est, quia ecce tene-
 bræ operient terram, & caligo popu-
 los.* Lumen fuit non aliud, nisi Chri-
 stus.

*S. Dionys.
 Arcop.* Tenebræ hæ, quæ in Passione ob-
 scurarunt terram: & tamen nihil pro-
 fuerunt, omnes similes admonitiones,
 noluit nominatus populus Hebræus
 credere, obturante malitiâ aures: no-
 luit pejori ignorantia, quia minus vi-
 derunt & intellexerunt, quàm Pagani.
 S. Dionysius in errore Ethnico exi-
 stens, videns has in monte Domini te-
 nebras, erupit in illam vocem: *Aut
 Deus naturæ patitur, aut machina
 mundi dissolvetur.* Et Judæi adstantes
 propè, & intuentes hæc omnia, nihil
 commoti in tenebris incredulitatis
 perseverantes, persuadente inferno,
 delitescabant.

*Sol & Lu-
 na, cur in
 morte
 Christi.* Quando ergo non dolebat tellus ob
 mortem Filii Dei, cœlum induit lugu-
 bre pallium: Sol & Luna, contra cur-
 sum consuetum, & motum cœlestem,
 tenebras assumpserunt, ut vel sic erudi-
 rent

rent ignorantem mundum, & quale fa- *tenebras*
 cinus in Deum commiserit, docerent. *induerunt:*
 Sol, Deum esse qui patitur, agnovit,
 cum lucem ab ipso creatam abscon-
 dit, indignum ratus lucere tum,
 cum Creator lucis, & humanitate, &
 mortalitate obscurabatur. Luna, mu-
 tuatum lumen non recipit à sole, cum
 humanam naturam à Deo assumptam
 in tormentis summis pendere vidit, vel
 potius videre noluit. Sol Christum
 designavit, qui hætenus prædicatione,
 conversione, sanatione, ad vitam æter-
 nam instructione prælucebat, nunc
 elinguis penè factus indecenter mori-
 ebatur, & sol operari lumine suo de-
 sinit, tenebrisq; suis tacentem sequeba-
 tur. Luna Matrem adstantem repræ-
 sentavit, quæ antea illustrata, conver-
 satione dilecti Filii, plena gratiâ erat,
 jam quasi repulsa, & alteri tradita, de-
 solationis illius miseriam plangebat,
 noviluniumq; maternitatis atro luge-
 bat colore. Tu Domine, ut verus sol
 & increatus, valedicebas cum angustia
 animi terræ, creatus sol oblitus pro-
 prii luminis, quasi relinquebat terram.
 Tu vera Luna, Mater Dei, non conso-
 lationes, sed acerbitates participando
 à tuo sole, defecisti languida & obscura,

in luctu novi doloris mansisti. Qualis tua Christe lucta erat cum morte? cum ferè tribus horis nihil admittendo solatii, ut plus patereris, noctem è die fieri permisisti: utque augmentum succederet dolorum, diem in noctem vertisti.

Cur tenebra tribus horis facta.

3. Reg. 19.
6. 18.

Cur tamen trium horarum spatio lumen subtractum? fortè sæculorum spatia, quæ tenebris infidelitatis totum orbem cooperuerant, designata sunt. In Lege naturæ, vix in arca reperisti aliquot, qui evaserunt diluvii pœnas. Enoch transportatur, Job ab ipso Deo commendatus, rarum lumen fidei in orbe: In lege Mosaica quàm pauci illuminati? vix ipse Deus invenit sex millia in tanto mortalium numero, & gloriatus est de tot servis, *qui non curvaverunt genua ante Baal*; licet Elias non putaverit tam magnum numerum. In deserto non multi credentes: ex Exploratoribus terram sanctam duo tantum splendentes fide inventi: ipse met Moyses defecit in fide, cum de petra, educere posse aquas Deum hæsitasset. D. Joannes in Apocal. centum quadraginta millia Judæorum tantum, lumine æterno condecorandos præsciivit. In lege gratiæ, majus quidem lumen

lumen ab initio, sed & tenebræ reper-
tæ, jubebat afferri, & narrabat allatum
lumen Simeon cantando: *Lumen ad* Luc. 2, 32
revelationem gentium; verum etiam
addiderat: *positum in ruinam & resur-*
rectionem, illud lumen. Ecce jam, Do-
mine, cum tuo Patre cœlesti calculum
inibas, ponendo ante oculos tuos ele-
ctos, & vicissim tot sectas diversas, &
improbos Catholicos, quibus mors tua
in ruinam, & quibus in resurrectionem
foret.

O anima meæ gemens & tristis, in te-
nebris ex habitu peccatorum contra-
cto sedens, surge & illumina, quia
venit lumen tuum Salvator, & passus
est. Roga ergo, ut ante decursum vitæ
in tenebris poenitentiae, emundando
dilecta tua, possis in limine alterius vi-
tæ, cœlesti lumine Majestatis abscondi-
tæ Divinæ, in æternum illuminari.

CAP. XXXVI.

*Quartum verbum à Christo
in cruce prolatum.*

Patientissime JESU. In summo gra-
du patientiam declarasti, & os lo-
quentium iniqua obstruxisti, cum di-
ceres: *Deus meus, Deus meus, ut quid* Marc. 25.
deres- F. 34.

derelequisti me? verum ut apes ex herbis odore grato fragrantibus, suavissimum mel colligunt, sic araneæ ex iisdem venenum conficiunt: non aliter ex tuo sacratissimo verbo factum, inventi perversi, qui non erubuerunt blasphemix virus evomere, & te in desperationis (quod horret & mens cogitare, & calamus scribere) foveam incidisse. Apage infausta aranea Calvinæ, mel dulcissimum exprimere tu anima potes, consideratione locutionis Domini: Optimè agnovit D. Paulus, dum suâ sententiâ prædicationem crucifixi fore: *Judæis scandalum, gentibus stultitiam*, prædixit. Et nostro ævo sectis variis, nonne scandalum oritur? nonne stultitia? Quidam affirmabant, non Salvatorem passum, sed phantasma, alii utramque naturam & Divinam, & humanam Passioni submiserunt, similesque nugæ subtilitate curiosâ & blasphemâ excogitaverunt.

Tu Anima recto tramite ito, immitte in cor distinctionem, & pondus verbi. Non dixit Dominus: *Pater*, ut *quid me derelequisti*, ut in primo verbo, sed Deum, & iterum Deum bis in clamavit, ut utramque naturam exprimeret, & se, & Deum verum, & verum

hominem proprio ore confiteretur, voluit significare, dicens ad Patrem: Tu es Deus meus, qui ab æterno me similem tibi genuisti, iisdem proprietatibus, attributis ornasti, ut in omnibus æqualis tibi sim, (nam & ante Discipulis dixerat: *Ego & Pater unum sumus,*) in illa ergò natura Divina cùm sim, etiam assumptâ humanitate, in Cruce pendendo nihil patior. Impassibilitas est propria naturæ meæ Divinæ ab æterno, licet totus mundus conspiraret, nihil mihi nocere potest: Verùm in natura humana verè patior, verè exolvo debita, verè à te Deus meus, à quò animam & corpus in tempore accepi, fateor me in tormentis à te esse derelictum, cum enim accessit resolutio & tua & mea, ut iustitiæ pro omnibus peccatis totius mundi satisfacerem, scivi onus esse magnum cum Psalmista repetendo illa verba: *Iniquitates* (non meæ, sed populi mei) *supergressæ sunt caput meum, & sicut onus grave gravatæ sunt super me,* totus laceratus plagis, onere spinæ Coronæ super caput meum gravatus sum.

Præsciveram ego me derelictum à te fore Deus: si enim consolationes aliquæ intermixtæ doloribus fuissent,

Ioan. 10.

6.30.

Psal. 37, 5.

tolerabilior Crux esset, at plenè expiare decrevi delicta hominum: Calicem propinatum mihi, in horto à te ad feces, usque exhaurire proposui, & quid restabat, nisi ut omni undequaq; adveniente solatio privarer. Scelera enim mortalium ita misericordiam tuam læserant, ut irata justitia æternos cruciatus prævaricantibus præparaverint: ideò ego advertendo furorem tuum, & sententiam tam justam molliendo, commutavi ad tempus in tantos meos dolores, ut me derelictum à te (à quo nunquam separari potui) esse voluerim, & id publico in loco confessione meâ non celaverim. Conversus verò ad nos, ut Magister docuit, quanta sit gravitas peccati, ut tam dilectus Filius alienis sceleribus cooperatus, derelictus fuerit à benignissimo Patre, Deus in humana naturâ à Deo, consolationis fons, à Patre totius consolationis.

Hic siste gradum mentis anima mea, intuere interno & externo oculo crucifixum, condoleas illi, vel potius tibi, cujus causâ in tantas angustias reductum vides pro te Salvatorem; Si ergò, pro tuis sceleribus immittit tibi Deus aliquod flagellum, non molestè feras,

feras, non incuses cœlum, & Dominum cœli, non te innocentem, & minime promeritam pœnam judices: potius dic: justè hoc patior, & minus quàm merui: justè à te derelinquor in tribulatione pro meis delictis, cum Dominus pro meis fuit derelictus, & cum mihi propono hæc omnia propter meam salutem facta esse, infinitas Majestati tuæ Divinæ ago gratias, & peto, ne me in agone derelinquas ultimo, imò sanguine tuo corrobore, & singulari gratiâ adjuves, & sicut Martyribus & Sanctis tuis videbaris aliquando defuisse, aliis in turpibus cogitationibus, à corde discessisse, tamen & auxilium submittendo, & vagas cogitationes repellendo, victoriam obtinere concessisti, mihi quoque Clementissime Domine subvenias, illucq; introducas ubi nunquam à te disjungi possim, verum visione tuâ aeternâ in æternum frui concede.

CAP. XXXVII.

*Quantum verbum à Christo in
Cruce prolatum.*

Patientissime JESU. Quis dubitasset in tanta atrocitate pœnarum, ut

- non sitires? Per multas horas fatigatus
 verberibus, & crucis onere in proces-
 sione longa, & extensione membrorum
 in cruce laniatus, & elocutione verbo-
 rum: præsertim valido clamore præ-
 cedens, verbum pronuntiando, lassus,
 raucedinem guttur tuum delicatissimū
 contraxit, inde ingens orta sitis. Diversè
 ab Evangelistis describitur, in siti tua
 potūs à Judæis propinatio. S. Joannes
Ioan. 19, 28 sic: *Postea sciens Jesus quia tam omnia*
consummat a sunt, ut consummaretur scri-
ptura dicit: Sitio, vas ergò positum erat
aceto plenum. Illi autem spongiam ple-
nam aceto, hyssopo, circumponentes obtu-
lerunt ori ejus. S. Lucas: Illude-
bant autem ei, & milites. accedentes & a-
acetum offerentes illi; S. Marcus bis po-
Mar. 25, 23 tūs mentionem facit, dicens: *Dabant*
ei bibere myrrhatum vinum, & non acce-
Ibid. 36. *pit, & iterum: Currens autem unus &*
implens spongiam aceto, circumponensque
calamo, potum dabat ei. S. Matthæus
Matth. 27. *etiam duabus vicibus propinatum po-*
6. 34. *tum annotat: Dederunt ei vinum bibere*
Matth. 27. *cum felle mixtum, & cum gustasset, no-*
6. 48. *luit bibere, & inferius: Continuo currens*
unus ex eis, acceptam spongiam implevit
aceto, & imposuit arundini, & dabat
ei bibere.

Considera anima duabus vicibus si-
 ve Judæos, siue milites obtulisse po-
 tum Domino ante crucifixionem: vel
 vino mixtum, vel myrrhatum vinum;
 crucifixo & declaranti se sitire acetum
 appositum ori: Quis unquam tam a-
 maro potu credidisset in tormentis re-
 fici Redemptorem? Consuetudo fuit
 & est, ut ante mortem recreentur, & re-
 focillentur vires condemnatorum, bo-
 num vinum bibendum conceditur, &
 puto latronibus duobus id factum, so-
 lus Dominus & ab hac concessione
 exclusus, magis potius afflictus: Quis
 fel & myrrham posset bibere, ideò no-
 luit ipse. Postea affixo cruci, acetum
 circum positum labiis. Ita displicuit
 utraq; potio Christo, ut prius per Pro-
 phetam lamentaretur: *Dederunt in-* *Psal. 68. 22*
escam meam fel, & in siti mea potabe-
runt me aceto. Talisne gratitudo se-
 cuta? Dominus saturaverat in deserto
 septem millia panibus: Dominus e-
 duxerat è petra fontem, ut populus
 Hebræus sitiens impleretur; Domi-
 nus Samaritanæ obtulit aquam, ex qua
 si biberet, non sitiret in æternum:
 Dominus clamabat die magno festivi-
 tatis: *Si quis sitit veniat ad me, & bi-* *Ioan. 7. 37.*
bat, & cum Dominus ipse sitit, datur
 ei fel,

ei fel, datur ei acetum? O ingratitude
mortalium! sic fieri debuit, imò ut fie-
ret ita placuit Domino nostro. Ideò

Joan. 19.

6.28.

S. Ioannes addit: *ut consummaretur
Scriptura. Dixit: Sitio.*

Matt. 5, 17.

Pendens Salvator sciebat de se scri-
ptum, & ut omnia, quæ de ipso à Pro-
phetis erant prædicta, ad effectum de-
duceret dicendo: *Non veni solvere le-
gem, sed adimplere.* Urgebatur duplici
siti, ideò bis potu tractabatur; unâ ex-
ternâ oris, ut dolor lingvæ & labiorum
restaretur, potuque execrabili, quem
& rejecit; majus adderetur tormen-
tum. Internâ alterâ, & hæc major,
quàm potius exprimere voluit verbo:
Sitio. Noverat ex nimia, & inexhausta,
& absque fundo charitate, non omnes
salvandos fore, licet tantis Passionibus
anima ejus obrueretur, itaque tali ora-
tione usus ad Patrem. Propinasti mihi
calicem exhauriendum in horto, teci
satis mandato tue ebibi totum; cur
videam non omnes Passione lucrandas
animas; adhuc sitio: porrige similem
calicem & nilum sumam; tantum ele-
ctorum augeatur numerus, imitati
hanc sitim Christi Sancti. David, quo-
modo licet usque ad animam ejus in-
traissent aquæ, extollit vocem dicens:

Quem-

Quemadmodum cervus desiderat ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus: variè sitiebant Sancti: alii, ad gloriam Dei aspirabant, ut hic; *Sitibit anima mea ad Deum fontem vivum, quando veniam & apparebo ante faciem Dei.* Psal. 41, 2. Alii, ut paterentur sitiebant, ut illi: *Auge patientiam, & auge dolorem.* S. August. Alii, ut lucrarentur animas, ut illi: *Cupio anathema esse pro fratribus meis.* Rom. 9, 3.

Tu anima mea sitias hoc, quod DEI misericordia vult, ipse te reïgna voluntati, Salvator sitit tuam salutem, dicens: *Sitio.* Porrigesne illi fel & acetum? Damnares te ipsam, & tamen cum Judæis id facis, peccata tua mortalia, sunt fel, venalia acetum, hæc propinas Domino pro omnibus, quæ retribuit tibi, sitias potius verum amorem Christi, ipse te certò reficiet, crede mihi, & hîc cibo cœlesti in Eucharistia, & in altera vita cibo visionis suæ, ut non esurias, neque sitias in æternum.

CAP. XXXVI.

Sextum verbum à Christo pronuntiatum in cruce.

Patientissime J. E. S. U. Nunc tandem
 deventum ad finem, & comple-
 mentum tuæ vitæ, vel potius nostræ
 redemptionis, & de te per Prophetas
 prædictionis: ideo *Consummatum est*,
 Sanctissimis labiis enuntiasti; nam cum
 ante ut consummaretur Scriptura di-
 xisti: *Sitio*: ita cum nihil restaret:
Consummatum est: subintulisti. Ante-
 quam hoc verbum examinabitur, for-
 tē dubietas occurret? Cur si consum-
 matione omnia impleta, adhuc unum
 verbum, quod sequeretur, restat? Cer-
 tē ruminando, quid posterius Dominus
 elocutus sit, potest aliqua oriri quæ-
 stio: si enim consummata erant omnia,
 quare intererat, ut Spirit⁹ Patri redde-
 retur post consummationem. Et tamen
 ratio, & textus Evangelistarum magis
 inclinatur, ut præcedat verbum: *Consum-
 matum est*.

Ratio hæc, quæ facta sunt hætenus,
 propter nostram salutem sunt acta, at
 Deo Patri offerre, & reddere ac-
 ceptam animam ab obedientissimo Filio
 dignum erat, ut in articulo egressus a-
 nimæ à benedicto corpore, peragere-
 tur extremum obedientiæ. Deinde
 cum in S. Johanne legatur, dixit: *Con-
 summatum est*, & inclinato capite, tra-
 didit

didit Spiritum. S. Lucas autem : *Clamans* Iesus voce magnâ, ait : *Pater, in manus tuas commendo Spiritum meum :* & hac dicens expiravit. Potuit ergo inclinando caput adhuc dixisse. Et cum duo Evangelistæ Primi, voce magnâ clamâsse Dominum ante expirationem docerent. S. Lucas hanc vocem tradit fuisse, commendationem animæ Patri, convenientius itaque : *Consummatum est :* antecessisse ultimo, quod ponetur verbo.

Matth. 17.
v. 50. &
Luc. 23, 46.

Nobis potius considerandum superest, quid hoc verbum denotet : *Consummatum :* & quid intellexerit, Christus in Cruce. Inter alias causas descensus de cœlo Redemptoris fuit, ut adimpleret omnia Prophetarum oracula, quòd tam diligenter executus est, ut ipse dixerit sæpius. *Iota unum, aut unus apex non præteribit de lege ; donec omnia fiant :* id potissimum in mysterio incarnationis, & Passionis clarè patet, si attentè conferas & Psalmos, & Prophetarum scripta, ad unguem Salvator implevit, ut ergo & in cruce Testamentum condendo idem approbare, dixit : *Consummatum est :* Totum, quod de illo à Prophetis fuerat præcognitum. Vita Christi exemplo

Matth. 5. 18.

nobis fuit, & quasi manu ducebat, quomodo nostram eidem conformare deberemus, ideo non aliquam specialem, communem potius elegit, sapè admonendo. *Exemplum dedi vobis, ut sicut ego facio, ita & vos faciatis.*

Ioan. 13, 15.

Ideo S. Iohannes dixerat ante institutionem SS. Sacramenti in illa ceremonia ultimæ

Ibid. 6, 1.

coenæ: *Cum dilexisset suos, in finem dilexit eos;* id est, usque ad hoc ultimum

verbum in cruce dictum: *Consummatum est,* intelligere voluit Dominus, quæcunque potui facere & pati, omnia ista pro liberando humano genere facta: propterea canitur die Passionis de Salvatore: *Quid ultra facere debui, &*

Isaia 5, 4.

non feci? Ac si dixisset: ad ultimum habitum insudabam structuræ redemptionis, jam eam absolvi. Consummatum est ædificium tam nobile, & tam gratum Deo Patri. Verum reliquit nobis, ut ante dictum est, exemplum, & quidem duplex, & omnium virtutum semitam, & perseverantiæ studium.

Passio itaque Christi est prototypum singulare, ex quo anima Christiana possit aliquam virtutem sequi, & illam pro scopo itinerarii sui constituere, hinc Sancti præcipue in una aliqua virtute excelluerunt, ut S. Franciscus in humi-

humilitate, S. Paulus in doctrina, & alii Martyres in patientia, Confessores in charitate, Virgines in castitate, hæ virtutes ex vitæ Domini imitatione deductæ. Etenim in excessu, in Salvatore nostro concurrerunt omnium virtutum eminentiæ. Patientia sine exemplo, (non enim naturaliter id perferre ulla poterat creatura, quæ à Domino perpeffa legimus) humilitas profundissima, cum qua certare nemini concessum: Mansuetudo inenarrabilis, cui non datur assimulari: silentium perfectum, quod caret paritate; Charitas supereminens, quæ è coelo allata, in coelum in summo gradu excellentiæ cum Domino ascendit.

Quare consummatum verè nostræ redemptionis opus, ad summam devenit perfectionem, non datur ultra. At, ad omnes has virtutes perseverantia necessaria, hæc omnes coronat, ipsa est laurea perfectionis omnium, ut ergo doceret nos, & perseverantiæ donum in cruce impetraret à Patre, Redemptor dixit: *Consummatum est*, rogando Patrem, ut electis ad ultimum halitum perseverantiæ gratiam imperiretur.

Væ anima tibi, pro cuius salute

consequenda, ad consummationem. Christus laboravit, & tu in tua propria absente perseverantia oscitanter procedis? Roga demisse Christum, ut ipse det tibi ad consummationem spiritus ultimi tui, in ejus servitio durare, ut possis dicere liberè in extremo transitu, fidem servavi, cursum feliciter consummavi.

CAP. XXXIX.

Ultimum verbum, à Christo in cruce dictum loco Epilogi.

Patientissime JESU. Liberalitas tua in vita, & in morte enituit omnibus, omnia enim nihil sibi relinquendo distribuisti, & si posset prodigalitas virtus vocari, (quod absit) in te eminenter appareret, de te tu ipsemet dixisti: *Vulpes foveas, & aves nidos habent, & Filius hominis non habet ubi caput reclinet.* O verè sic? sed nonne in cruce habuisti ligni residuum supra caput, ubi illud deponeres? Fuit quidem lignum, sed quòd amplius læderet venerabile caput, cum applicare voluisti ligno, intermedia spineæ magis pungebant, acrius intrabant in cerebrum, retundebantque acumine repositum

Matth. 8.
v. 20. &
Luc. 9, 58.

sitū verticem, veriū quòd nec in cruce fuit capiti hospitium, nisi ad tormentum, omnia distribuisti dona supernaturalia, virtutes tuas, potestatem miraculorum in discipulis reliquisti, in Passione, & morte sanguinem copiosissime sparsisti in terram, in parietes, in columnam, in carcerem, in vestes, in plateas, in crucem, ut omnibus prodesset ad salutem. Crucem tuam integram permanere prohibuisti, immò in minimas particulas dividere mandasti, ut multis solatio esset, & participatio tui, de morte, & diabolo triumphi: Vestes militibus, quasi pro stipendio, in lusum cessisti: Matrem Joanni, & vicissim commendasti: Paradisum Latroni aperuisti. Corpus terræ commisisti.

Nihil restabat jam nisi Spiritus, & ille cui? Non debebatur Spiritus reddi, nisi ei à quo est acceptus, nisi ei cum quo est Spiritus, nisi ei cum quo in æternum erat mansurus. Patri ideò dixisti: *Pater, in manus tuas commendo Spiritum meum*: Non vocas Deum, *Domine*, sed Patrem appellas, parando enim reditum in cœlum, depositā sarcinā mortalitatis in sepulchro, revertebaris quasi ad primogenituram tituli Filii, quem habebas, antequam
mun-

Luc. 23, 57.

mundus esset, dixisti hoc verbum, ut obedientiam præstitam tanquam Filius Patri, usque ad ultimum exitum animæ è corpore testareris. Pronunciasti illud, ut placatam iram paternam hominibus declarares, ita ut omnes filii electi possemus nominari Patris æterni, Tu primogenitus omnium decedens è mundo vocasti Patrem. Ut autem ad oculum ostenderes, expectasse spiritum tuum cum voluptate Patrem, uti Filium è longinqua, & periculosa redeuntem peregrinatione, idcirco addis: *In manus tuas.* Si enim filium prodigum illum in Evangelio, licet indignum, & qui omnia bona à Patre accepta cum meretricibus consumpserat, & dissipaverat inutiliter, tamen receptum à Parente legimus, quid putamus, qualiter Deus Pater Spiritum Salvatoris, omnibus hostibus superatis, tam multis redemptis, morteq; insuper suâ, morte contritâ, salutaverit, exceperit, in amplexusque ejus ruerit? Non potest comprehendi hoc intellectu mortali, nihilominus adumbrare voluit Dominus, & hac de causâ adjecit Spiritum se resignasse in manus Patris.

*Manus Dei
Patris quæ?*

Quæ istæ manus; Non aliæ, quàm
miser-

misericordia & iustitia, una tantum manus Dei hactenus in mundo apparebat, videlicet iustitia, quæ rigidè terreat & regebat terram, omnia plena horrore, & desperatione erant. Cain occiso fratre de misericordia desperavit, quinque Civitates ignem evitare non potuerant, aqua delevit creaturam, pro uno peccato multa millia in deserto Judæorum absorpta à terra. Quando verò Filius Dei, utramque manum extendit in cruce, utraque manus Dei Patris visa in terris. Misericordiæ manus delapsa è cœlo, æqualiterque in terram cum iustitia descendit. Prædixerat Dominus de hac manu, pro meritam à se mundo, asserendo; interroganti enim Petro, an septies, si peccasset frater in eum, posset dimittere: *Et septuagesies septies*, id est absque numero, censuit dimittendum, non visa hæc manus ante. Dum ergo Dominus dixisset: *Pater, in manus tuas commendo Spiritum meum* intelligendum Deo Patri Filium commendasse Passionem suam, & per Passionem, obtentam misericordiam, ita Patrem alloquendo. Vides mi Pater, utramque manum clavis æqualiter affixam, & laceratam, tu viceversa æquali lance, & iustitiæ, & mi-
 feri-

Luc. 23, 46.

sericordiæ sinum ostende creaturæ tuæ
 in mundo viventi, ut si instigantibus
 peccatis, justitia vellet districtius pu-
 nire delicta, misericordia excipiat.
 ictum & furorem tuum avertat, pro-
 pterea commendo Spiritum meum di-
 ligenter, ut revocet tibi in memoriam
 non solum justitiam, sed & misericor-
 diam debere hominibus communica-
 re cœlum. Ultimorum verborum
 meorum sis memor Pater, & ideò ni-
 hil amplius ante emissionem spiritus
 Dominus est locutus.

Tu anima, deplora scelera tua, ut
 quando veniet hora illa, quâ spiritus
 tuus separabitur è corpore eadem ora-
 tione uti possis, dicens: Domine Iesu
 Christe, in manus tuas commendo spi-
 ritum meum, suscipe illum, & perduc
 è morte ad vitam æternam, tuo cruore
 apertam.

CAP. XL.

*Christus inclinato capite emisit
 Spiritum.*

PATIENTISSIME IESU. Dilectus tuus
 Discipulus & Evangelista, describit
 hanc tuam ultimam ceremoniam ante
 mortem, his verbis: *Et inclinato capi-*

Ioã. 19, 30.

te tra-

te tradidit Spiritum. O verè mira circumstantia : & non frustra, ut hoc modo & non alio, Spiritus jam traditus ante Patri, reciperetur ab illo. Digna tamen admiratione res, & possunt de promi causæ aliquæ, meditatione, cur. Inclinato capite emiserit Dominus Spiritum.

Primò quidem generaliter, & communiter potest dici inclinationem capitis secutam propter debilitatem corporis, adeò ut necesse fuerit, caput in corpore reclinare, tanquam enervatum, doloribus flexibile factum, & vigore sensus destitutum, verùm altiùs & profundius, est considerandum.

Docuerat Christus prædicando : *Discite à me, quia mitis sum & humilis corde.* Quod ipsa re totâ vitâ executus

est, modestia illius omnibus nota, maxime in cruce, cum improperatoribus sibi in faciem, nihil responderet; quod ipsum & per Regem Prophetam testatus est. *Ego autem tanquam surdus non audiebam, & sicut mutus non aperiens os suum, & factus sum sicut homo non audiens.* Verè Domine mutus fuisti, at summè etiam humilis: humiliasti enim te usq; ad mortem & mortem Crucis: quid adhuc deerat humilitati?

*Quare
Christus
inclinato
capite Spi-
ritum emi-
sit.*

*Matth. 18.
6.29.*

Ps. 37. 14.

Non

Non poteris aliis membris affixus in
 Cruce, corpore toto exercere ampli-
 us, capite ergò demisso suprema hu-
 militate eam virtutem commendando,
 morte tua sigillasti, vel post emissam
 Luc. 23, 46. *vocem: Pater in manus tuas, commendo spiritum meum; respondit illi Pater, nobis ignoto responso, aut in hunc modum eum alloquendo: veni dilecte mi fili, accipe Coronam, quam promeruisti, inimicos omnes superando, de ipsa morte triumphando, scelera universa humani generis exolvendo, exaudita est tam efficax oratio, fiet, quod petis, (illud ipsum & S. Paulus docet, exauditum esse Dominum pro sua reverentia, cum ad Patrem pro nobis in Cruce supplicasset) Christus itaque & Patris voluntatem declarando, & suæ cum ipsius conformitatem approbando, & annuendo sacrosanctum caput inclinavit.*

Si enim in horto cum calicem passionis bibere proposuisset, resignavit & subdidit voluntatem propriam paternæ, quanto magis nunc cum victor rediret ad Patrem. Psalmus ille hoc ipsum exprimit. Dicit enim Pater ad
 Psal. 2, 8. *Filium: Postula à me. Hæc petitio facta potissimum in Cruce, & tam effi-*
cax,

Pax, ut statim responsionem à Patre
 habuerit: *Dabo tibi gentes hereditatem Psal. 2, 8.*
tuam, & possessionem tuam terminos ter-
re. Dominus gratias egit demisso vul-
 tu, & tradendo Spiritum caput cum re-
 verentia inclinavit. Vel, quoniam Chri-
 stus profitebatur se esse vitam, viam, &
 veritatem, ipsâ re comprobavit. Veri-
 tatem docuit in mundo, vitam se esse
 demonstravit resurrectione, cum vi
 suâ morte depulsâ ex sepulchro exivit,
 in gloriosoque corpore frequenter ap-
 paruit, ac in cœlum videntibus disci-
 pulis ascendit: viam verò se esse osten-
 dit in emissionem spiritus, caput bene-
 dictum inclinando, declaravit, quo iret,
 corpore scilicet ad sepulchrum, animâ
 ad inferos sub terram in limbum ad e-
 liberandos Patres descendit. Si San-
 ctis congruit illud dictum sapientis:
Visi sunt oculi insipientium mori, illi au-
tem sunt in pace. Sap. 3, 2. Quantò magis Domi-
 no Salvatore nostro competit? Judæi
 putabant esse mortuum, de obsignatio-
 ne sepulchri cogitabant, Redemptor
 verò, tum exordium, & primum pas-
 sionis fructum exercuit educendo è
 carcere animas, quæ erant à tot milli-
 bus annorum detentæ, verè fuit in pa-
 ce, quia per illum facta pax, inter cœ-
 lum

lum & terram, inter Creatorem & creaturas, inter iustitiam & misericordiam, quæ se mutuò osculatae sunt, pacem secum tulit in limbum, bello finito cum Dracone Infernali, cujus possessa abstulit spolia.

Anima mea, gratias age pro te Crucifixo Domino, quòd Doctor humilitatis ultimum actum in exemplum nostrum elicuerit, valedicendo mundo in separatione benedictæ animæ, à sacrosancto corpore, supplex adora & exora inclinando ad terram caput tuum, ut quando tibi eadem separatio instabit, cum omni debita reverentia & humilitate tradas, à quo accepisti Spiritum, nec cesses petere, ut sicut è limbo Salvator eduxit animas Patrum, ac fovans secum ad cœlum deduxit, ita & te merito crudelissimæ passionis suæ, si te peccata ad Purgatorium iustè condemnabunt, liberet à poenis, & in gaudia æterna recipiat.

❖ (o) ❖

ACTA

ACTA CHRISTI
post Passionem.

LIBER TERTIUS.

CAPVT I.

*De quinque rebus factis statim
post expirationem Christi in
Cruce.*

Relientissime JESU. Reliquisti mundum & vitam in Cruce, sed signa horrenda secuta sunt tuum obitum, quæ S. Matthæus Evangelista describit, quinq; numero: *Et ecce velum Templi scissum est in duas partes, à summo usq; deorsum. Et terra mota est; Et petre scisse sunt: Et monumenta aperta sunt, & multa corpora Sanctorum, qui dormierunt surrexerunt, horrore impleta sunt omnia? & rectè: nam si homines & præcipuè tui inimici, tunc exultabant, terrerentur statim illis prodigiis, & illorum crassam ignorantiam redarguerent, gesta inaudita. Consideranda breviter hæc omnia.*

Matth. 27.

8. 51.

*Cur velum
templi scis-
sum.*

Et primò de veli scissione, in veteri

testa-

testamento : hætenùs velati homines
 erant , in desertoq; dùm essent in nubi-
 bus tantùm , Dominum audiebant lo-
 quentem, sacrificia in sanguine anima-
 lium perficiebantur , apud solos Judæ-
 os vera religio fuit , alius gentibus ve-
 lamen erroris fidem obumbrabat. Qui
 decedebant à vita hac , etiamsi purgati
 per pœnitentiam , non rectâ viâ fere-
 bantur in cœlum , velum erat carcer
 Limbi, quo inclusi ad Adventum Mes-
 sias detinebantur : Nunc per mortem
 Christi, velum hoc merito disruptum
 est : jam enim os ad os locutus est in
 Carne Dominus , & post resurrectio-
 nem affatus est discipulos , & alios , &
 multis Sanctis adest præsens sine timore,
 potius cum summo amore ; sacrifici-
 um peragitur in Ecclesia univèrsa, nō
 in vitulorum sanguine, verum Agni Im-
 maculati memoria passionis renovatur
 quotidie in toto terrarum orbe : Non
 solum Judæis , at omnibus gentibus &
 nationibus patet aditus ad cœlum :
 Limbus nunc vacat. Purgatorium so-
 lum non deterfos per Sacramentum
 pœnitentiæ , retinet : Tu anima scin-
 de velum , quod est inter te & Deum,
 hoc non est aliud nisi peccatum : vel
 potius obsecra Deum, ut ipse per Passi-
 onem

onem & Crucem scindat velum delictorum tuorum, & te admittat ad visionem beatificam.

Secundum signum, quòd terra mota fuerit, præ timore id factum, cum Deum in se sepulturæ officio debuerat habere, agnovit magis indignitatem suam, quàm mortales, si enim Jacob Pater, & fratres coram Josepho se humiliârunt, & cum timore maximo ad eum accesserunt, quid non factura erat terra? (quæ quidem erat Parens respectu carnis assumptæ à Christo,) vidit & agnovit cum Latrone bono esse Deum, & Creatorem, & Dominum totius mundi & cœli; ideò præ horrore contremuit: Tu anima si es terrena, move te & contremisce, sciendo Christum esse verum ab æterno Deum. Et in venerabili Sacramento esse præsentem. Quando ergo in te tanquam in sepulturam suscipis, commove te ipsam, per lacrymas & pœnitentiam, rogando, ut te ad se trahat: quatenus in Resurrectionis gloria ipsi socieris.

Quare terra commota est?

Tertium signum. Quod Petræ scissæ sunt, ita fieri debuit, cum petra suprema non tantum scissa, sed & dilaniata fuit, nonne Christus petra? nonne Petrus etiam à Christo petra vocatus?

Quocirca petra scissa

L

Nova

Nova Ecclesia ædificari cæpit per sanguinem Domini, lapis fundamentalis ille, postea Petrus, utraq; Petra hæc scissa. Christus per mortem, Petrus per abnegationem: meritò itaq; aliæ Petræ scissæ sunt inanimatæ, ob condolentiam criminis Petri, & ob reverentiam decessus Domini. Verùm ex hoc fundamento tanta firmitas petræ hujus postea secuta, & nunc durat & durabit, ut nunquàm amplius scindi possit, nec unquàm portæ inferi prævalerunt adversus hanc petram, vel, quòd duriora corda fuerant Judæorum ipsis petris. Mos erat in luctu apud illos, scindere vestimenta, contrarium inju-

Joel. 2. v. 12

serat Propheta in Persona Domini: Convertimini ad me in toto corde vestro, & jejunio, & fletu, & planctu, & scindite corda vestra, & non vestimenta vestra. Ideò quia Annas vestimenta scidit, & non cor, condemnando Dominum, debuerant scissuræ apparere in petris, tanquàm magistris cordium infidelium Judæorum. Tu anima supplex ora Salvatorem, ut petram, id est cortuum, frangat ad pœnitentiam, detq; cor molle ad custodienda mandata sua.

Quam ob
causam

Quartum signum. Quòd monu-
menta

menta aperta sunt, non mirum; indi-
gnum erat occlusa stare monumenta, *tum aper-*
cum Rex Regum in novo monumen-
tum.

to poni debuit. Monumenta non aper-
ta, sordes & malum odorem retinent,
ex apertis exhalat pestiferus vapor:
Morstua Christe, ut ante quatrivanū
fætentemq; suscitavit Lazarum, ita jam
sæpissimè excitat multos, aperit sepul-
chra delictorum, ac per pœnitentiam
dissipatur malus odor scelerum.

Anima id enitaris, & si peccatum
tanquàm in sepulchro cordis residet,
per confessionem aperias, succedet
suavis odor indulgentiæ à Deo.

Quintum signum, quòd surrexerint
corpora multa quæ dormierant, ante-
cedebant Christum resurgentem, tan-
quàm famuli Herum, prædicârunt Ma-
jestatem & potentiam brevi resurre-
cturi. Dicam ad te Anima, surge, quæ
dormis, ac ita resurge à delicto, ut re-
surgas cum Redemptore triumphans.

*Corpora
multa ad
quid sur-
rexerunt.*

CAP. II.

*Apertio à Longino lateris
Christi.*

Patientissime IESU. Non satis fuit
furori Judaico, usq; ad agonem in-

sultare, & dilevare tum verbis, tum plagis sacratissima membra tua: nisi etiam post mortem, nunquam lecto casu, sæviret in venerabile corpus tuum; Ita enim Evangelista reliquit nobis:

*Ioan. 19.
v. 32.*

Venerunt ergo milites, & primi quidem fregerunt crura, & alterius, qui crucifixus est cum eo: ad Jesum autem cum venissent, & viderent eum jam mortuum, non fregerunt ejus crura, sed unus militum lancea latus ejus aperuit, & continuo exiit sanguis & aqua.

Cur latronibus crura fracta, & Christo latus perforatum.

Non permisit Deus, ut sibi crura frangerentur, nam Ecclesia ejus infracta debuit permanere ad consummationem sæculi, latrones duo, omnes sectas representarunt, idcirco fracti sunt, & opiniones erroneæ frangentur, doctrina autem Christi non collidetur. Fundationis Ecclesiæ similitudo, fortè sumpta est à formatione Evæ in Paradiso, ibi dormiente Adamo exemit Deus costam, ex qua producta est illa. Hic quiescente Christo in cruce, ut de se in

Psal. 3. 6. 6.

Psalmo loquitur: Ego dormivi, & soporatus sum, apertum est latus, ex qua apertione prodiit Ecclesia, simulq; sacrificium, vel potius norma sacrificii, cum jam per totum mundum in vincto loco sanguinis, & in aqua conficiatur, verum

verum Corpus & Sanguis Christi, & hoc, quod iussit in ultima cæna, ut in memoriam celebraretur, aperto latere modus consecrationis, & oblationis pretiosi Corporis, & Sanguinis omnibus declaratus.

Ausim te Domine interrogare, unde *Vinum*, & post mortem adhuc Sanguinis residuū, *aqua ex unde & aqua*? A morte tua plurima *latere Christi* miracula simul concurrerunt, verisisti ad quid me reservasti in nuptiis, cum sponsa *profluxit*. tua *Ecclesia* bonum vinum ad ultimū, simul & aquam, utrumque ad sacrificium necessarium: illud ad tractandos hospites, vinum scilicet in quo non est luxuria, hæc ad delenda per poenitentiam peccata. Longinus audax miles, expertus statim virtutem, sanatus est interno, & externo oculo, postquam aperuerat latus tuum. propterea addit S. Joannes: *Et qui vidit, testimonium Ioan. 19. perhibuit, & verum est testimonium e- v. 35.* jus. Quale illud antea dixerat: *Verè Marc. 15. hic homo, Filius Dei erat.* v. 39.

Restat adhuc considerandum, quòd Dominus noster non fuerit solum via, veritas, & vita, jam factus est etiam meta. Curritur tanquam ad bravium, pectus ejus lancea aperitur, veluti ad anulum, instituitur cursus. Aptissimus

est terminus omnium nostrum Salva-
tor, ad quem actiones nostras dirigere
debemus, latus ejus est terminus, ad
quem collimare nobis est necessarium,
inde tot Sancti viri optarunt, ut in la-
tere Redemptoris cubiculum requiei
extruere sibi possent: immò & intrâ-
runt, unus ex illis: Longinus aperuit
mihi latus Christi lanceâ, & ego intra-
vi, & ibi requiesco securus: Alter por-
tam appellat auream portam lateris:
Primum quidem ad ignominiam ab in-
fano milite referatâ, at ad gloriam po-
stea Christo resurgente conservatâ, &
simul nostram, dum cum Apostolo in
ipso gloriamur. O porta semper aper-
ta? Et à Longino licet non bonâ in-
tentione, non malè reclusa, successit
enim cum visum unius oculi miracu-
losè receperit: nam traditione habe-
mus, sanguinis guttulam tetigisse ocu-
lum ejus, ac cœcitatem depulisse.

*Guttula
sanguinis
Christi Lō-
gino oculos
aperuit,
dum latus
ejus lanceâ
aperiret.*

Tu anima, duos debes habere ocu-
los, fidem bonam, & opera bona, si
cœcutis in operibus, appropinqua la-
teri Domini, meditatione compas-
sionis aperi, certò certius gutta aliqua è
pretioso sanguine, aperiet tibi oculum
internum, ad bona opera exercenda.
Si enim non cogitanti Longino, tanta
colla

collata gratia, ut & oculo sanatus, & lumine interno repletus, optimo fine, & martyrio vitam concluderet, quid non sperare tu poteris, si te immerges contemplatione in latus Domini pro te aperti: nam tuus Jesus (ut cum S. Bernard. loquar) post cætera beneficia pietatis, etiam dextrum sibi propter te passus est latus perfodi, quòd videlicet non nisi de dextera tibi propinare vellet, non nisi dexterâ locum parare refugii, utinam merearis esse columbâ, quæ in foramine petrae habitet & in foramine lateris dextri, noluit Dominus excipere vulnus, nisi soporatus, ut te anima moneret, in hujus lateris vigilare custodia, quàm diu vis. Nam ea anima mortua est, quæ perniciofa insensibilitate dissimulat in dextera sibi vulnus infligi. Quod à te avertat clemens Salvator, qui ideò aperuit latus, ut tibi aperiret viam, angusta illa erat in cruce, sed dilatata est, & trita, per quam patet omnibus accessus ad illam latam, cœlestem, quæ semel ingressos nunquam emittit.

✽

L

CA.

CAP. III.

Petitio Ioseph ad Pilatum, pro deponendo corpore Christi de cruce.

Patientissime IESU. Omnibus reversis è tam tristi spectaculo ad Civitatem, aliis de morte tua triumphantibus, aliis pectora percutientibus, soli amici relictì circumstantes, implorando divinam opem, ut saltem corpori suo sacro exanguì auxiliari possent, præcipuè Mater tua dilectissima libenter expectabat, ut cum vivo frui non valeret, in mortuum, maternum effunderet imbrem lachrymarum. Sufficitavit itaque Deus Pater Spiritum Ioseph, hic misertus salutis auctorem pendere desolatum, licet fuerit occultus ejus discipulus propter metum Judæorum, ut S. Marcus ponit: *Audacter introiit ad Pilatum, & petijt corpus Iesu.* Unde tanta audacia Iosepho? Antea latebras quærebat, nunc palàm fatetur se esse Discipulum, corpus deponere de cruce Domini, & Magistri sui nititur; opus Dei mirabile? Examinandum est, unde ista audacia Iosepho, quâ fretus rogavit Pilatum pro

recu-

Marc. 15.

§. 43.

recuperando corpore? Deinde quid causæ, cur tam facile Pilatus concesserit? Tandem quid est, quòd non nisi superioris permissione, ablatum corpus.

Adacia Joseph potest quidem re- *Quid Jose-*
ferri ad hoc, quòd cum dives fuerit, si *phum mo-*
Pilatus pretium proposuisset, libenter *bit ad pe-*
exolvisset, magis tamen id amor erga *tendum*
Magistrum effecit: cujus causâ passio, *corpus*
quæ antea timidum, nunc audacem, & *Christi, &*
liberalem Josephum reddidit. Unde *Pilatum*
oblatâ occasione celare amplius non *ad facile*
valuit animus, affectum erga Domi- *conceden-*
num. puto etiam resolutum fuisse ad *dum.*
mortem, si Pilatus denegâset. Hinc
animæ tuæ doctrina, omnia audenda
pro Christo, etiam impossibilia: im-
possibile enim est, ut Deus non secun-
det exitum, si pro ejus honore & glo-
ria etiam gravissimum suscipiatur o-
nus, Deus hic utrumque fecit, ut & Jo-
seph peteret audacter, & Pilatus statim
concederet. Quæ concessio facilis du-
abus ex causis facta: tum propter Pa-
rasceve Judæorum, ne insepultum ja-
ceret, tum quia desuper datum fuit
Pilato, ut qui Christum condemnârat,
ejus sepulturæ, non difficile assentire-
tur. O Pilate miserrime mortalium,

nesciebas quantum thesaurum tam facile donasti? Omnino necessarium fuit, ut sacrosanctum depositum terræ velociter mandaretur, & sepulchro includeretur, ex quo gloriose vi, & potentiâ suâ, tertia die resurgere decreverat.

Quare Pilatus mirabatur Christum obiisse.

Occurrit & hæc quæstio. Cur mirabatur Pilatus, quòd jam obiisset Dominus? Vel admirando Domini patientiam, qui est flagris millenis cæsus, & acutis spinis cerebrum pertingentibus, ex quarum singulis doloribus, alii animam exhalassent, id sano corde per tulit, divinum quid in eo suspicabatur, & fortassè immortalem cogitabat, videns quoque signa terribilia, ultra hominis simplicis mortem fieri intellexit, ideò mirabatur mortem celeriter secutam: vel aliis distentus curis, hoc tempus, quo acerbissimo dolore, occupatus fuerat Salvator, ita breve illi visum, ut ad celerioris mortis nuntium incredulum se fateretur.

Corpus Christi cur sine permissione Pilati de cruce non est depositum.

Quòd autem nec corpus proprium è cruce Christus deponi sine permissio-
ne præsidis voluit, ob excessum obedientiæ factum ulterius, quam S. Paulus existimavit, dicens: *Factus obediens usque ad mortem.* Etiam post mortem,

tem, etiam in corpore tollendo è cruce noluit deesse obedientiam, nonnisi ex concessu superioris Pilati. O ter felicem te Joseph, qui tantam gemmam ex ligno, in quo salus nostra peracta est, sustulisti: Petitio tua nulli comparanda: Petiit Betsabee, ut regnaret Salomon filius, & adoravit Regem David. Quid est respectu preciosi Corporis Christi, quod simplici oratione Joseph obtinuit? Si reliquias Sanctorum summo studio conquirimus, & summo honore veneramur, & benè id facimus, quanto pretio Reliquiarum nobilissimarum margaritam æstimabimus, & fortunam Joseph admirabimur, cui tam facile contigit obtinere tantum thesaurum.

Sanctam invidiam excita in te anima, & quandoquidem tali beneficio indignam, imparemque te iudicas, & quidem meritò: ad minimum cum Joseph compares sindonem, quo involvas Corpus Jesu. Cupit Dominus in corde tuo deponi, eme ergo sudarium, purâ, & immaculatâ cogitatione, lavacro munditiei per veram pœnitentiam, & realem delictorum confessionem. Nec Pilatum, nec ullum alium oportet rogare, ut extradatur tibi cor-

pus Christi, & quidem non mortuum, sed viuum, immò ipse te invitat. Habes illum in Altari. Propera ergo ad deponendū non de cruce, verū de manu Sacerdotis, & tuo pectori immittendo illi te toto corde conjunge, ut cum illo in beata conjungaris æternitate.

CAPUT IV.

Depositio Christi de cruce, & infra Matris anxia expectatio.

Patientissime JESU. Quanto cum desiderio Joseph venit, immo cucurrit ad deponendum te è cruce funestissima, quis id, nisi tum præsens explicare posset? Amor, qui omnia potest, exponet animæ quærenti, si enim audacter petit, ut Corporis Christi deponendi potestatem Præses ei daret, certè velociter pervenit, partim ut amori, & gratitudini erga sanctum Magistrum debita satisfaceret, partim timendo, ne Pilatus mutaret sententiam: accelerandum itaque ratus, instrumenta necessaria conquirit, ut dolorosum Corpus è crucis ignominia quàm primùm auferret; Triplicia instrumenta adhibita: Scalæ ad ascendendum

Quæ instrumenta ad depo-

dum & descendendum de cruce: Lin-
 teamina, quibus dissoluta membra te-
 nerentur, ne onere corporis, & præ-
 cipue illius coronæ spineæ indecenter
 in terram deciderent, & pondere suo
 è manibus deponentium elaberentur:
 Mallei, qui è clavibus affixis, pedes &
 manus liberarent, ut vacui à detentio-
 ne crucis absolverentur. O benedicta
 hæc instrumenta, quæ sanctissimum
 Corpus tangere meruerunt? Magis
 felices manus, quibus concessum fuit
 id versare, & detergere, & iacris tangi-
 ne profundi in servitio pientissimo.

Finge te anima stare à longè, & in-
 tueri illorum officium, sedulamque in
 deponendo operam. Existimo pie in-
 vidisse Angelos hoc obsequium homi-
 nibus. Cum enim ad ministerium sint
 deputati, nonne pro summa felicitate
 reputassent, si eis inservire corpori sui
 Domini licuisset? At fortuna hominū
 major, nam cum naturam humanam
 Deus assumpsisset, voluit etiam, ut ho-
 minum humeris cæremonia tam fune-
 sta, cum amore, & merito conjuncta,
 absolveretur. Vidisses anima, velut
 Angelos, homines illos ascendentes,
 & descendentes, discurrentes ut corpus
 citius à cruce separaretur. *Scala illa*

*Gen. 29.
 6. 12.*

Jacob, inferior fuit felicitate his scalis: Ibi soli Angeli ascendebant, & descendebant, hinc homines Angelis permixti, eisdem gradus sursum, & deorsum repetebant. Supponebant linteamina membris, è clavis solutis malleos ipsos osculabantur, & interim musica mœsta resonabat plena luctu, & rugitu, cum & præterita supplicia Christi ante oculos versarentur eorum, & in ipsis membris atrocia vulnera considerarent propè, & palparent. Mater Maria, quandoquidem sibi vivum filium Judæi abstulerant, & in ligno suspenderant, ad minimum jam solatium (si tamen non majorem mœstitiam appellare quis mallet) expectabat, ut mortuo oscula dolorosa figere posset, & melius plagas cordi infigere, ac se totam in planctum effundere. Deposito ergò Domino de cruce, instrumenta hæc ubi sunt? vix clavi ostenduntur.

Tu anima, mysticè & spiritualiter interpretare: si enim dixit Dominus Discipulis: *Beati oculi qui vident, quæ vos videtis:* & tamen concludit in alio loco: *Quinimo beati qui non viderunt, & crediderunt.* In excelsa beatitudinis gradu fore illos, qui cum non vidissent, contemplationis oculis, ad excitandam

Luc. 10.

v. 23.

Joan. 20.

v. 19.

tandam intrinsecam Christi pietatis
compassionem ob oculos, quasi rem
vivam proponunt, & se præsentem tum
fuisse desiderio imaginantur, atque ad
spiritualem sensum cogitatione deri-
vare nituntur. Tu idem quantum fra-
gilitas permittit, facito anima, instru-
menta hæc, quibus deponere cuperes
corpus Domini, compara: habeto sca-
las, per quas alto contemplationis a-
scendas amore, & descendas timore,
admirando vulnera, quæ pro te in cor-
pore à Salvatore sunt suscepta: Lin-
teamina, quibus sustentem membra, & de-
tergas sanguinem, sunt opera fructum
afferentia, & inopes sublevantia: ut la-
bore & sudore parta, atque à Deo do-
nata, cum egenis divides, eorumque
paupertatem subleves: Malleus non
desit, qui extrahat clavos è pedibus, &
manibus Christi, hic est dura pœnitentia,
& castigatio corporis, verè durus
malleus, at Deo gratus, qui non tam è
corpore illius, quàm tuo, anima, ex-
trahit clavos, quibus à diabolo eras
affixa: Tales mallei sunt cruci adhæ-
rentes mali latronis, evelle, & libera-
te à servitute, & detentione tam atro-
ci, vel potius ora Salvatorem, ut sicut
ille depositus fuit de cruce, cum sum-
mo

Ioan. 17.
v. 20.

mo planctu in servientium, ita cum tua depositio, aut separatio à corpore superveniet è diametro, fiat cum iubilo tibi Angelorum assistentium, dæmonum verò fuga, & confusione. Nam dixerat Dominus ad Apostolos: *Tristitia vestra vertetur in gaudium*: unde & depositio Christi conversa est in gloriam, ita non aliter, si tu anima depositionem Christi mærore sæpius ante oculos propones, efficiet hoc morte suâ & passione Redemptor, ut corpus tuum separatum à te, requiescat in manibus Salvatoris: quod Sanguis ejus effusus tibi impetrare à Patre cœlesti dignetur.

CAP. V.

Consideratio doloris Mariæ tenentis Christum brachiis ante sepulturam.

Patientissime JESU. Si quanto dolore in sanctissimas manus suas Mater tua dulcissima corpus excepit, posset anima mea cogitatione attingere, singulare donum ei concederetur, verum impossibile est id assequi. Cum enim a noxam sequatur dolor, & ei se accommodet, mensuraque sit doloris amor,

amor, illoque majori, vel minori au-
geatur, aut diminuatur, verissimum,
quoniam Mater tua Maria incompara-
bili amore te prosecuta est, etiam abs-
que comparatione dolorem ex crudeli
tua morte passa est. Dei amor omnes
alios superare debet in pia, & Christra-
na anima. Maria gratiâ plena erat, ex-
cellebat in amore erga Deum, & hoc
non de terra, sed de coelo per Angelum
fassum est. Mater quâlibet filium u-
nigenitum, & omnibus virtutibus ple-
num valde diligit, quomodo non dile-
xit Maria tantum Filium primogeni-
tum, omnium eximiarum virtutum
copiâ adeò plenum, ut ex ejus sinu in
omnes guttatim homines per rivulos
quosdam gratiæ deriventur, *ex pleni- Ioan. 2, 1.*
tudine enim ejus cuncti ac epimus, hæc di-
lectiones excelluerunt in Maria. Jam
dolores è contra consideranti, ut Deum,
& ut filium simul à Discipulo tradi,
vinciri, verberari, convitiis affigi, &
omnia in summa patientia pati, quodq;
supremum est, videre hæc, & intueri
Matrem, ac oculis adesse præsentem,
ad qualem excessum dolor elevatus:
post Dominum, illa verba Mater dolo-
rosa usurpare potuit: *O vos, qui transi- Tbren. 1, 12*
tis per viam, attendite, & videte, si est
do-

dolor similis, sicut dolor meus. Similem Matrem nunquam vidit terra, nec similem filium nec similem amorem, nec similem ergò dolorem.

Cui tamen dolori assimilari potest tuus sancta Virgo, & Mater, dolor? Fortè attigit propheta Hieremias dicendo in persona Matris ad filium:

Thren. 2. *Vide quoniam tribulor, conturbatus est*
6. 10. venter meus, subversum est cor meum in

Luc. 11, 27. *memetipsa, quoniam amaritudine plena*
sum, foris interfecit gladius, & domi
mors similis est; Magna amaritudo?

Antea clamabat quædam ex turba: *Beatus venter, qui te portabit, & nunc*

conturbatus est præ mærore, quia illum amisit, quem portavit, cor sub-

versum est ex nimio amore, mutatum in crudelem dolorem, gladius præ-

dictus à Simeone fortasse interfecisset Matrem, nisi singularis gratia conser-

vasset: propterea dictum fuit: Pertransibit, quasi voluisset proferre, per-

transibit non semel, dolore cruciabit, angustia, & quod pejus, non tollet vi-

tam, & ideò addit: Domi mors similis, interior videlicet anxietas, morti simi-

lis, & eo ipso gravius accidit, quòd sine morte vera, ut cum S. Bernardo mi-
rari oporteat: Plus Mariam compatiem-

zem, quàm Maria filium patientem. Hic corpore mori potuit, illa commori corde non potuit: Idem Propheta in persona Matris, ejusque doloris subinfert: Cui comparabo te, vel cui assimilabo te filia Hierusalem (Mater enim Dei sæpius eo nomine vocabatur) cui exequabo, & comparabo te Virgo Filia Sion, (& hoc Matri Dei congruum vocabulum) Magna est velut mare contritio tua, quis meditabitur tibi?

Thren. 2.
v. 13.

Certè velut mare contritio ex aliquot proprietatibus. Mare est supra terram, tuus, Mater, dolor, supra naturam terrenam, ideò insupportabilis: Mare nunquam quietum, & cor tuum absque requie in passione Filii ad omnes ictus dilecti: Corpus tuum, & cor vulneratum est, post mortem autem Domini crudelis lancea, quæ ipsius aperuit latus, non attigit ejus animam, tuam utique pertransivit, nam Filii anima non erat in corpore, verùm tua inde avelli non potuit. Tuam ergo verè pertransivit vis doloris, ut plus, quàm Martyrem totus prædicet mundus, in qua nimirùm corporeæ Passionis excesserat compassionis affectus. Mare falsum semper, & tua dulcedo omnis, Virgo, tum evanuerat, nec Filius

Proprietates maris
dolori Maria
ria serviunt.

in

in Passione, nec tu ullâ consolatione impleta fuisti, & quod majus est, ipse filius abstulit à te levamen solatii, cum tibi Joannem pro se, servum pro Domino, discipulum pro Magistro, Filium Zebedæi pro Filio Dei, purum hominem, pro vero Deo traderet. O commutationem acerbam ! Mare liquidum, & tua anima liquefacta est, & resoluta est in languorem, & pluviam luminum, dum teneres mortuum Iesum considerando vulnera singula, præcipuè quinq̄ue illa, commiscebas tuas lachrymas cum ejus sanguine. Puto Patrem cœlestem, post illud sacrificium oblatum in cruce, quando sanguis & aqua aperto erupit latere, non aliud carius habuisse, quàm guttas Matris, cum cruore filii copulatas. Mare omnibus ventis expositum, & tu Mater omnibus calamitatibus involuta eras: novi enim cruciatus filii, novò genere Martyrii te affligebant. In mare denique omnia flumina se exonerant, & inde exeunt, & è Matris corde doloris fons primus erupit, & in omnes animas Christianas devolutus est, & iterum omnes dolores, quicunque ex Passione Domini oriuntur, iterum ex compassione, & imitatione ad Matris Dei

Dei dolores remeant , propterea fluviorum aqua est dulcis, maris non item, nam nostræ compassionem habent in se quandam dulcedinem, Mariæ nihil tale dolor admisit.

Anima mea, scias Mariam esse in hac vita Matrem dolentium , in altera Matrem gaudentium : pete ergò humiliter ab illis , ut sicut post tot ærumnas consolatus est Filius Matrem , ita in agone tuo ultimo, consolatores tui præsentem possint tibi adesse , Christus ut Pater, Maria ut Mater consolationis.

CAP. VI.

Impositio lugubris Corporis Christi in monumentum.

Patientissime JESU. Imminebat tempus sepulturæ ante diem magnum Sabbathi, omnia erant parata , ut Corpus terræ mandaretur , remorabatur Mariæ consensus , quæ divellentiùs à te etiam mortuo lugebat , certabant dolor & amor , qui superior in corde Matris tuæ fuerit, amor non permittebat , tolli è manibus Filium demortuum , dolor nimius persuadebat, vel potiùs cogebat, ut tum vinci amor se pateretur, & sic vis amor facta. Ablatum

*Christus
quare in
horto se-
pultus.*

*Monumē-
tum ejus
curnovum.*

tum corpus & sepultum, cæremonia hæc describitur à quatuor Evangelistis, fuisse hortum, & in horto monumentum novum ex petra, in quo nondum quisquam positus fuerat; Et ultimò advolutum est saxum ad ostium monumenti. Nihil frustra à Deo factum circa Corporis sepulturam. Non immeritò, in horto & captus, & sepultus est Dominus, ut è captivitate diabolica, quâ comprehensus fuerat Patrens omnium in horto voluptatis, eum educeret, & iram Patris æterni, ob excessum Adami, misericordiâ & oblivione sepeliret, subitò enim post peccatum primorum Parentum amiserant possessionem jucundam Paradisi, accessus ab Angelo amplius prohibitus fuerat, & furore Divino quasi sepultus locus; Christus ergò ad similitudinem, tegens virtutem Divinitatis suæ, eodem modo quasi eludens, vel potius compensans, prævaricationem illorù, horti locum elegit, ut & caperetur, & sepulchro includeretur. Monumentum novum verò rectè & propriè appellatum, quia novus homo in mundo apparuit. Quidni novus, qui simul homo & Deus, novum itaque debebatur ei sepulchrum, & ideò nova res
suc-

successit, nam ex aliis sepulchris, non tam citò resurgunt corpora, & quod magis Propheta vocat, sepulchra hominum *domus eorum in aeternum.*

Deploranda erat miseria mortalium, cum è mundo ad sepulchrum properantes, sub intolerabili jugo Dæmonis mancipati gement, qui velut Princeps mundi hujus absolutus, liberè in illo carcere subterraneo detinebat victos, & Tyrannide detentionis gloriabatur, morte tanquam instrumento usus, quo corpora omnium sublata, in caverna terræ, sub ejus custodia afferrentur. Ecce novum sepulchrum, ex quo tertiâ die Corpus Christi quod erat mortuum resurrexit, propriumq; & aliena sepulchra, vi aperuit Divinâ, nec quidquam reclamantibus, & frementibus reprobis Angelis: Novum omnino sepulchrum, antiqua enim sepulchra, vel ad limbum, ut in tenebris manerent, vel ad infernum, ut perpetuò sine morte cremarentur, miserabiles remittebant animas, hoc novum sepulchrum ad cœlum, & corpus, & animam Christi brevi transmisit. Idem fecit sepulchrum Matris Dei, Patrum è limbo animæ Sanctorum, quæ jam requiescunt in gloria, & post consummationem sæculi

Ioan. 12.

v. 24.

Apoc. 7, 9.

Isaie II, 10.

culi omnium electorum cum corporibus emittent ad æternam beatitudinem animas : Novum sepulchrum, tanquam fundamentum, & arbor scientiæ boni & mali, in hoc altero horto plantata, ex cuius radice protensi sunt rami ascendentes usque ad cœlum, imò ornantes ipsum cœlum. Et ideò Salvator dixerat : *Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ipsum solum, manet, si autem mortuum fuerit, multum fructum adfert.* Cecidit in terram granum nobilissimum, & sub terram in monumentum multum attulit, & adfert fructum : *Quem dinumerare nemo poterat ex omnibus gentibus.* Ergò radix fœcundissima monumentum Christi, Novum sepulchrum; cui enim fuit dictum antea : *Et erit sepulchrum eius gloriosum;* verissimè itaque novum. Additur de petra fuisse, si enim ipse Christus petra, ergò & sepulchrum petra, & Ecclesia supra petram fundata, è terra omnia ædificia fundamenta accipiunt, & quò durius fundamentum, eò fortior structura. E sepulchro initium factum novæ applicationis meritorum Passionis Christi, cum enim in eo esset corpus, animæ Patrum è limbo extractæ, diabolus de-

bel-

bellatus, & alligatus, resurrectio multorum visa, Lator Paradisum ingressus. Sequitur neminem positum in sepulchro hoc antea. Sic decuit, ut solus Deus corpore suo illustraret monumentum. Et gloria ejus per totum divulgaretur orbem.

Quid autem ad volutio saxi ad monumentum significat? ut videlicet major potentia ostenderetur Dei, quam fugillare posset audacia Judaica. Si tam magnus lapis non esset appositus, putassent fortè facile aperiri potuisse sepulchrum, vel ut omnia impedimenta, etiam incredibilia removenda esse doceret Salvator, ad credendam certâ fide resurrectionem.

Anima, inspice internis oculis sepulchrum hoc admirandum, & pulles oratione, ut te è miserabili sepulchro educat Christus, nunc vitiorum, postea poenarû, & concedat gloriâ, quam præparavit electis, morte & sepultura sua.

CAP. VII.

*Seductor appellatus Christus
post mortem.*

PATIENTISSIME JESU. Dùm in sepulchro Corpus tuum fuerat ad tem-
M pus

Matth. 27.
 v. 63.
 Christus
 cur sedu-
 ctor post
 mortem à
 Iudæis vo-
 catus.

pus occultatum, quid jam Judæi ultra
 facere poterant, cessâruntne tandem ab
 injuria? Non. In corpore exercere ul-
 teriorem carnificinam non poterant.
 Ergò honorem post mortem, fædâ bla-
 sphemiâ mordent, cum enim venissent
 ad Pilatum, dixerunt: *Domine, recor-*
dati sumus, quia seductor ille dixit, post
tres dies resurgam. Ecce insipientiam
 illorum, expendendum est spirituali
 interpretatione. Cur permiserit cœ-
 lum, ut etiam post mortem Salvatori,
 seductoris nomen imponeretur? Fac-
 tum secundum aliquorum sententi-
 am, in consolationem servorum suo-
 rum, qui variis nominibus, à veritate
 alienis appellantur. Si quis libros Hæ-
 reticorum inspiciat, leget quomodo
 summum Pontificem, Episcopos, Sa-
 cerdotes, Religiosos cognominent. At
 suave, & jucundum est comparari hac
 in parte cum Redemptore, & eodem
 nomine vocari.

Vel ut malitia Judaica ostenderetur,
 quæ nec obitu, nec sepulturâ Domi-
 ni extingui poterat. Talis plane vin-
 dictæ diabolicæ rabies cum incipit, nec
 morte sedari patitur. Vel, ut ostenderet
 Dominus, famam in hoc mundo eti-
 am posthumam contemnendam, illam
 æter-

æternam potius procurandam. Contrarium hîc in terris agitur. Quid enim non fit, ut honor & memoria post fata celebretur? Colligitur ex illo Psalmo: *Tabernacula eorum à progenie & progenie, Vocaverunt nomina sua in terris suis; verùm sequitur ibidem: Ne timueris, cùm Dives factus fuerit homo, & cùm multiplicata fuerit gloria domus ejus, quoniam cùm interierit, non sumet omnia, neque descendet cum eo gloria ejus.*

Ubi sunt tot imperatores, & qui orbem debellârunt? Parum in Historiis spargitur, & hoc à quot mortalibus ignoratur? Contra, contemptores mundi extolluntur laudibus. Tota canit Ecclesia de Apostolis: *Ibant Apostoli gaudentes à conspectu Concilii, quoniam digni habiti sunt pro nomine Jesu contumeliam pati.* Ante oculos Sancti habebant hoc convitium Salvatoris, quòd *Seductoris* nomine vocaretur, omnibus modis imitari voluerunt, & detractoriè appellari, & malè tractari, & morte condemnari; Sicut enim impii gloriantur in rebus pessimis, & cùm malè fecerint exultant; Ita Sancti cùm innocenter, & indignis vocibus appellarentur, resq; asperas, & tormen-

ta paterentur, triumphabant; Quid interiùs Salvator operabatur, cùm seductor à Judæis putaretur? E limbo eduxerat Patres, qui clamabant: *Advenisti desiderabilis*. Sathanam in fugam vertit, qui se victum deplorabat.

Vel quod oculi mundani, illos pro pessimis reputant, quos cœlum optimos, calculo absque errore declarat: quàm enim erroneum iudicium mundi, Dominum ac Deum existimare, fuisse seductorem? Ideò dixerat Salvator: *Jam Princeps hujus mundi iudicatus est*; Scilicet pro falso, pro impostore, pro detractore, pro bonorum persecutore. Aliud ergo est iudicium mundi, aliud cœli, quæ iudicia adedò diversa sunt, ut album, & nigrum, bonum, & malum, cœlum, & infernus; Christus in mundo existens, innocentissimam vitam, tanquàm ipsa innocentia duxit. Ægros sanavit, mortuos ad vitam revocavit, tot beneficia contulit, insuper pro mundo mortuus est. Audias anima de illo iudicium mundi, & iudicium Dei. Illius, nunc, *vorax, potator vini, nunc peccator, nunc in Belzebug ejicit demonia*, nunc ad extremum seductor fuisse publicatur: Hujus, *Hic est Filius meus dilectus. Ego hodie*

die genui te. Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret; facile est discernere veritatem.

Vel ideo seductor vocatus, ut Judæica obstinatio omnimodè resisteret veritati, Dominus dixerat de se: *Ego sum via, veritas, & vita*, Judæi responderunt: Non es via, quia nos legem Moyse habemus, hæc est via nostra: Non es vita, quia in cruce mortuus es; Non es veritas, quia seduxisti commovendo populum. Omnia prorsus falsa. Sed quàm stupida ratio Judæorum, seductorem ideò appellârunt Dominum, quia dixit: *Post tres dies resurgam*. Anticipant criminatione factum, expectetur tertia dies, & tum si non resurget, audebis Judæe seductorem nominare, quid enim ad seductionem Resurrectio? Imò, quia cum multi non credidissent Resurrectionem, seduxerunt animas suas. Contrarium ergo existimandum. Propterea non fuit seductor, quia & resurrexit tertia die, & triumphat Christus, de ingratitude tuæ gens reprobata.

Anima non cures gloriam mundi, etiamsi tibi, & tuo nomini injuria fiat, gaude potius, si aliquid innocenter infama læsa pateris, humiliter orando

Joan. 14.
v. 6.

Matth. 27.
v. 62.

Dominum, ne in agone verus seductor infernalis tentationibus suis te seducat, sed ille educatè carcere corporis, qui dum pro seductore haberetur, animas Patrum è limbo in Paradisum transtulit, & paulò post introduxit.

CAP. VIII.

Ad Sepulchrum Christi, militum adhibita custodia.

Patientissime IESU. Ultimam quod poterant adhuc tibi Judæi inferre pro custodia ad sepulchrum apponenda Pilatum rogant, ita ponit Evangelista: *Jube custodiri sepulchrum, usq; in diem tertium, ne fortè veniant Discipuli ejus, & furentur eum, & dicant plebi: Surrexit à mortuis; Et erit nobissimus error peior priore. Ait illis Pilatus: Habetis custodiam, ite custodite sicut scitis: Illi autem abeuntes munierunt sepulchrum, signantes lapidem cum custodibus.* Series proposita rei, paulisper admirandum factum & circumstantia, maximè verò insania Iudæorum. Viderant signa multa, quæ Salvator vivens fecerat; non ignorabant verba illius haud fuisse vana, sed certa; audierant illum dicentem, se resurre-

ctu-

Matth. 27.
v. 64.

et eorum die tertia, quid ergò cum jam Dominum interfecissent, faciunt: instinctu inferni conspirant, ut Resurrectionem impedirent: timebant enim, ne verba Christi effectu comprobarentur: & tamen credebant ex parte. Ergò custodia necessaria fuit, & signatio lapidis; Prætendebant quidem causam, quasi Discipuli ejus furarentur, non illa erat: sciebant hos præ timore dissipatos, & dispersos fugisse, de vi fortè verebantur, ne aliqua inferretur: itaq; potentia, obstaculum custodiae ponunt. Verè defecerunt in scrutationibus, & consiliis suis, non est fortitudo contra cœli Dominum.

Aliquot ergò causæ reperiri possunt, cur adhibita sit custodia militum, ad sepulchrum Christi. Vel, ut nescientes etiam, assistentiam monumento Christi præberent, & venerationem quandam Majestatis, custodia illâ declararent: Vel, ut ii qui de Passione lætabantur, in Resurrectione Domini confunderentur. Milites tormentis, & plagis Salvatorem affecerant, & Judæi illorum instrumento cruci affixerunt, illorum spoliis vestes Christi ceferunt, & ideò S. Joannes dicit: *Et milites quidem hæc fecerunt*, oportuit ita-

Quare custodia adhibita ad sepulchrū.

que resurgendo Dominum illos pavore, & horrore implere. Vel, ob divulgationem Resurrectionis Christi majorem per custodes appositos: licet enim datâ pecuniâ Judæi corrumpere nitentur milites, quasi ipsis dormientibus corpus fuerit ablatum à Discipulis, cum nihil sit occultum, quod non reveletur toti mundo, cognita erat potentia Salvatoris, qui suâ vi reseravit sepulchrum, & vivus resurrexit. Vel, ut ostenderetur nullam custodiam hujus mundi, habere suam securitatem, nisi cooperante Deo. Hoc notavit David dum ait: *Nisi Dominus custodierit Civitatem, frustra vigilat, qui custodit eam. Vanum est vobis ante lucem surgere.* Certè surrexerunt custodes sepulchri in vanum ante lucem, fugerunt præ horrore, terræ motus, & lux splendida eos terruit, & in fugam vertit. Vel, ut ipsorum Iudæorum dictum approbaret, id est: *Erit nobis simus error peior priore.* Erraverunt, locuti sunt falsa, per falsos testes contra Dominum ultimo errore decepti, nec dimittere è sepulchro corpus reconditum volebant, ipsâ re confusi. Resurrectio enim Christi falsitatem eorum universo aperuit mundo.

Ps. 126, 1.

Quærendum adhuc, cur lapidem si- *Cur sepulchrum mu-*
 gnârunt, & munierunt sepulchrum? *nitam &*
 Debile signum Iudæorum cera, optimè *signatum.*
 dixerat Rex: *sicut fluit cera à facie ignis,*
sic pereant peccatores a facie Dei. Ignis *Psal. 67.*
 celestis hanc ceram liquefecit, & mu-
 nitionem sepulchri, tanquàm potens
 instrumentum disjecit, peccatores ve-
 rè à facie Dei penerunt, in æternam ge-
 hennam detruli. Non reveretur cœ-
 lum sigilla terræ destruere, at e contra-
 rio, terra non audet movere, quod si-
 gnatum est à cœlo, imò stupet, & ad-
 miratur Stigmata S. Francisci, & S. Ca-
 tharina Senen. mundus narrat, & cie-
 dit, & veneratur: Judæi signâunt Do-
 mini sepulchrum, quod tertîa die eva-
 nuit, verum ipsi non sunt signati à Deo,
 neque erunt inter illos signatos, quos
 S. Joannes in Apocal. vidit, illis enim
 verbis, quibus clamârunt in Passione:
Sanguis ejus super nos, & super filios no-
stros; deleta fuit signatura, & tantum *Matth. 27.*
centum quadraginta milia, ex gente *6.25.*
 Hebræa tota signati erunt calculo præ-
 destinationis.

Anima detestare Iudæos, & eorum
 in Christum incredulitatem, & quia,
 de sepulchro Domini tua meditatio,
 scias corpus tuum esse sepulchrum, in

quo vivendo delitescis, custodia tibi parata à Deo, sigillata & munita, cereo rubeo sanguinis ejus, habes custodem. Angelum ad latus destinatum, & sicut infernus etiam ad sepulchrum Christi dedit custodes milites, sic ille idem spiritus malos, ut tuam à peccatis impedirent resurrectionem: non timeas: potentior est DEUS: Custodit omnia ossa Sanctorum, unum ex his non conteretur sine permissione Divina, signavit te Creator, ut Propheta profert? *Signatum est super nos lumen vultus tui Domine, munivit te Deus teste eodem: Qui confidunt in Domino, sicut mons Sion non commovebitur, montes in circuitu ejus, & Dominus in cruciatu populi sui. Quod monumentum stabilius, quam ipse Deus? Roga ergo anima, ut te Deus custodiat, & munit, & in ergastulo corporis, & in educatione ex illo.*

Psal. 4, 7.

Pf. 124, 1.

CAP. IX.

*Reditus domum mactæ Mariae,
in qua spes firma mansit de
resurrectione Filii.*

Patientissime JESU. Cum omnia circa Passionem tuam expleta essent,

sent, & sepulchrum vallatum custodiâ,
Maria Mater tua, quæ hucusque anxio
corde lugebatte cor suum, incepit re-
dire domum cum S. Joanne, quem in
filium (licet cum dolore talis mutatio
acciderat) à te vel potiùs loco tui re-
ceperat: Quanta mentis Mariæ tunc
afflictio! Si enim ante in vita verba di-
lecti Filii sui conservabat, conferens in
corde suo, quid jam verbera non con-
servavit? nulla prorsus consolatio?
Illa sola (si ita nominari poterit) quod
in corde ejus altera sepultura corpo-
ris Filii fuerat. Primò ergo in abitu
è monte Calvariæ, valedixerat cruci
Domina nostra, oculisque, ac lachry-
mis consperxit, partim deplorando
tam acerbum instrumentum Passionis
Filii sui, partim gratias agendo, quòd
jam redemptio per illius sanguinem
consummata erat, partim futura pro-
videndo, in quanto honore hæc crux
in toto mundo celebrari debebat, quæ
encomia tunc dabat cruci? sicut Eccle-
sia canit: *Dulce lignum, dulces clavos,
dulcia ferens pondera.* Quæ vox illius?
postea loca conspersa cruore Domini
circumibat.

Et tu anima sequere ambulantiem,
& dolentem Matrem. Quid existimas

arida? quando recens, & crudele factum circa Deum & Filium suum, & contemplatione recolebat, & oculis reliquias sanguinis, & loca conspersa eadem lustrabat desolata Mater? Vulnus non sanatum, aut iterum apertum quanto dolore sentitur? Non sanatum vulnus fuerat in corde Mariæ, à gladio animam transigente, iterum aperiebatur acumen illius, dum in vestigiis passi Filii figit pedes. Verè fasciculum myrrhæ, inter ubera, toto illo tempore portabat omnes dolores nati, in Epitome, ac unam massam contrahendo. Erat ipsa vera effigies, & prototypon, in quo tanquam in imagine expressa fuit idea viva omnium plagarum Filii. Erat diluvium aquarum, quod non poterat minuere ulla consolatio; Erat ignis, quem non valebat extinguere mare mæroris: ardebat in illa continuus dolor, sicut rubus ardens, & incombustus: nec ipsa mors, licet potens, ardebat extinguere ardorem.

Itaque non discessit Mater è loco supplicii, donec omnia verba Domini in cruce prolata trutinasset, & suspiris masticasset, irrisiones Iudæorum deplorasset, clavorum transfusiones, & apertiones quinque vulnerum, planctum

in memoriam revocasset, terram in quam sanguis tanquam e quinque fontibus scaturiebat & defluebat, milies osculata. In descensu montis sapius vultum in montem, & sepulchrum Filii retorquebat, præ angustia in stuporem, & lamenta resoluta. Viam autem Filii ingressa, quæ è Civitate cum cruce ad crucem pergebat, velut altera Veronice, vultum sputis & plagis deformatum, in corde sibi depinxit. Casus in terram præ pondereligni insculpsit animo: Columnam illam cruore recenti madefactam Domini, quibus oculis inspexit? Scalas, per quas ad Pilatum judicandus ascendit, quæ fronte ad aspectum suum admisit? ubi Pilatus ostenso Christo, dixerat: *Ecce Homo*; quomodo auribus suis intendebat, intonando sibi quasi iterum præses protulisset hæc verba, & marore animi interim deficiebat! Domum Caiphæ præteriens, in qua nox illa funesta transacta, præ lachrymis oculos claudebat: Iudam adhuc pendentem in patibulo aspiciendo, occulta Dei iudicia tacita admirabatur, Petri negationem deplorabat, & fletum illius proprio adjuvabat. Annæ palatium visui se porrigens, alapam in illo crudeliter.

Ioan. 19, 5.

Domino inflictam, afflictæ imponebat memoriæ. Cænaculum occurrens in via, in quo institutio Sacramenti, ac testamenti obfignatio facta, ac ultimum vale Discipulis datum, cor illius liquefaciebat; Tandem intravit propriam domum Mater, sine esu & potu plangendo, diem consumens, verè exclamabat cum gemitu: *Fuerunt mihi*

Psal. 41, 5.

lach yma meæ panes die ac nocte, dum dicitur mihi quotidie, ubi est Deus tuus, immò & filius tuus? Verum ipsa sibi respondit, spe solidâ resurrectionem expectando. Nunc quidem est in sepulchro & latet, die autem tertiâ resurget, & dominabitur universæ terræ. In Maria sola, ut cum S. Bernardo loquamur triduo illo fides Ecclesiæ stabat. In Maria die magni Sabbathi Ecclesiæ spes tanquam in columna ferrea & immobili innitebatur, & ideò hæc dies in gratitudinem illi ab Ecclesia dedicata.

Tu anima uti meditatione comitata es Matrem Dei, & tuam in via dolorosa, sic roga, ut per ejus merita, & Passionem Filii, expectes spe certâ resurrectionem inter electos tuam, cum Maria & Davide repetens: *Quoniam tu Domine singulariter in spe constituisti me?*

Psal. 4, 19.

CAP. X.

Mulierum ad Monumentum lamentatio, & ad idem faciendum omnium Animarum invitatio.

Patientissime JESU. Ad sepulchrum relictæ Sanctæ mulieres, utique devotione, & lachrymis profecutæ sunt tuam Passionem, etiam conclusio in sepulchro, volebant fortè fletu emollire lapidem, cupiebantq; , ut ceram liquefacere singultu, cogitantes, an illis monumentum aperiri possit. Tria ab illis facta, ab Evangelista describuntur. Quòd viderint monumentum, & què admodum positum fuerat corpus Domini. Deindè reverentes domum paraverant unguenta, & aromata, ut ungerent illud. Tandem dùm redirent ad sepulchrum, dicebant ad invicem: *Quis revolvat nobis lapidem ab ostio monumenti?*

Matt. 16, 3.

Qualibus oculis intuebantur Sanctæ illæ Matronæ, corpus totum purpuratum, & dilaceratum, & ipsum etiam monumentum, cui congratulabantur, quod tantum thesaurum in se

COR-

contineret, benedicebant loco, tam
 sancto, hortum illum, hortum delicia-
 rum vocabant, ac interim spargebant
 uberrimè lachrymarum flumina, re-
 præsentantes, & colloquentes de Hi-
 storia acerbissimæ Passionis ejus. Si
 enim duorum ad Emaus peregrinan-
 tium, dum loquerentur, quæ erunt fa-
 cta diebus illis Hierosolymis, ardens e-
 rat cor, quomodo non ardebat mulie-
 rum, quæ de doloribus ex amore Chri-
 sti procedenubus, sermonem confere-
 bant. Ibi licet incredulitas, tamen ar-
 dere fecit cor Discipulorum; Hic
 maxima fides, (nam spectatores erant
 Tragediæ,) incendium excitavit amo-
 ris, quòd pro salute humana, Deus
 passus fuerit. Tota dies, & nox in la-
 mentationibus, & suspiriis vigilabat;
 alternata amoris, & doloris somnum
 excutiebat. Notârunt diligenter illæ
 beatæ mulieres, quomodo venerabile
 Corpus posuerant depositores, partim
 ut amoris, in impositione sepulchri sa-
 tisfacerent, partim ut unguentis, & aro-
 matibus allatis scirent, ubi illud quæ-
 rerent. Revertuntur ergò mœstæ in
 domos suas, at non otiantur; unguen-
 ta emunt, non parcunt sumptui, pa-
 rant, & aptant magnâ curâ aromata, ut
 illis

illis quàm odoriferis illinire possent
Corpus Domini.

Sed posset vos beatæ Fœminæ aliquis parùm prudentes existimare: ul-
timò enim de revolvendo lapide co-
gitatis? Ad quid unguenta: si lapis, &
quod magis sigillatus, non permittet
vobis introitum in Monumentum?
Nec custodes tam humani erunt, ut
vobis liberum ingressum concedant!
Imò summa prudentia, & amor consi-
derandus mulierum amantium ipsum
amorem. Amor nihil de his rebus
cogitabat, tantùm ut expleant pium
desiderium, reliquum Deo commis-
sum. Nam etiamsi euntes ad sepul-
chrum, tum primùm de revolvendo
lapide simul consultarent, pergebant
tamen confidenter, ruminando verba
Prophetæ: *In Deo meo transgrediar*
murum. Nec fefellit illas spes. Inve-
nerunt remotum lapidem, verùm non
invento Corpore, unguenta, quæ pro
ungendo parata erant, integrè reman-
serunt.

Psal. 7, 30.

Et te mea anima, & omnes fideles,
invitant hæ piæ mulieres ad idem fa-
ciendum. Certè plorabis, si oculis
internis inspicies monumentum, quo-
modo pro te Deus, & mortuus, & se-
pul-

pultus est, illudq; Corpus plagis tumidum, ac pro te tantoperè deformatum videbis; Si unguenta emas, variè unguentum accipi potest, vel pro Eleemosina, si pauperem unges, inopiam ejus sublevando, unctio enim est mentis exhilaratio, & exultatio. Pauperis ergò hîc lætitia, sed tua in altera vita cum gaudio remuneratio: vel pro vita exemplari; ungit etenim Christum, qui bonus odor ejus est, in omni loco, Aerem replet optimo odore, id est, famâ apud homines, quælibet anima, vitam ducendo immaculatam. Vel pro compassione, vel potius castigatione corporis. Nam sicut unguentum diffusum, odorem majorem in circumstantes emittit, eorumq; sensus recreat, ita mortificatio affectuum, & ipsi^o corporis, ad cœlum usq; ascendit, & sanctam illam Civitatem lætificat. Ideò unguenta remanserant integra, ex quibus Mater Dei, & Apostoli, & omnes Sancti depromunt odorem, & ex passione Christi, tanquàm ex nobilissimo unguento odor myrrhæus, dolor videlicet, & compassio in totum mundum, & cœlum defluit.

Hoc tu assiduè fac Anima, occupa te circa Passionis, & vulnerum Christi
me-

memoriam, ex gemitibus, & lachrymis tuis, odor suavissimus enascetur, nec cogites de lapide, & obstaculo piorum desideriorum, jacta cogitatum tuum, in Dominum, removebit ipse etiam à te saxea impedimenta, facietq; si nunc flebis, ut cum mulieribus videre possis visionem in agonia consolatoriam Angelorum, & consortio illorum in æternum frui.

CAP. XI.

ET ULTIMUM.

*Gratiarum actio pro Passione
Christo Domino.*

Patientissime JESU. Quales gratiarum actiones reddet tibi omnis anima pro Passione tua? Estne possibile ut inveniatur creatura, quæ dignè possit recolere memoriam acerbissimarum plagarum tuarum, tantò minùs dignam exhibere gratitudinem? Si una gutta pretiosi Sanguinis tui totius mundi maculas facillimè delere potuisset, quæ anima etiamsi absque macula esset, tam copiosè effusi pretium extollere præsumeret? Ergone tacendum? Non; si enim tu Domine lachrymas poenitentiae in satisfactionem recipis,

cipis , quomodo laudes , & amorem
 qualem talem gratitudinis debitæ pro
 sua passione respues ? Sumendum itaq;
 aliquid ex Davide, & examinanda ver-
 ba, quæ tantæ inserviunt potissimum
 materia. *Psal. xlv, 3.* *Quid retribuam Domino pro
 omnibus, quæ retribuit mihi ? Calicem
 salutaris accipiam, & nomen Domini in-
 vocabo. Vota mea Domino reddam coram
 omni populo ejus.*

In ingressu Passionis tuæ in hortum,
 statim tibi calix à Deo Patre per An-
 gelum fuit præsentatus, terruit te qui-
 dem, & mæstam fecit, & ut homo, pe-
 tieras Patrem, ut à te transfiret, tamen
 voluntati ejus in omnibus parendo, &
 accepisti, & ebibisti. Hunc itaq; cali-
 cem, qui verè fuit salutaris nobis, om-
 nes mortales accipere debent. Et si
 ad ejus similitudinem offertur calix a-
 maritudinis à Redemptore, non tan-
 tùm salutandus, non tantùm non reji-
 ciendus, sed etiam toto affectu acci-
 piendus, re ipsa & cum gratiarum a-
 ctione, dicendo cum S. Job : *Sibona à
 Job. 2, 10.* *Domino suscepimus, mala autem quare
 non ? accipiendus dico, quoadusque
 ipse Deus exoneraverit hoc calice, non
 deponendus ante, potius exclaman-
 dum: Hic ure, hic seca, ut in æternum*

pareas. Vel, *Bene omnia fecit.* Salvator noster, qui calicem totum exhausit, & nos quare tantillum non gustabimus? Summa gratiarum actio pro Christi Passione ostenditur, si quis læto vultu partem calicis Domini ebiberit, & congratulabitur sibi, de compassione, ideò additur à Propheta: *Nomen Domini invocabo.* Exultare oportet in *Psal. 115, 4.* tribulatione, & prædicare Divinam bonitatem, & tunc verè calix Domini accipitur.

Non tantùm accipiendùs, sed etiam inspiciendus est calix Christi, in quo videbuntur alapæ, sputa, fustes, Columna cum diversi generis carnificum instrumentis, Corona spinea, clavi, erux, lancea, vestes sanguine perfusæ, corpus totum, quasi uno grandi vulnere affectum, præcipuè quinque plagæ rubro colore eminentes, & statim ratiocinandum est, si Deus noster propter meam salutem, ex infinito amore tanta passus, quid nobis non faciendum, & propter nostram ipsam salutem, & propter illum, qui pro nobis tam atrocem sumpserat calicem? ut verò quinque vulneribus respondeamus, offeramus corpora nostra, ad manus dextræ vulnus applicando, ut qui nos
crea-

creavit suâ dexterâ, recreet, ac creet, in nobis cor mundum: fortunas nostras, ac bona temporalia sinistrae manui tradamus, pro gloria ejus distribuere omnia parati, ut in æternum sinistram inferni meritò passionis evadamus. Vires corporis dextro pedi subdere libenter velimus, ut in via mandatorum Dei fortiter currentes bravium supernum apprehendere valeamus hæreditatis: Animæ dotes sinistro pedi advolvamus, ut imminetia mala sempiterna, prudentiâ evitemus, admonitioneque exitii extremi tandem definamus fugientem insequi, pereuntemque diligere mundum: ipsam denique totam animam nostram in apertum latus Christi immittamus, ut illa defixa tota in passione Domini, ac suavitate deliciarum spiritualium impinguata, repellat à se motus carnales, interimentes vigorem virtutum, delicatesimoque liquore è calice ejus stillante recreata, omnes sæculi illecebras, ac voluptates contemnat, sepeliatque.

Ad te me converto anima mea, optando, ut calicem Domini in manu teneas, præsertim cum tibi ille jam liberaliter propinat, at secundum S. Bernardum: Tres sunt calices Salvatoris, quos

quos tibi proponit, pœnitentiæ, & doloris, qui est plenus mixto, patientiæ, & laboris, quem ipse bibit Jesus; benevolentiæ, & amoris, qui est inebrians, & præclarus. Primum calicem libenter accipe, & exerce te in illo. Pro secundo gratias age & admirare in illo. Tertium exopta, & gloriare in illo, repetendo verba Psalmistæ: *Calix meus inebrians, quàm præclarus est. Quare? Quia misericordia ejus subsequetur Ibid. v. 6. me omnibus diebus vite mee. Quis fructus? Ut inhabitem in domo Domini Ibid. in longitudinem dierum.* Et hoc quando fiet, tunc tu, & omnis anima, *Vota red-* Ps. 115, 5. *det Domino coram omni populo ejus,* id est, coram cœlo, & terra, tanquàm spectaculum facta, Deo, Angelis, & hominibus. Jam verò in hac vita, cœlo suspiria mitte, Angelis lachrymas offeras, hominibus exemplum compunctionis communices. Finiendo considerationem Passionis Christi, toto corpore terræ allisa, Anima mea, extolle, & infinitas omni momento age gratias, pro incomprehensa charitate Redemptoris, demissè obtestando, nè calix tibi in ultimo agone decertanti propinetur, ex quo bibunt in æternum peccatores terræ, verum calix salu-

salutis sempiternæ à Clementissimo
 Domino offerantur, ut torrente volu-
 ptatis possis in omni felici inebriari
 æternitate, & cum iubilo decantare :

*Dan. 3, 57. Benedicite omnia opera Domini Domi-
 no, laudate, & super exaltate eum in
 sacula. Cui honor & gloria ab
 æterno, & in æternum,
 Amen.*

*Christus cum ter sub cruce cecidit ob tri-
 plicem peccatorum peccatorum. 7150*

Christi supra vestes quod significat 7180

OPRAWĘ WYKONANO

w prac. introl. konserwat.

Biblioteki „Oxoloneum”

dnia 6.6.49.

podpis

Wojcik

